

5004

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่าน
และการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านป่าตัน จังหวัดเชียงราย

นางบุปผา มาระวิชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Development of Analytical Reading and Writing Skill with the Use of a Thai
Language Reading and Writing Activities Package for Prathom Suksa IV
Students of Banpalun School in Chiangrai Province**

Mrs. Bhuppa maravichai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้
ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าตัน จังหวัดเชียงราย

ชื่อและนามสกุล นางนุปผา มาระวิชัย

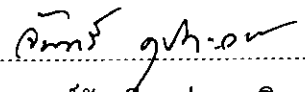
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

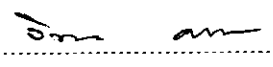
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

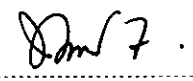
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จันทร์ คุปตะวาทีน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จันทร์ คุปตะวาทีน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ธนวิบูลย์ชัย)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าตัน จังหวัดเชียงราย

ผู้ศึกษา นางบุปผา มาระวิชัย รหัสนักศึกษา 2512102845 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (2) ศึกษาอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านป่าตัน ตำบลปงน้อย อำเภอคอยหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน (2) ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย จำนวน 10 กิจกรรม (3) แบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน และเป็นแบบทดสอบสอบอัตนัย 6 ข้อ รวม 30 คะแนน (4) แบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แบบฝึกหัด และ (5) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยมีคะแนนทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คิดเป็นร้อยละ 86.67 และคะแนนทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (2) นักเรียนมีคะแนนอัตราพัฒนาการในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างเรียนเพิ่มขึ้น เท่ากับ 1.62 คะแนน ต่อครั้ง จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงวิเคราะห์ ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

กิตติกรรมประกาศ

การทำค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ จันตรี คุปตะวาทีน อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาข้อชี้แนะให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ หลายสิ่งหลายอย่างจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ทำให้งาน สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ศีษยานิเทศก์ วารุณี สินธุบุญญ คุณครูสมจิตร ไชยปิ่น และ คุณครู สายพิน ศรีธิด่วง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าล้าน คณะครูและนักเรียน ที่ได้ให้ความ ร่วมมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จไปด้วยดี

คุณความดีหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี ผู้มี พระคุณทุกท่านและครูอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน

บุปผา มาระวิชัย

กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมุติฐาน	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	8
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	11
แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิเคราะห์	25
กิจกรรมการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์	33
กิจกรรมการสอนเขียนเชิงวิเคราะห์	36
ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	38
การวัดและประเมินผลทักษะการอ่านและการเขียน	40
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
แบบแผนการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	61
ตอนที่ 2 การศึกษาอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	62
ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่าน และการเขียน	71
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปการวิจัย	74
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	81
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	86
ข แผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	87
ค เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	176
ง ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	198
จ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	204
ประวัติผู้ศึกษา	208

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การศึกษาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	61
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์อัตราพัฒนาการทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	63
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์อัตราพัฒนาการทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์	64
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์อัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	65
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	66
ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียน เชิงวิเคราะห์	71

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	65
ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	66
ภาพที่ 4.2 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 1	67
ภาพที่ 4.3 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 2	67
ภาพที่ 4.4 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 3	68
ภาพที่ 4.5 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 4	68
ภาพที่ 4.6 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 5	69
ภาพที่ 4.7 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 6	69
ภาพที่ 4.8 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 7	70
ภาพที่ 4.9 ภาพแสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียน 7 คน	69

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคโนโลยี วิทยาการต่าง ๆ มีความเจริญก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว การรับส่งข่าวสารด้วยการนำเสนอในรูปแบบของ สิ่งพิมพ์ มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย มนุษย์เราจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยการอ่านเพิ่ม มากขึ้น เพื่อให้รับรู้ข่าวสาร ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันการอ่านนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งนี้ก็เพราะว่าการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้อ่านอีกด้วยนับได้ว่า การอ่านเป็นการติดต่อสื่อสารแบบหนึ่งซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายและความนึกคิดของผู้เขียน และยังสามารถจับใจความสำคัญจากเนื้อหาที่อ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้และความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ความสามารถในการอ่านนับเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับ เพราะในการเรียนวิชาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ตามล้วนแต่ต้องใช้ ทักษะการอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ด้วยกันทั้งนั้นยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่มนุษย์จำเป็นต้องรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดด้วยการอ่านก็ยิ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากในฐานะเครื่องมือสำคัญในการรับและส่งสาร

การอ่านเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้า ความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของทักษะการอ่าน การศึกษาค้นคว้าต้องอาศัยการอ่านมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ (นิรมล ศตวุฒิ 2542: 63) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอ่านมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมาก เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในชั้นสูงต่อไป ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนนั้น นับว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ก็อาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 6) ได้กำหนดสมรรถนะในการสื่อสารไว้ว่า เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร

มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทักษะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม และในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กล่าวถึงมาตรฐาน ซึ่งจะเห็นว่าสมรรถนะดังกล่าว จะเน้นทักษะการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะการสื่อสารสื่อสารที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นเรื่องที่ผู้สอนต้องให้ความสำคัญ พัฒนาผู้เรียนไปให้ถึงเป้าประสงค์ให้ได้และผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำรงชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้อีกด้วย ดังที่ พระธรรมกิตติวงศ์ (2546: 51) ได้แสดงความเห็นว่าการอ่านที่ดี ต้องได้ภูมิคุ้มกันตัวเองด้านสติปัญญา และเกิดแรงกระตุ้นความรู้สึกที่จะทำดี เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในการปฏิบัติต่อสังคม ในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ตัวเองและสังคม คิดอ่านแล้วได้ปัญญา ได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์อ่านแล้วพ้นจากความไม่รู้ หรือความโง่เขลา สามารถเอาตัวรอดได้ตามสถานการณ์ แม้ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง ก็ควรจะได้อรรถาธิบาย คติธรรม หรือสิ่งที่ผู้เขียนซ่อนไว้ เป็นการท้าทายความคิดและสติปัญญาของตนเอง

พระธรรมกิตติวงศ์ (2546: 93-94) ได้กล่าวไว้ว่าจุดประสงค์ในการอ่านต้องรู้ว่า เราอ่านอะไร หมายถึงจะให้อ่านหนังสืออะไร ต้องมีผู้รู้เป็นผู้แนะนำ จากนั้น เราต้องรู้ว่าอ่านทำไม มีประโยชน์อย่างไรกับตัวเรา แล้วต้องรู้ว่าอ่านอย่างไร คืออ่านแล้วทำความเข้าใจ แยกแยะ ให้ถูกต้องว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่เชื่อ นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงการอ่านแบบวิเคราะห์ว่า คืออ่านไป คิด ไป ดูรายละเอียดไป รวมทั้งทำความเข้าใจเรื่องภาษา ความหมาย รสของภาษา ความสละสลวยของถ้อยคำสำนวน ตลอดจนถึงจับประเด็นความ จับสาระและความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 พบว่าการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองของนักเรียนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการอ่านวิเคราะห์เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การติดต่อสื่อสารและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับสูงกว่าการอ่านทั่วไป กล่าวคือ มิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้หรือความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ อีกด้วย การจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมการอ่านวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิต การอ่านวิเคราะห์ จึงต้องใช้เวลาอย่างมาก เพราะยังมีเวลาอ่านมาก ก็ยังมีโอกาสวิเคราะห์ได้ดี การอ่านในระดับนี้ ต้องรู้จักตั้งคำถาม และจัดระเบียบเรื่องราวที่อ่าน เพื่อจะได้เข้าใจเรื่องและความคิดที่ผู้เขียนต้องการ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ใ้รู้ วิเคราะห์ วิจารณ์ คิดค้น สร้างความรู้ ด้วยการแสวงหา หากระบวนการแก้ปัญหา ที่เรียกว่า Child Center ที่ผู้สอนต้องหาจัดโอกาสให้มีการตรวจสอบ แนะนำ เสริมสร้างกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ได้ ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ คิดด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ของผู้เรียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ อีกทักษะหนึ่ง ในบรรดาทักษะต่าง ๆ ทางภาษาไทย เพราะจำเป็นต้องใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน การเขียน เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดออกมาเพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจผ่านตัวอักษร การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่มั่นคงถาวรยิ่งกว่ายิ่งกว่าทักษะอื่น ๆ ในการนำเสนอข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร ถ้าผู้ส่งสารบกพร่องความรู้ความคิดในการเขียน การถ่ายทอดสื่อสารก็บกพร่อง ด้อยคุณค่าตามไปด้วย (กรมวิชาการ 2551: 1)

การเขียนเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไป เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการอ่านจึงต้องทำควบคู่ไปกับการเขียน เพราะการเขียนจะเขียนได้ดีนั้น ต้องอาศัยการอ่านมาก ๆ เพราะผู้ที่อ่านเป็นจะต้องมีความเข้าใจวิธีการเขียนจึงจะสามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านได้ นุสรา ขวัญศรี (2540: 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์การเขียนหลังการอ่านว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างวิเคราะห์และรวบรวมเชื่อมโยงลำดับข้อมูลจากการอ่านแล้ว นำมาเรียบเรียงใหม่ ด้วยรูปแบบภาษาของตนเองซึ่งนำไปสู่การเข้าใจ การอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออก เขียนถูก การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ แต่ในสภาพปัจจุบันพบว่าการสอนทักษะการอ่านและการเขียนในระดับประถมศึกษาประสบปัญหาในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ดังผลการประเมินระดับชาติของสำนักทดสอบแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2552 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขาดทักษะในการอ่านและการ

เขียนเชิงวิเคราะห์เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์สาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำ (สำนักทดสอบแห่งชาติ: 2552) ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

การจัดกิจกรรมการสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบัน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่หลักสูตรกำหนด เพราะยึดเอาเนื้อหาเป็นหลักและยึดครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้การจัดการเรียนการสอนล้มเหลวในการเตรียมผู้เรียนให้อยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมซึ่งในแต่ละวันมีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (กรมวิชาการ, 2545: 1) จึงทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสัมพันธ์ ของวิชาต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับโลกของความจริง ทำให้ผู้เรียน ไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน ขาดทักษะการแก้ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (อัญชลี สารรัตน์ 2542: 27) และในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้น ซึ่งมีผลทำให้การใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเปลี่ยนไปจากเดิม และเนื่องจากข้อมูลข่าวสารหรือเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เพราะผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน และประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนใหญ่จะใช้ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

สำหรับ โรงเรียนบ้านป่าล้าน จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และเป็นโรงเรียนที่ผู้เรียนใช้ภาษาถิ่นอีสาน เพราะพื้นที่เพิ่มเติมย้ายมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าผู้เรียนมีปัญหาการเรียนภาษาไทยในด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในปีการศึกษา 2550 อยู่ในระดับร้อยละ 63.50 ปีการศึกษา 2551 อยู่ในระดับร้อยละ 67.42 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้คือร้อยละ 70 ทำให้ส่งผลต่อการเรียนในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งสาเหตุของปัญหาได้มาจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยของโรงเรียนร่วมกับเพื่อนครู พบว่า ผู้เรียนขาดทักษะในการอ่าน คือไม่สามารถอ่านวิเคราะห์เรื่องได้ และไม่มีทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ คือเขียนตามรูปแบบที่กำหนดให้ไม่ได้

เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้ศึกษาเป็นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงสนใจที่จะใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยการนำเอา นิทาน บทร้อยกรอง สารคดี บทความและข่าวจากหนังสือพิมพ์ มาจัดกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อให้นักเรียน ซึ่งนอกจากจะได้ฝึกฝนทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ แล้วยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาและการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการ

ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการเลือกส่วนที่ดีและเหมาะสมของข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลัง การเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

2.2 เพื่อศึกษาอัตราการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

3. สมมุติฐาน

3.1 ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยมีอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้น

3.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย อยู่ในระดับมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านป่าตัน อำเภอคอยหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 7 คน

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

4.3 ขอบเขตเนื้อหา ที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ประกอบด้วย การอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนิทาน 3 เรื่อง จากบทความ ข่าว สารคดี และบทร้อยกรอง อย่างละ 2 เรื่อง ส่วนเนื้อหาด้านการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นการนำเอาเนื้อหาจากการอ่านมาเขียน ประกอบด้วย 1) การเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน นากกับสุนัขจิ้งจอก ราชสีห์ตกหล่ม และข่าว เด็กชักเสียดสมองพิการ 2) การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากบทความ “ชีวิตกับพงศูรส” จากข่าว “ดารารับนโยบาย หนังสือปลอดนุหรี” และจากสารคดี “นกนางแอ่น” 3) การเขียนสรุปความ จากบทร้อยกรองเรื่อง “กล้วยหาย” และบทร้อยกรองเรื่อง “ในข้าย” และ 4) การเขียนย่อความ จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” และจากสารคดี เรื่อง “ปลวก : แมลงที่ว่าร้าย”

4.4 ระยะเวลา ที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เริ่มเมื่อวันที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 9 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อวิเคราะห์คำ ข้อความหรือประโยค เพื่อหาเหตุผล หรือข้อเท็จจริง จากการอ่านนิทาน ข่าว สารคดี บทความและบทร้อยกรอง

5.2 ทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการเขียนของนักเรียนด้วย กิจกรรมการเขียนผังความคิด การเขียนย่อความ การเขียนสรุปความ และการแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น ที่ผู้ศึกษาได้กำหนดขึ้น

5.3 กิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึงกิจกรรมที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเพื่อวัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วยการอ่านเชิงวิเคราะห์จาก นิทาน บทร้อยกรอง ข่าว บทความและสารคดี

5.4 กิจกรรมการเขียนเชิงวิเคราะห์ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเพื่อวัดทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยทำกิจกรรมการเขียนผังความคิด การเขียนย่อความ การเขียนสรุปความและการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

5.5 อัตราพัฒนาการ หมายถึง ความก้าวหน้าของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียน ในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยวัดจากแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ครั้ง

5.6 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูได้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้

6.2 ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนภาษาไทยที่ดำเนินควบคู่กับการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงและการเขียนวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็นการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิเคราะห์
4. กิจกรรมการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
5. กิจกรรมการสอนเขียนเชิงวิเคราะห์
6. ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์
7. การวัดและประเมินผลทักษะการอ่านและการเขียน
8. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทาง

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ: 1)

1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2551: 2) ได้กำหนดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้

1.1.1 **สาระที่ 1 การอ่าน** มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1.1.2 **สาระที่ 2 การเขียน** มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.3 **สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด** มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่างๆอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

1.1.4 **สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย** มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษาภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

1.1.5 **สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม** มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 **ตัวชี้วัด** คือการระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะตัวชี้วัดจะเป็น ตัวชี้วัดชั้นปี เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ และได้กำหนดตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 6-7)

1.2.1 **สาระที่ 1 การอ่าน** มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

1) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

- 2) อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน
- 3) อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- 4) แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
- 5) คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ
- 6) สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 7) อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

- 8) มีมารยาทในการอ่าน

1.2.2 สาระที่ ๒ การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

- 1) คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด
- 2) เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม
- 3) เขียนแผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน
- 4) เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ
- 5) เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา
- 6) เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
- 7) เขียนเรื่องตามจินตนาการ
- 8) มีมารยาทในการเขียน

1.2.3 สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณและสร้างสรรค์

- 1) จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
- 2) พูดสรุปความจากการฟังและดู
- 3) พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
- 4) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู
- 5) รายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา
- 6) มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.2.4 **สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย** มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของ ภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

- 1) สะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ
- 2) ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
- 3) ใช้พจนานุกรมค้นหาคำความหมายของคำ
- 4) แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา
- 5) แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ
- 6) บอกความหมายของสำนวน
- 7) เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้

1.2.5 **สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม** มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดง ความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

- 1) ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรม
- 2) อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง
- 3) ร้องเพลงพื้นบ้าน

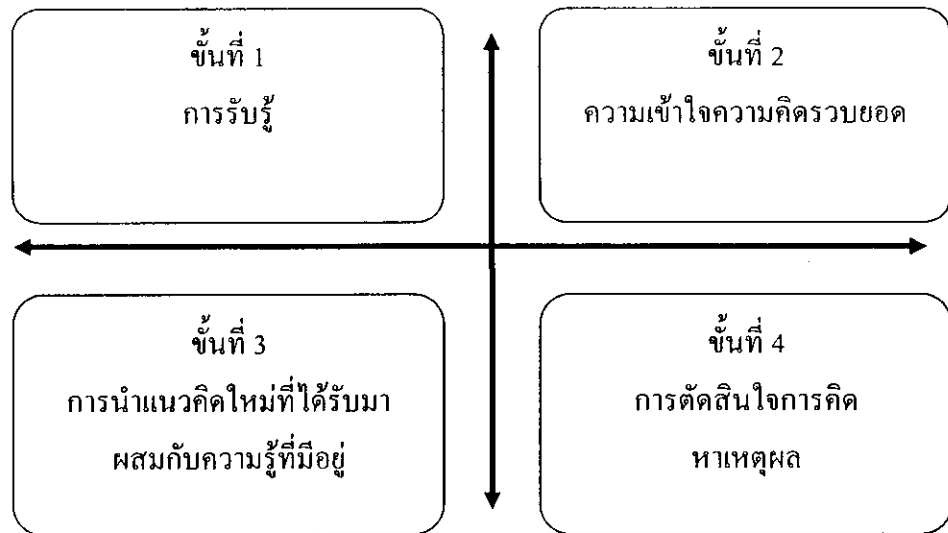
4) ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความ

สนใจ

2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 ทฤษฎีการอ่าน

ทฤษฎีการอ่านของเกรย์ (อ้างถึงใน จวีลักษ์ณ์ บุญชะกาญจน 2547: 5) การอ่านคือ การเข้าใจภาษาของผู้เขียนและของสิ่งพิมพ์นั้นจับแนวความคิดจากกลุ่มคำและความหมายต่าง ๆ จากกลุ่มคำนั้น และเข้าใจว่าการอ่านคือประสบการณ์ของผู้อ่านที่ช่วยให้เกิดทักษะ และจัดได้ว่าการ อ่านเป็นกระบวนการ 4 ระดับ ดังภาพ

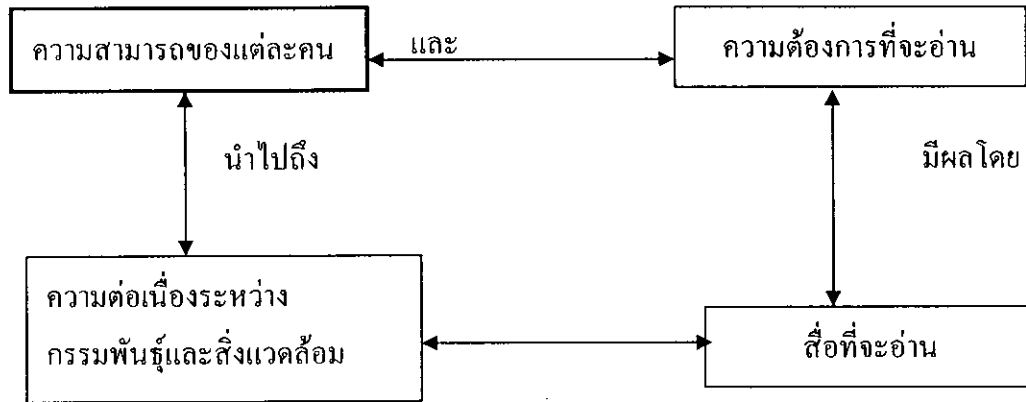
มอนโร (Monroe อ้างถึงในฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน 2547: 42) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ คือ

1. การรับรู้ เห็นชัดระบุนความจำ รูปคำเข้าใจในการออกเสียงหรืออ่านได้
2. การเข้าใจคำ หรือประโยคที่อ่าน คือเข้าใจความหมายโดยอาศัยการแปล การตีความและประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน
3. การตอบสนองได้แสดงออกในด้านอารมณ์ ความรู้สึกทั้งนี้ต้องอาศัยพื้นฐานประสบการณ์เดิม สติปัญญา เกิดความพอใจในก็กระหายจะอ่านต่อไป หากเกิดความไม่พอใจก็จะเบื่อหรือเลิกอ่านได้
4. บูรณการ การได้รับแนวคิด จากเรื่องราวที่อ่าน ซึ่งอาจจะเป็นการเพิ่มและขยายประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้น

ทฤษฎีของแฮมม์ (อ้างในประเทิน มหาจันทร์ 2530: 33) กล่าวว่า “กระบวนการอ่าน” พบกันที่กึ่งกลางว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสรีระ กล่าวคือ ในขณะที่มีการเรียนรู้มันจะเกิดกระบวนการรวมเซลล์การเรียนรู้ที่เกิดภาคสัมพันธ์ขึ้น กระบวนการดังกล่าวเกิดจากการยิงสุ่มๆ ของนิวโรน แต่เมื่อเครื่องรับถูกกระตุ้นอย่างซ้ำๆ อยู่เสมอจะเกิดภาคสัมพันธ์ขึ้น

อัสเบล (อ้างใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน 2547: 27) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านที่จะมีประสิทธิภาพและได้ผลดีนั้นจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน ยิ่งเน้นว่าความพร้อมคือความสามารถที่มีอยู่ในตัวที่จะรับเอาสิ่งนั้นๆ และการอ่านจะได้ผลดีความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการที่จะอ่านสิ่งนั้น ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ ความสามารถที่มีอยู่ คือผลที่ได้จากกรรมพันธุ์ วุฒิภาวะ และคุณสมบัติประจำตัว เช่น ประสบการณ์การเรียนรู้ ความสามารถที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของแต่ละคนนั้น ต้องให้เขามีเวลาในการที่จะรับมรดกตกทอดมา และมีประสบการณ์

เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้ ความต้องการของการที่จะอ่านหรือที่จะเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าด้วย เพราะ สิ่งเร้า นั้นจะทำให้มีส่วนช่วยในความต้องการ ซึ่ง อัลเบล สรุปความพร้อมในการอ่านขึ้นอยู่กับ ความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่อ่าน ซึ่งถ้าเขียนเป็นแผนภูมิจะได้ดังนี้

กานเย (อ้างถึงใน จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน 2547: 28) ได้ให้พฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะนำไปสู่การอ่านได้ 8 ระดับ คือ

1. Signal learning การตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรืออัตโนมัติที่มีได้ เรียนรู้มาเรื่องความมัน เมื่อกักของเปรี้ยวจะมีน้ำลายไหลออกมา จะเกิดน้ำตาเมื่อน้ำตาระเหย หัวหอมเข้าตา ก็จะเกิดการเคืองและม่านตาจะหรี่ลง ไอระเหยของหัวหอมและแสงคือ Signal
2. Stimulus-response learning การเรียนรู้ของนักเรียนเริ่มด้วยการเร้าและการตอบสนองเป็นการตอบสนองกับเงื่อนไขเฉพาะคือ ถ้าต้องการให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างไรก็กำหนดเงื่อนไขในการเร้าให้เฉพาะเจาะจงไปเฉพาะเรื่อง
3. Motor chaining เป็นการเรียนรู้ที่ขยายขึ้นต่อจาก S-R คือมีการเร้าที่ต้องการให้ตอบสนองเป็นอนุกรมติดต่อกันไป โดยเฉพาะด้าน Motor skills เช่นการขับรถยนต์ เริ่มต้นด้วยขั้นตอนต่างๆ จนกระทั่งขับรถได้
4. Verbal chaining เป็นการเรียนรู้ชนิดตอบสนองด้วยคำพูดที่พูดติดต่อกันไป เช่น เรียนรู้เกี่ยวกับโคลงกลอน หรือเรื่องราวปะติดปะต่อกัน
5. Multiple discrimination เป็นการเรียนรู้ในขั้นขยายของอนุกรมของ chaining เช่น สามารถจำแนกพืชพันธุ์ โดยบอกชื่อของต้นไม้อย่างถูกต้อง หรือสามารถแยกรายละเอียดของเนื้อหาที่อ่าน โดยบอกถึงความสำคัญในเนื้อเรื่องแต่ละตอนได้ถูกต้อง
6. Concept formation หรือ classifying เริ่มต้นจากการที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า การแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าจนกระทั่งเกิดความคิดรวบยอด เช่น ในการเรียนรู้ภาษาเริ่มแต่

คำพูดที่ง่าย ๆ สามารถจำแนกคำที่อ่านออกจากคำอื่นๆ จนกระทั่งเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอดในคำนั้นๆ

7. Principle formation หรือ rule using เป็นการเรียนรู้ ถือหลักการต่างๆ ที่อาจจะโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ระหว่างของตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป เป็นกฎหรือหลักการ เช่นวัตถุที่เป็นวงกลมกับการเคลื่อนไหว นักเรียนจะทราบได้ว่าของกลมนั้นกลิ้งได้ เป็นต้น

8. Problem solving เป็นขั้นที่นำหลักการมาใช้ คือผู้เรียนต้องใช้ความคิดเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ออกมาเช่น ในการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหา พฤติกรรมการแก้ปัญหา การเย่(Gagne) ถือเป็นพฤติกรรมสูงสุดในการเรียนรู้ขั้นต่างๆ ของการเรียนรู้มีชื่อว่า Gagnes Secnic Route

บรุนเนอร์ (James Bruner) แนวความคิดที่เกี่ยวกับการอ่านจะเป็นการผสมผสานกระบวนการต่างๆ เข้าด้วยกันและเกิดขึ้นเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นค้นหาความรู้ (acquisition) ขั้นค้นหาความรู้ คือกระบวนการตามทัศนะของบรุนเนอร์นั้น จะเป็นการผสมผสานความรู้จากการอ่านใหม่ๆ เข้าแทนความรู้ที่เก่า หรือเป็นการจัดระเบียบโครงสร้างของความรู้ที่ได้มีมาให้เป็นระเบียบมากขึ้น

2. ขั้นตัดแปลงความรู้ (transformation) ขั้นตัดแปลงความรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงข่าวสารความรู้ที่ได้รับมาจากการอ่านนั้น ให้เกิดประโยชน์ต่อประสบการณ์ หรือสถานการณ์ใหม่ๆ หรือเกิดแนวความคิดใหม่ที่จัดระเบียบโครงสร้างของข่าวสารข้อมูลเดิมนั้น เพื่อให้สัมพันธ์หรือต่อเนื่องกับสถานการณ์หรือความรู้ใหม่

3. ขั้นประเมินความรู้ (evaluation) ขั้นประเมินความรู้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากข้อ 2 โดยผู้เรียนหรือผู้อ่านจะประเมินว่าสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี หรือทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นหรือไม่เพียงไร

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2.1 ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะที่ต้องใช้โดยเฉพาะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิชาการแขนงต่าง ๆ ทำให้ทราบเรื่องราว ความรู้ลึกซึ้งกึกก้องของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายความหมายเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า วิเคราะห์ หมายถึง ใ้ใคร่ครวญแยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ (2546: 1071)

พระราชวรมุณี (อ้างถึงในวัชร บุรณสังข์และคณะ 2542: 43) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะความคิดของข้อความที่อ่าน นำมาจัดลำดับความสำคัญ แยกประเด็น มีการศึกษาอย่างละเอียด เพื่อจะทำให้สามารถแยกแยะข้อมูลข้อเท็จจริงความคิดเห็นออกจากกันได้

กรมวิชาการ (2546: 208) ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า เป็นการอ่านหนังสืออย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไร แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่นอย่างไร

ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 173) ได้ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการคิดอย่างรอบคอบ โดยใช้วิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เป็นการคิดที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่าน จากหนังสือ ผู้อ่านต้องใช้วิจารณ์ในการอ่านในการตัดสินความคิดของผู้เขียนว่าเป็นไปในลักษณะใดมากกว่าการที่จะได้เห็นดี เห็นชอบไปกับความคิดของผู้เขียนโดยสิ้นเชิง

รัชนี บุรณะสังข์ และนิรมล. ศตวุฒิ (2542: 67) ได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดซึ่งผู้เขียนมิได้แสดงให้เห็นแต่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ และเป็นการอ่านในระดับสูงกว่าการเข้าใจเนื้อเรื่องและความคิดของผู้เขียนที่แสดงไว้ให้เห็นและสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความคิดต่าง ๆ ในเนื้อเรื่อง โดยที่ผู้อ่านสามารถเจาะลึกลงไปได้เรื่องให้เห็น และพยายามที่จะค้นพบความจริงทั้งหมดที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่าน รวมถึงการสื่อความหมายทางอ้อม และเจตนาผู้เขียนที่ซ่อนเร้นอยู่

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 5) ได้กล่าวถึง การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่าน ออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

พนิตนันท์ บุญพามี (2542: 103) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544: 3) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ผู้อ่านจะต้องจำแนกแยกแยะ รูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านนั้นเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น นิทาน เรื่องสั้น บทกวี โดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร พิจารณาแต่ละส่วนให้รายละเอียดไปว่าประกอบกันอย่างไร วิเคราะห์ทฤษฎีของผู้แต่งเพื่อทราบจุดหมายของผู้แต่ง

นภาพรณ อัจฉริยกุลและรุ่งนภา พิตรปรีชา (อ้างถึงในฉวีวรรณ กุหาภินันท์ 2542: 1) กล่าวว่า การอ่านคือความสามารถในการรับสารที่ผ่านสื่อต่าง ๆ เข้าใจสาร ดีความได้ ถูกต้องและสามารถสื่อสารได้

บันลือ พฤกษ์วัน(2532: 12) กล่าวว่า การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านยอมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน

สรุปได้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านวิเคราะห์ คำ ข้อความหรือประโยค เพื่อหาเหตุผล หรือข้อเท็จจริง โดยจำแนกแยกแยะ ดีความ หรือการคิดที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่าน ผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ สารคดี หรือบทร้อยกรอง

2.2.2 ความสำคัญการอ่าน

พินิตนันท์ บุญพามี (2542: 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า มีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวัตถุ วิทยาการและความนึกคิด การอ่านจะช่วยให้สามารถติดตามความก้าวหน้าได้ทัน การอ่านจะช่วยให้เพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจารณญาณ ให้คนเรามีความงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญาและมีความสามารถมากยิ่งขึ้น การอ่านส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้ การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ถึงกัน และให้สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ อันเป็นคุณประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2546: 8) ได้ให้ความสำคัญ ของการอ่านไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม เป็นวิธีส่งเสริมให้คนมีความคิด และฉลาดรอบรู้ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน บันเทิงใจ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกที่ดีทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม และเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสาร การใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 11) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญ ต่อชีวิตมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และความอยากรู้ อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสนองความอยากรู้ อยากเห็น ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าได้ ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ นั้นก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

บันลือ พฤกษ์วัน (2536: 3-4) ได้กล่าวถึงความสำคัญการอ่านว่า เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาอื่น การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก และยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความรู้ และประสบการณ์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 6) ได้สรุปความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้ มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการอื่น ๆ

2. ผู้อ่านสามารถอ่านได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่

3. หนังสือเก็บไว้ได้นานกว่าสื่ออื่น ๆ

4. ผู้อ่านสามารถฝึกคิดและสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน

5. การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธิมากกว่าอย่างอื่น

6. ผู้อ่านกำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง

7. หนังสือมีราคาถูกลงกว่าสื่ออย่างอื่น

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเองขณะอ่าน

9. ผู้อ่านรู้สึกมีความสุข

สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการศึกษา แสวงหาความรู้ เพิ่มเติมความคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งผลถึง การพัฒนาประเทศชาติ และสังคม โลกการอ่านมีความสำคัญต่อตนเอง เพราะการอ่านทำให้เราได้รับความรู้ความเพลิดเพลินมีความคิดเห็นโลกทัศน์เหตุการณ์ และเข้าสังคมได้ดีเหตุการณ์ ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นความจำเป็นต่อชีวิต ของทุกคนในปัจจุบัน

2.2.3 องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ (สนิท ตั้งทวี 2529: 28)

1) ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีผู้อ่าน

2) ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แล้วอ่านได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็จะไม่ถือว่าเป็นการอ่าน

3) ความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ได้ชัดเจนและสามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ก็ถือได้ว่าเป็นการอ่านแต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีบางทักษะทางด้านความเข้าใจศัพท์

4) *เลือกความหมาย* ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์และสามารถเลือกความหมายที่ดีที่สุดหลายๆ ความหมายของคำที่ถูกห้อมล้อมด้วยบริบทได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยการพิจารณาด้วยเหตุผล ถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะทางด้านความเข้าใจเนื้อเรื่อง และความคิดเชิงวิจารณ์เพิ่มขึ้น

5) *การนำไปใช้* การอ่านที่จะมีความสมบูรณ์ที่สุดได้ ต่อเมื่อผู้อ่านมีขบวนการที่ต่อเนื่อง คือ ผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร สามารถเลือกหาความหมายที่ดีที่สุดหรือถูกต้องที่สุด แนะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม

ทิพย์สุนทร อนันบุตร (2540: 8) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านวิเคราะห์ ดังนี้

1) *ประเภทของวรรณกรรม*

2) *แนวเรื่อง*

3) *แนวคิดหลัก*

4) *ข้อมูลเสริม*

5) *โวหารการเขียน*

6) *ท่วงทำนองการเขียน*

ทั้ง 6 ประการ ข้างต้น คือ องค์ประกอบที่มีอยู่ในแต่ละสารที่อ่านเชิงวิเคราะห์ย่อมสามารถแยกแยะสารที่อ่านได้ตามองค์ประกอบ

ประมนต์ สุธีวงศ์ (2546: 6-9) ได้กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) *รูปแบบ* ต้องคว้ามี่ลักษณะเฉพาะ ตลอดจนธรรมเนียมในการแต่งของงานเขียนว่าเป็นรูปแบบไหน เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย ร้อยกรอง สารคดี วรรณคดี เพราะวรรณกรรมแต่ละเรื่องย่อมมีวิธีการนำเสนอที่ต่างกัน คือ

2) *การวางโครงเรื่อง* ผู้อ่านต้องสำรวจรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องสถานที่ และปฏิกริยาระหว่างตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่อง แนวเรื่องและการดำเนินเรื่อง ผู้อ่านต้องพิจารณารายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง คือ เป้าหมายหลักของตัวละครที่สำคัญของเรื่อง และวัตถุประสงค์สำคัญของผู้เขียน

3) *ความสัมพันธ์ของฉาก เหตุการณ์และเวลา* ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบรรยากาศ หรือฉากของเรื่อง เพื่อจะได้วินิจฉัย อารมณ์ ความรู้สึกที่ปรากฏออกมาเป็นภาษา และการกระทำตัวละครให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ดำเนินไปสู่เป้าหมายตามที่ผู้เขียนต้องการ

4) จุดมุ่งหมายและผลที่คาดหวัง ผู้อ่านต้องพิจารณาจากสาระสำคัญของเรื่อง เพื่อแสวงหาแนวคิด ทรรศนะ หรือเจตนารมณ์ของผู้แต่งที่ต้องการสื่อสารมายังผู้อ่านทั้งโดยนัยตรง และนัยแฝง ผู้อ่านวิเคราะห์ตีความหมายที่ซ่อนในข้อเรื่อง แล้วอ่านบทนำ บทสรุปของเรื่องเพื่อ แสวงหาคำตอบ

5) การเข้าใจคุณลักษณะตัวละคร ผู้อ่านต้องพิจารณาการกระทำของตัวละคร ที่สำคัญของเรื่อง ซึ่งจะสัมพันธ์กับการเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างใกล้ชิดเพราะตัวละครทุกตัว เปรียบเสมือนหนึ่งบุคคลที่มีชีวิตและจิตสำนึกไม่ต่างไปจากปुरुชนทั้งหลาย

6) สาระ สาระเนื้อหาที่เป็นประโยชน์จากการอ่าน นอกเหนือไปจากความ บันเทิงใจ ซึ่งอาจเสนอไว้โดยตรงหรือโดยอ้อม

7) ส่วนวน ส่วนวนภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบงาน เขียนนั้นหรือไม่ รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความงามทางภาษา ทั้งในด้านรูปคำ ความลึกซึ้ง ถ้อยคำ ลีลา หรือน้ำเสียงของคำตลอดจนใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกระชับ

จะเห็นได้ว่าหากผู้เรียนมีทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นอย่างดีแล้ว จะทำ ให้ทักษะการฟัง การพูดและการเขียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.4 จุดมุ่งหมายการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งกับชีวิตมนุษย์ มนุษย์ทุกคน จึงมีความจำเป็นต้องอ่านเพื่อการเรียนรู้ ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงดึงดูด ความสนใจได้มากกว่าการอ่าน ดังนั้นเพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จึงควรอ่านอย่างมีเป้าหมาย เพราะวัตถุประสงค์ในการอ่านแต่ละคนไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความสนใจ หรือการศึกษาในแต่ละ คนมีนักการศึกษาหลายคนที่ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการอ่าน ดังนี้

ฉวีวรรณ อุทกานันท์ (2542: 23) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการอ่าน ดังนี้

1) อ่านเพื่อความรอบรู้ การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านเพื่อเพิ่ม ความรู้ให้ตนเอง ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจ เรื่องราว ต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม หรือเพื่อ หาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร ป้ายประกาศ โฆษณาต่าง ๆ เป็นต้น

2) อ่านเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านเพื่อการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งจำเป็น มากสำหรับครูอาจารย์ที่จะเตรียมการสอน และนักเรียนนักศึกษาที่จะต้องหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้รับในห้องเรียน เช่น อ่านหนังสือค้นคว้าทำรายงาน ตอบคำถาม อ่านหนังสือ กุ่มือ หนังสือนอกเวลา เป็นต้น

3) *อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน* เป็นการอ่านเพื่อหาความสนุกเพลิดเพลินในยามว่าง ผู้ที่มีนิสัย นักรอ่านหรือมีงานอดิเรกคือกรอ่านหนังสือแล้ว นับเป็นการพักผ่อนที่ดี ซึ่งผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่จะให้ความสนุกและไม่หนักสมองเกินไป เช่นวรรณคดี นวนิยาย เรื่องสั้น เป็นต้น

เพ็ญศรี รังสิยากุล(อ้างในวัชรีย์ บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ 2539: 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการอ่านไว้ดังนี้

1) *เพื่อจับประเด็น/ รายละเอียดของสิ่งที่อ่าน*
 2) *เพื่อเพิ่มพูนความรู้* ผู้อ่านจะอยู่ในวัยที่ต่าง ๆ กัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง หนังสือที่อ่านเป็นทั้งตำรา แบเรียน บทความ สารคดี ซึ่งต้องใช้สมาธิในการอ่าน และรอบคอบเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง

3) *เพื่อค้นหารายละเอียด* การอ่านข้อเขียน ผู้อ่านต้องการรายละเอียด ดังนั้นที่ก่อก่อในสิ่งที่อ่าน จึงต้องอาศัยทักษะในการแจกแจงประเด็น ทักษะการรวบรวมประเด็น ซึ่งผู้อ่านเองต้องรู้จักการสังเกตการใช้คำ/ความสัมพันธ์ข้อความ

4) *เพื่อความบันเทิงและพักผ่อน* หนังสือที่อ่านจะเป็นประเภทเบาสมอง ไม่จำเป็นต้องค้นหาการอ่านเพื่อรับรู้อำนาจ เป็นการอ่านของคนโดยทั่วไป ในชีวิตประจำวัน เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว

5) *การอ่านเพื่อประเมินค่า และวิจารณ์* จุดมุ่งหมายการอ่านจะอยู่ในระดับสูง ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่านต้องมีความรอบคอบ ทำความเข้าใจกับความหมายทั้งตามตัวอักษรและความหมายโดยนัย เพื่อนำข้อมูลนั้นมาประเมินค่าได้ และผู้อ่านต้องมีเวลา/ความรู้พื้นฐาน สมาธิในการอ่าน และที่สำคัญต้องมีวิจารณญาณในการอ่านด้วยรายละเอียด ผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกหนังสือให้เหมาะกับความต้องการของตนเอง

6) *การอ่านเพื่อประเมินค่า และวิจารณ์* จุดมุ่งหมายการอ่านจะอยู่ในระดับสูง ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่านต้องมีความรอบคอบ ทำความเข้าใจกับความหมายทั้งตามตัวอักษรและความหมายโดยนัย เพื่อนำข้อมูลนั้นมาประเมินค่าได้ และผู้อ่านต้องมีเวลา/ความรู้พื้นฐาน สมาธิในการอ่าน และที่สำคัญต้องมีวิจารณญาณในการอ่านด้วย

ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2546: 90) ได้กล่าวว่าการอ่านควรจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

1) *อ่านเพื่อความรู้* คนเราต้องการให้ความรู้ของตนเองออกเผยขยายขอบเขตออกไปจากที่มีอยู่เดิม ต้องการรู้ในสิ่งที่เป็นปัญหาไม่เข้าใจต่างๆ การอ่านจึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับ

วิทยาการแขนงต่างๆ เพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเองดีขึ้น

2) *อ่านเพื่อให้เกิดความคิด* การอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทรรศนะได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ วิจัยต่างๆ จะช่วยให้ทรรศนะของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญการจัดลำดับขั้นแนวความคิดของผู้เขียน พิจารณาเหตุผลและแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นๆ ขึ้นเป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอีกด้วย

3) *อ่านเพื่อความบันเทิง* สภาวะแวดล้อมมีอิทธิพลต่อจิตใจอารมณ์และร่างกายของมนุษย์เป็นอันมาก บางครั้งก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย การอ่านหนังสือที่เนื้อหาสาระไม่เป็นวิชาการนัก เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น วรรณคดีบางอย่าง

4) *อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่นๆ* มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ คือต้องการความมั่นคงในชีวิต ต้องการการยอมรับเข้ากลุ่มเพื่อนฝูง การมีหน้ามีตาได้รับความนับถือในสังคม การอ่านจะช่วยชดเชยให้ได้ การอาศัยหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์นี้ เป็นประโยชน์ดีกว่าไปหาวิธีการชดเชยวิธีอื่น ผู้อ่านมักใช้หนังสือเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาของตน เพื่อสร้างบุคลิกภาพ ขยายขอบเขตของความสนใจในสิ่งใหม่ หางานอดิเรกใหม่ๆ เตรียมตัวหาเหตุผลสนับสนุนแนวความคิดหรือข้อเสนอแนะของตนหรือหาข้อโต้แย้งที่มีเหตุผล ที่มีน้ำหนัก เพื่อแสดงความคิดเห็น คัดค้านเพื่อสนองอารมณ์บางอย่างในขณะนั้น หรือสร้างสภาพอารมณ์ที่ต้องการ

จะเห็นได้ว่าการอ่านที่ดีนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการอ่าน เพราะการอ่านเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องได้กระทำและการอ่านที่มีวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์เกิดทักษะในการใช้ภาษาอันจะก่อให้เกิดความคิดอันจะนำไปสู่พฤติกรรมกาฟัง พูดและเขียน ซึ่งจะทำให้ความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้น

2.2.5 ประเภทการอ่าน

มิลเลอร์(อ้างใน ฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน 2547: 10) กล่าวไว้ว่า การอ่านมีหลายประเภทหลายชนิด ผู้อ่านควรพิจารณาว่าลักษณะการอ่านประเภทใดควรจะใช้กับวัสดุการอ่านชนิดใด ซึ่งชนิดของการอ่านพอสรุปได้เป็นชนิดใหญ่ 7 ชนิด ดังนี้

1) *อ่านอย่างคร่าวๆ* อาจจะทำเพื่อจับแนวความคิด หัวเรื่อง สารบัญ และหัวข้อใหญ่ และเลือกหาอ่านเฉพาะหัวข้อหรือขั้นตอนที่ผู้อ่านสนใจจริงๆ การอ่านคร่าวๆจะเป็นการช่วยในการสำรวจในการอ่านอย่างจริงจังขั้นต้น

2) *อ่านเพื่อเก็บแนวความคิด* การอ่านเพื่อจับแนวความคิดหรือความมุ่งหมายนี้ ใช้กันมากในการอ่านราชกิจต่างๆ ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการอ่านให้เร็ว และจับจุด

หรือแนวความคิดหลักให้ได้ สายตาจะต้องเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว สายตาสามารถคลุมหนังสือได้อย่างกว้างๆ ข้อความประโยคไหนที่ไม่สำคัญผ่านไปโดยสิ้นเชิง

3) **อ่านแบบตรวจ** การอ่านแบบนี้ คือ การอ่านแบบที่ 1 และที่ 2 คือ อ่านข้ามตอนที่ไม่ต้องการรู้และในตอนที่ต้องการรู้ ต้องการทราบก็อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน

4) **อ่านแบบศึกษาค้นคว้า** อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้ายอ่านเพื่อที่จะรู้อย่างลึกซึ้งทุกขั้นตอน

5) **อ่านอย่างมีวิจารณญาณ** คือการอ่านโดยสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านไปด้วย การอ่านวิธี นี้ผู้อ่านต้องมีความรู้พื้นฐานมาก เช่น ตัวอย่างการอ่านโฆษณา ต้องพิจารณาว่าคำโฆษณานั้นๆ ถูกต้องเป็นจริงมากน้อยเพียงไร หมายความว่า ผู้อ่านต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ มาก่อนไม่มากก็น้อย ซึ่งการอ่านแบบนี้ต้องอ่านอย่างระมัดระวัง และทำใจเป็นกลางไม่ลำเอียงต่อผู้เขียนอารมณ์ในการอ่านควรจะไม่ปะปน ไม่ใช่อยู่นะหว่างอารมณ์ที่เกลียด หรือมีอารมณ์อื่นสอดแทรกพยายามถามตนเองเสมอว่าผู้เขียนต้องการให้ท่านรู้อะไร เข้าใจอะไร กา

6) **อ่านเชิงวิเคราะห์** การอ่านประเภทนี้หนังสือที่อ่านควรเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องดูสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ทุกตัว ซึ่งบางตอนอาจต้องอ่านซ้ำ บางตอนอาจอ่านเร็ว หรือบางตอนอาจจะต้องกลับมาอ่านย้อนไปย้อนมาถึง 2-3 ครั้งก็ได้

7) **การอ่านอย่างเป็นระบบ** คือการอ่านเรื่องเดียวกันจากหลายๆ เล่ม แล้วมาสรุปจัดไว้อย่างมีระเบียบ เช่น จัดสรุปเรื่องเดียวกันไว้ในบัตร หรือสมุด ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องนั้นจะทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น

ฉวีลักษณ์ บุญชะกาญจน (2547: 14) ได้กล่าวถึงประเภทการอ่าน ดังนี้

1) **การอ่านสารคดี** สารคดีเป็นหนังสือที่ควรอ่านมากๆ หลายๆ สาขา และนำมาใช้ฝึกฝนการอ่านเพื่อพัฒนาการอ่านของตนเอง ฝึกให้อ่านเร็วๆ จับใจความรวดเร็ว ควรอ่านได้ประมาณ 1,000 คำต่อนาทีเป็นอย่างน้อย ถ้าใครอ่านได้ช้ากว่านี้ จำเป็นต้องเร่งฝึกฝนโดยมีวิธีการคือ อ่านให้เร็วขึ้นทุกครั้ง ตั้งสมาธิ ใจจดใจจ่ออยู่กับเรื่องที่อ่าน ไม่อ่านย้อนไปย้อนมาไม่อ่านอย่างจับผิด ควรอ่านอย่างปราศจากอคติ เมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่านอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เชื่อหรือไม่เชื่อ มีข้อโต้แย้งอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง หรือมีข้อสนับสนุนอย่างไรเพิ่มเติมขึ้นบ้างก็ได้

2) **การอ่านหนังสือพิมพ์** มีลักษณะแตกต่างจากการอ่านหนังสือประเภทตำรา เพราะหนังสือพิมพ์เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ หลักการอ่านหนังสือพิมพ์ควรพิจารณาถึงส่วนต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ควบคู่ไปด้วย การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ เป็นการเสนอเรื่องราวอย่างกะทัดรัดแต่ได้ใจความสมบูรณ์ในแต่ละเรื่องของข่าว เวลาอ่านข่าวควรอ่านให้

ตลอด แล้วตอบคำถามในใจไปด้วยโดยใช้หลัก 5 คือเป็นเรื่องอะไร (what) มีใครเกี่ยวข้องในข่าว (who) ข่าวเกิดเมื่อใด (when) ข่าวเกิดในที่ใด (where) ข่าวนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร (why) และบางทีก็อาจเพิ่มเติม เกิดอย่างไร (how)

3) *การอ่านบทความ* บทความ (Article) คือ งานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ ประเด็นประเด็นหนึ่ง บทความโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทันสมัยขนาดสั้นๆ และมีกลวิธีการแต่งที่มุ่งแสดงผลโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือคล้อยตาม ต่างกับข่าวตรงที่ข่าวต้องแสดงข้อเท็จจริง แต่บทความแสดงความคิดเห็นส่วนตัวออกไปได้ การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความอย่างมีประสิทธิภาพ คือ พยายามค้นหาความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้แต่งต้องการบอกแก่ผู้อ่านให้ได้ว่าคืออะไร ใจความสำคัญของบทความมี 2 ลักษณะ คือการบอกใจความสำคัญตอนท้าย และการบอกใจความสำคัญตอนต้น

สนธิ ตั้งทวี (2538: 282) ได้จำแนกประเภทการอ่านไว้ 7 ประเภท คือ

1. การอ่านวิเคราะห์คำ
2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค
3. การอ่านวิเคราะห์ทัศนนะผู้แต่ง
4. การอ่านตีความ
5. การอ่านขยายความ
6. การอ่านจับใจความ
7. การอ่านอย่างใช้วิจารณ์

วรรณิ โสมประยูร (2537: 127) ได้แบ่งประเภทของการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนการสอนทักษะทางภาษา เพื่อปรับทำกิจกรรมที่สะดวกและมีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้นในการเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) *การอ่านออกเสียง* แบ่งได้เป็น 3 ประเภท

- (1) การอ่านร้อยแก้ว
- (2) การอ่านร้อยกรอง
- (3) การอ่านทำนองเสนาะ

2) *การอ่านในใจ* แบ่งได้เป็น 7 แบบ

- (1) การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้
- (2) การอ่านจับใจความสำคัญหรือหาสาระสำคัญของเรื่อง
- (3) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน
- (4) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ

(5) การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล

(6) อ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง

(7) อ่านแบบคร่าวๆ เพื่อการสังเกตและจดจำ

สรุปได้ว่า การอ่านสามารถแบ่งได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งเช่น วัตถุประสงค์ของการอ่าน ประเภทการอ่าน สำหรับการศึกษาคำนี้ ผู้ศึกษาสนใจที่พัฒนาการอ่านในใจที่เป็นลักษณะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2.6 ประโยชน์การอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 6) ได้กล่าวว่าการอ่านมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์มากมาย ตั้งแต่เกิดมนุษย์ต้องพบกับกาอ่านไม่ว่าจะเป็นการอ่านด้วยตนเองหรือคนอื่นอ่านให้ฟังเพราะอ่านไม่ออก มนุษย์ต้องอ่านไปจนกระทั่งอายุมาก ไม่สามารถอ่านได้ด้วยตนเองได้ หรือฟังสื่ออื่น ๆ เพราะในสมัยก่อน ไม่มีสื่ออื่นนอกจากหนังสือ เด็ก ๆ มักจะอ่านหนังสือให้ผู้อื่นฟังเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล (2536: 22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านว่าการอ่านไม่ได้เป็นเพียงการพักผ่อนหย่อนใจ แต่การอ่านเป็นการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า

นันทวัน ไตรย์เทน (อ้างใน ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2542: 10) ได้กล่าวว่าการอ่านหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นมาก หนังสือเป็นเหมือนเพื่อนแก้เหงา และช่วยเสริมความรู้ในสมัยโบราณนั้นหนังสือไม่มีเสีย มีแต่หนังสือดี สอนให้คนดีทั้งนั้น แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมและสังคมเปลี่ยนไป มีหนังสือมากมายหลายประเภทเราจึงต้องรู้จักจำแนกประเภทหนังสือ และเลือกแต่สิ่งที่ดี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองในด้านต่าง ๆ

กรมวิชาการ (2546: 8) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านว่าเป็นการพัฒนาสติปัญญา ให้เกิดความรู้ ความฉลาด เกิดภูมิคุ้มกันที่ดี ทำให้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ ทันเหตุการณ์ สามารถค้นหาคำตอบที่ต้องการได้ ทำให้เกิดทักษะและพัฒนาการในการอ่าน ทำให้ชีวิตมีพัฒนาการเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นผู้มีความรับผิดชอบที่ดี และทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

จากการศึกษาประโยชน์การอ่านสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ที่ผู้อ่านสามารถนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านทำให้รู้เท่าทันคนทันโลก

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิเคราะห์

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งใน 4 ทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในชีวิตประจำวันจะสังเกตได้ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ใช้บ่อยที่สุดการเขียนจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากกว่าทักษะอื่น ๆ เนื่องจากไม่ค่อยได้ฝึกฝนกันอย่างเต็มที่ ทำให้หลายคนเป็นเพียงแต่เขียนได้ ไม่ใช่เขียนเป็น การเขียนถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ ความคิด ถ่ายทอดไปยัง ผู้รับ เป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกเรื่องราว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อีกทั้งช่วยสืบทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน และอนาคตได้

3.1 ความหมายการเขียนเชิงวิเคราะห์

ราชบัณฑิตยสถาน(2546: 1071) ได้ให้ความหมายของคำว่า วิเคราะห์ หมายถึง ไคร่รวน การแยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้

วรรณิ โสมประยูร (2544: 139) ได้กล่าวว่าการเขียน หมายถึง การถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

มะลิ สอนอาจ (2540: 25) กล่าวถึง การเขียนว่าเป็นการส่งสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราว ความคิดเห็น และความประสงค์ของผู้เขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนตลอดจนมีความรู้ทางภาษา เพื่อจะสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531: 92) กล่าวว่า การเขียนเป็นระบบสื่อสารอย่างหนึ่ง ที่ผู้เขียน จะส่งข้อมูลไปถึงผู้อ่าน โดยผ่านกระบวนการทางความคิดที่ต้องกลั่นกรองความถูกต้องตามหลักเกณฑ์มากกว่าทักษะอื่นๆ ทั้งนี้ ผู้เขียนจะต้องวางแผนล่วงหน้าว่าจะเสนอแนวคิดอะไรในรูปแบบใด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายและความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนได้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2539: 60) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การเรียบเรียงถ้อยคำ เป็นลายลักษณ์อักษรที่ไม่ใช่ที่เป็นการใช้ถ้อยคำตามธรรมดาทั่วไป แต่เป็นข้อความที่แต่งตามรูปแบบ ที่กำหนดอย่างมีศิลปะ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2544: 1) ได้ให้ความหมายของการเขียนว่า การเขียนคือการถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความรู้สึกออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ตนเองต้องการ

ฟินอคเคียวโร (Finochoiaro, 1980: 143 อ้างใน ธัญญะลักษณ์ ปีสนานนท์ 2540: 17) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายการเขียน โดยไม่ทราบความหมายถือเป็นการจารึกเรื่องบนวัสดุเท่านั้น ไม่นับว่าเป็นการเขียน การเขียนจะต้องมี การใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย ใช้วิธีเรียบเรียงข้อความตามลักษณะโครงสร้างของภาษามีรูปแบบการเขียนที่ตรงกับจุดมุ่งหมายในการเขียน รวมทั้งใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง

นพดล จันทรพีญ (2542: 91) ได้กล่าวว่า การเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อ สื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

จากข้อความที่ดังกล่าวมาข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การสื่อความหมายโดยการเรียบเรียงความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ประสบการณ์ ความต้องการของผู้เขียนออกมาเป็นตัวอักษร แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจและรับรู้ การเขียนสามารถสื่อสารออกมาได้ในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบ การเขียนเป็นผังความคิด การเขียนย่อความ เขียนสรุปความ หรือการเขียนเพื่อแยกข้อเท็จจริง

3.2 ความสำคัญการเขียน

การเขียนเป็นทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จำเป็นที่จะต้องมีการถกเถียงเนื้อหาสาระ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้เขียนเป็นสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การเขียนยังมีความสำคัญและจำเป็น ดังที่นักการศึกษาหลายคน ได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2538: 118) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียน ไว้ว่า เป็นเครื่องมือแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึึกของมนุษย์ วัดความเจริญหรืออารยะธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ใช้ในการสื่อสาร ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก และความเข้าใจ เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์ เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ ความคิด ให้กว้างไกลและรวดเร็ว เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความคิดและความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย เป็นบันทึกลงทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน และเป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเองและสังคม

กรมวิชาการ (2546: 223) กล่าวถึง ความสำคัญในการเขียนว่า การเขียนงานชนิดใดก็ตาม ก่อนลงมือเขียนจะต้องคิด ขั้นตอนของการคิดมีหลากหลายและดำเนินไปตามธรรมชาติของการคิด เมื่อคิดแล้วจึงลงมือกระทำ และนำไปใช้ให้เหมาะแก่สถานการณ์ ถ้านักเรียนคิดไม่ได้ วางแผนดำเนินการไม่เป็น นำไปใช้ไม่ถูกต้อง ก็ย่อมไม่เกิดผลหรือเกิดผลอย่างไรประสิทธิภาพ

วรรณิ โสมประยูร (2537: 140) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนโดยสรุปได้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสาร ของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการบันทึกรวบรวมข้อมูล ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ซึ่งตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์ เกี่ยวกับเรื่อง que ผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน
6. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคล ให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด
7. เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการเขียน มีประโยชน์ ต่อบุคคลและสังคมในยุคปัจจุบัน เพราะการเขียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการติดต่อ สื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดให้แก่ผู้อ่าน และยังเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติไทย

3.3 องค์ประกอบการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2537: 142-144) ได้กล่าว ว่าการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1. ผู้เขียน ลักษณะของผู้เขียนจะประกอบ ไปด้วย ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการความรู้ความสามารถในการเลือกเนื้อหาและใช้ภาษา การแสดงความคิด ลักษณะท่าทางในการเขียน ลายมือของผู้เขียน และจรรยาบรรณผู้เขียน

2. ภาษา ภาษาไทยมีการจำแนกคำสำหรับใช้ในกาลเทศะที่แตกต่างกัน บุคคลที่ต่างฐานะกันจะใช้คำเหมือนกันย่อมไม่เหมาะสม เพราะคำๆ เดียวจะใช้กับบุคคลทุกฐานะ โอกาส และทุกสถานที่ ย่อมไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

3. เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร หมายถึง เครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ได้แก่ ตัวอักษร และ เครื่องเขียน

4. ผู้อ่าน การเขียนมีความมุ่งหมายที่แท้จริง คือ เขียนเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน ดังนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา วิธีเขียน รูปแบบการเขียน และต้องรู้จักใช้ภาษาให้แตกต่างกัน ตาม ลักษณะความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

ศิริพร พัวพันธ์(2532: 17-18) ได้สรุปองค์ประกอบของการเขียนไว้ดังนี้

1. กลไกในการเขียน ได้แก่การสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการเขียนแต่ละภาษา
2. หลักภาษา ได้แก่การเขียนประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษา
3. เนื้อหา มีความเหมาะสมตรงจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการและเหมาะสมกับผู้อ่าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียน จะทำให้การเขียนมีประสิทธิภาพมีหลายประการ คือ ความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านไวยากรณ์และรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภทที่ผู้เขียนต้องศึกษาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้อ่าน ความสามารถในการใช้ภาษา มีการเชื่อมโยงความรู้ ความคิดในการสื่อสารอย่างเป็นระบบและสละสลวย

3.4 จุดมุ่งหมายของการสอนเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อบุคคลทั้งด้านในด้านการสื่อสาร การถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดและการพัฒนาสติปัญญา ดังนั้น ในการการจัดกิจกรรมการสอนเขียนจึงต้องมีจุดมุ่งหมาย

วรรณี โสมประยูร (2537: 141) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรและคัดให้เป็นระเบียบชัดเจนและอ่านง่าย
2. เพื่อให้มีทักษะการเขียนตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี วรรคตอนถูกต้องและเขียนได้รวดเร็ว
4. เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี เหมาะสมกับบุคคลและโอกาส

5. เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิด แล้วจดบันทึก สรุป และย่อใจความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้

6. เพื่อถ่ายทอดให้มีจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรู้สึกนึกคิด เป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน

7. เพื่อให้สังเกต จดจำ และเลือกเฟ้นถ้อยคำ จำนวน โวหารให้ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ

8. เพื่อให้มีทักษะการเขียนประเภทต่างๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

9. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเขียน

10. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียน ว่ามีประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้ และอื่นๆ สำหรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

สมพร มั่นตะสูตร (2536: 35) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเขียน ไว้ดังนี้

1. เขียนตัวหนังสือได้ชัดเจน สวยงาม น่าอ่าน มีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนหนังสือได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี
3. เพื่อใช้คำได้ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อความ และความนิยม
4. ถ่ายทอดความรู้ นึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด สละสลวย และชัดเจน

เข้าใจง่าย

5. สามารถแก้สำนวนภาษา ที่ไม่ถูกต้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาได้

6. เขียนเล่าเรื่อง ตามที่ต้องการได้

7. เขียนตอบคำถาม ได้ตรงประเด็น

8. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูง โน้มน้าว ให้ผู้อื่นคล้อยตาม

9. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง

10. เขียนได้ถูกต้องตามแบบการเขียนทุกประการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียน ได้ดังนี้

1. การเขียนเพื่ออธิบาย เป็นการเขียนเพื่อให้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจน สิ่งที่จะอธิบายนั้น คืออะไร เป็นอย่างไร เช่นการอธิบายการตอนกิ่งไม้

2. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เป็นการเขียนเล่า บอกเรื่องราวต่าง ๆ ให้ทราบ เช่นการเขียนเล่าประวัติ การเขียนเล่าเหตุการณ์ การเขียนเล่าเรื่องประสบการณ์ชีวิต

3. การเขียนเพื่อประกาศแจ้งความ เชิญชวน เช่น การเขียนประกาศของทางราชการ การเขียนบัตรเชิญเนื่องในงานต่าง ๆ

4. การเขียนเพื่อชักจูงใจ เช่นการเขียนโฆษณาหาเสียง การเขียนเพื่อโฆษณาสินค้า

5. การเขียนแสดงความคิดเห็น แนะนำ เช่น การเขียนเพื่อแนะนำแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ การเขียนแสดงเหตุผลโต้แย้ง

6. การเขียนเพื่อการวิเคราะห์ เช่นการเขียนวิเคราะห์ข่าว

7. การเขียนเพื่อการวิจารณ์ เช่นการวิจารณ์บทความ ตัวละคร

จากสิ่งที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการสอนเขียนคือเขียนได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี มีความสวยงาม ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบของการเขียน เห็นความสำคัญ และคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการศึกษาค้นคว้า และขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้เขียนโดยใช้ภาษาให้เหมาะกับงานเขียนแต่ละประเภท เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามต้องการ

3.5 ประเภทการเขียน

การสอนภาษาไทยนั้นต้องสอนสัมพันธ์ทักษะไม่แยกออกจากกัน การสอนแยกกันไม่อาจตอบสนองการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ เพราะการใช้ภาษานั้นประกอบด้วยทักษะ การฟัง พูด อ่านและเขียน และคิดโดยใช้การฟัง การอ่านเป็นทักษะการรับสาร การพูดและเขียนเป็นทักษะการส่งสาร เมื่อใช้ต้องมีทั้งทักษะการรับสารและส่งสารร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกับธรรมชาติการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากที่สุด ครูควรสอนภาษาไทยให้สัมพันธ์กันทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยให้ทักษะดังกล่าวสัมพันธ์กันให้มากที่สุด หรือสัมพันธ์กันอย่างน้อยสองทักษะ เช่น ฟังกับพูด อ่านกับเขียน (สนธิ สัตโยภาส 2538: 120)

การเขียนนั้น สามารถแบ่งได้หลายประเภท ซึ่งขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่จะนำมาใช้แบ่งเป็นสำคัญ นักวิชาการได้แบ่งประเภทการเขียนไว้แตกต่างกัน ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2537: 139) ได้แบ่งประเภทของการเขียน ตามลักษณะจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. การเขียนเพื่อแสดงความต้องการ
2. การเขียนเพื่อเล่าประสบการณ์
3. การเขียนเพื่อบรรยายสิ่งที่พบเห็น
4. การเขียนเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร
5. การเขียนเพื่อบันทึกสิ่งที่ต้องการจำ
6. การเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานและอื่น ๆ

7. การเขียนประกาศเชิญชวนและโฆษณา
8. การเขียนบัตรเชิญและบัตรอวยพร
9. การเขียนแผนผังและแผนที่
10. การเขียนตามความรู้สึกร่างกายอย่างมีวิจารณญาณ

สนธิ ตั้งทวี (2538: 125) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า แบ่งออกได้ เป็นประเภท

ใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภทคือ การเขียนที่เป็นแบบแผน และการเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน

1. การเขียนที่เป็นแบบแผน ประกอบด้วย การเขียนแบบเรียงความ การเขียนบทความ การเขียนรายงานทางวิชาการ การบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชา การเขียนรายงานการประชุม และการเขียนจดหมาย
2. การเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน ประกอบด้วย การเขียนแนะนำหนังสือ การเขียนวิจารณ์วรรณกรรม การเขียนบทสนทนา การเขียนเรื่องสั้น การเขียนบทละคร การเขียนสารคดี การเขียนร้อยกรองร่วมสมัย และการเขียนกลอนเปล่า

ประกาศรี สีหอำไพ (2531: 46) ได้แบ่งประเภทการเขียนเป็น 2 ประเภท คือ

1. ร้อยแก้ว คือการเรียงคำสื่อความหมาย โดยไม่ต้องยึดบัญญัติสัญลักษณ์ความหมายทั่วไป หมายถึงการเขียนสารคดี และบันเทิงคดี เช่น นิทาน เรื่องสั้น เป็นต้น
2. ร้อยกรอง คือคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ใช้เรียกวรรณกรรมที่มีลักษณะบังคับในการแต่ง

สมพร มั่นตระกูล (2529: 8-10) ได้กล่าวถึงประเภทการเขียน ซึ่งได้แบ่งตามจุดมุ่งหมายได้ 2 ประเภท คือ

1. บันเทิงคดี หมายถึงเรื่องที่เขียนขึ้นจากการสมมุติ ผสมกับจินตนาการ โดยยึดหลักความสมจริงมากที่สุด แบ่งเป็น นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร ทัศนคติ หรือปกิณกะอื่น ๆ
2. สารคดี เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้ เนื้อหาสาระเชิงวิชาการแก่ผู้อ่าน มากกว่าความเพลิดเพลิน แต่สารคดีประเภทที่ให้ความบันเทิงปนอยู่ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฝีมือผู้เขียน ลักษณะที่สำคัญของสารคดี คือ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้เบื้องต้น ให้ทั้งความคิด ความจริงที่เชื่อถือได้ และมีคุณค่าทางปัญญาแก่ผู้อ่าน

กรมวิชาการ (2546: 225-230) ได้กล่าวถึงประเภทการเขียนต่าง ๆ ที่สามารถนำมาฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจและนำไปใช้เขียน ดังนี้

1. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องหรือผังความคิด
2. การเขียนบรรยายภาพ คือการถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับภาพ โดยใช้ประสบการณ์เดิม

3. การเขียนย่อความ เป็นการเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องได้ครบถ้วน แล้วจึงนำข้อความดังกล่าวมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้น กระชับ มีใจความสำคัญครบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

4. การเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

5. การเขียนแสดงความคิดแนวสร้างสรรค์ เป็นการเขียนในลักษณะความคิดริเริ่ม โดยผู้เขียนใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนในการเขียน ใช้ทักษะ ความสามารถในการสร้างสถานการณ์จึงจะสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

6. การเขียนสรุปความ คือ การเก็บสาระสำคัญของเนื้อความทั้งหมด พิจารณาเฉพาะประเด็นหลักของเรื่องแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้มีเนื้อความตรงกับเนื้อเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน

7. การเขียนตามจินตนาการ คือการใช้ประสบการณ์เดิมผนวกกับความคิดในเชิงสร้างสรรค์

8. การเขียนบันทึกความรู้ คือการจดเรื่องราวที่ได้ศึกษาค้นคว้าแหล่งความรู้ต่าง ๆ มาบันทึกเนื้อเรื่องของความรู้ลงในกระดาษ สมุด บัตรความรู้อย่างเป็นระบบ

9. การเขียนเล่าเรื่อง คือการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเห็นหรือได้รับฟังเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ เช่น ภาพ เหตุการณ์ สถานที่

10. การเขียนแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่น ได้รับรู้โดยการเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่ได้พบเห็นภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการพูดให้ผู้อื่นฟัง

จากประเภทของการเขียนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ประเภทของการเขียน แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการเขียนทั้งที่เป็นแบบแผนและการเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน แต่ที่เป็นที่นิยมและรับรู้กันโดยทั่วไปคือเป็น บันทึกคดี กับสารคดี การเขียนที่ควรนำมาฝึกฝนให้กับผู้เรียนในระดับประถมได้เรียนรู้ คือ การเขียนแผนภาพ โครงเรื่องหรือแผนผังความคิด การเขียนย่อความ การเขียนสรุปความ

4. กิจกรรมการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ถือว่ามีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพราะเป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญาและความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้เพิ่มพูนกว้างขวางลึกซึ้งซึ่งแยกแยะความรู้ออกให้เห็นรายละเอียดได้ชัดเจนทำให้เกิดความรู้เรื่องนั้นๆ อย่างแจ่มแจ้ง มีนักการศึกษาเสนอวิธีการสอนดังนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546: 19) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนต้องได้เรียนด้วยการเสาะแสวงหา ใฝ่รู้ วิเคราะห์วิจารณ์ คิดค้น สร้างความรู้ หากกระบวนการแก้ปัญหาที่เรียนว่า Child Center ครูต้องจัดโอกาสให้มีการตรวจสอบ แนะนำ เสริมสร้างกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนเสาะแสวงหาด้วยตนเอง กระบวนการเรียนรู้ต้องไม่ยึดติดว่าต้องอยู่แต่ในห้องเรียนต้องหาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ ซึ่งครูต้องทำงานหนักกว่าเดิม มิใช่เพียงบอก สอนให้ทำตามครูแต่เทคนิคเดิมไม่ใช่ไม่ดี จะดีบางเรื่องบางเวลา บางสถานการณ์

2. Child center ผู้เรียนและครูต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมเรียน ร่วมทำ ร่วมคิดเรียนรู้ร่วมกัน ครูต้องให้โอกาสคิดค้น วิเคราะห์ แสวงหาข้อมูล หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนข้อมูลที่จะทำให้ได้ความรู้กว้างขวางขึ้นเผชิญปัญหาต่าง ๆ ต้องสร้างพื้นฐานให้นักเรียนเกิดความมั่นคง

3. ห้องสมุด ตำรา สถานที่ บุคคลในห้องถื่น เหล่านี้ เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ ต้องช่วยกันคิดหาทุก ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูและผู้เรียน นอกจากนี้ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีสีสันเกิดความสนุก ตื่นเต้น น่าสนใจ ไม่เบื่อ

4. ครูต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนท่องโลก หน้าที่ครูต้องสอนเด็กให้แสวงหาสาระข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานอย่างมีระบบ มีเหตุมีผล ห้องเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลกว้างขวางยิ่งขึ้นเมื่อต้องออกไปเผชิญปัญหาต่าง ๆ ต้องสร้างพื้นฐาน

5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ดังนี้

- (1) คิดด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะการฝึกจินตนาการเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ เกิดเป็นองค์ความรู้

(2) ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากสภาพจริง ประสบการณ์จริง ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ฝึกหัดสร้างความเป็นชุมชน พัฒนาทักษะการจัดการ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจทางสังคมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความสามารถเผชิญปัญหา

(3) มีส่วนร่วม มีอิสระก่อให้เกิดการคิดอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็นงานตนเอง พึงพอใจ เป็นการตั้งใจที่ดี ทำให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มมากขึ้น

(4) ทำงานเป็นทีม ช่วยให้เรียนรู้ความสามารถ ความสนใจ และทักษะของแต่ละคนเกิดพลังการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาความสามารถทางอารมณ์ ความเป็นประชาธิปไตยเกิดทักษะการทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

(5) แสดงออกหาความรู้อย่างอิสระ เป็นการได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากธรรมชาติ ความดีเพื่อสร้างความรู้

(6) ฝึกสมาธิ เพื่อควบคุมจิตใจให้สงบ มั่นคง จดจ่อกับสิ่งที่เรียน สามารถควบคุมได้ตลอดอย่างเหมาะสม ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของชีวิต ควรฝึกสมาธิในทุกกลุ่มวิชามีใช่เฉพาะเรื่องศาสนา ศีลธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546: 21) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกต สนทนาซักถาม เล่าเรื่อง บรรยาย ท่าทาง จากข่าวสาร ข้อมูลในหนังสือพิมพ์

2. ขั้นวิเคราะห์ คิดวิเคราะห์ จำแนก จับใจความสำคัญของเรื่องราว ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

3. ขั้นสรุป สังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็น ความน่าเชื่อถือ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม หาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุผล

4. ขั้นประยุกต์และนำไปใช้ นำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง เลือกอย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้

สุวิทย์ มูลคำ (2547: 19) ได้กล่าวว่าการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ เพื่อจะนำมาวิเคราะห์ เช่น ข่าว บทความ เป็นต้น

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ ของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ

3. กำหนดหลักการหรือหลักเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อความสำหรับใช้แยกส่วนประกอบที่กำหนดให้ เช่นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนหรือต่างกัน

4. พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจ พิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย โดยใช้เทคนิคคำถาม ที่ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) How (อย่างไร)

5. สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นเพื่อค้นหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนด

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534: 112) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบการอ่านที่สอดคล้องกับทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม โดยเน้นที่ใช้สมองเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งมีขั้นดังนี้

1. อ่านสรุปความสำคัญเนื้อเรื่อง โดยการกวาดสายตา และเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็ว สมองจะรับรู้ละเอียดจับใจความสำคัญ ตลอดจนจิตความและประเมินค่าเรื่องที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาของตนเป็นเครื่องมือวินิจฉัยความถูกต้อง

2. ใช้วิธีเดาคำยักที่ไม่เคยพบมาก่อน ใช้ประโยคหน้า หลัง ของคำเป็นแนวทางในการเข้าใจความหมาย

3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เพื่อนำไปสู่การสรุปข้อคิด

4. บันทึกคำยัก ที่ไม่เคยพบมาก่อน ศึกษาความหมาย หน้าที่และชนิด

5. อ่านทบทวน อีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง

6. พิจารณาข้อสรุป ว่าถูกต้องหรือไม่

จากการศึกษาแนวคิด การอ่านเชิงวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้นำเอาแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ขั้นตอน คือ ขั้นรวบรวมข้อมูล ขั้นวิเคราะห์ ทิศวิเคราะห์ จำแนก จับใจความสำคัญ ขั้นสรุป และ ขั้นประยุกต์และนำไปใช้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

5. กิจกรรมการสอนเขียนเชิงวิเคราะห์

วิธีการสอนเขียนเชิงวิเคราะห์

ในการเรียนภาษา นอกจากผู้เรียนจะต้องฟังให้เข้าใจ พุคสื่อความหมายได้ อ่านสิ่งที่ผู้เขียน เขียนให้เข้าใจ แล้วยังต้องเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนอีกด้วย การเขียนยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ อีกหลายประการ เช่น ช่วยเสริมการเรียนรู้ โครงสร้างทางไวยากรณ์ สำนวน คำศัพท์ ที่ได้เรียน ไปแล้วให้เข้าใจและถูกต้องยิ่งขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิด (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2532: 107)

สนิท ตั้งทวี (253: 38-40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อน ที่จะมีการสอนในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรจะได้สร้างแบบทดสอบคัดเลือกไว้ใช้เองซึ่งใช้สำหรับวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำการผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวนี้ จะช่วยครูผู้สอนได้ทราบว่านักเรียนเหล่านี้ มีความสามารถทางการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน นอกจากนั้นยังช่วยครูให้ได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกระยะ
2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้นไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัวควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียน หรือเขาควรจะมีส่วนในการเสนอหัวเรื่องด้วย
3. การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่นๆ คือทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และถ้าสามารถให้มีความสัมพันธ์ไปถึงวิชา วรรณคดี หลักภาษา ศิลปะ หรือวิชาอื่นๆ ได้ก็จะเป็นการดี
4. ทักษะการเขียนเป็นวิชาทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซับซ้อน ผู้เรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนวิชาอื่น ๆ ผู้สอนจึงควรให้หลักของการเสริมแรงเสริมกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่าง ๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่นักเรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น การให้รางวัล การชมเชย
5. การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรมุ่งแต่จะให้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎีควรจะให้มีการปฏิบัติจริงทำจริงให้ได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลนั้นครูไม่ควรใช้การอธิบายอย่างเดียวควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วยจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัดและไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และควรจะให้ เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นพฤติกรรมกาเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

8. นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผล การเขียนด้วยทั้งนี้เพื่อที่จะให้ได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเอง จะได้รู้จักใช้ดุลพินิจและวิจารณ์งานในการทำงาน

กระทรวงศึกษาธิการ(2552: 70-93) ได้กล่าวถึงงานเขียนที่เป็นการย่อความ และการเขียนสรุปความ มีลักษณะที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1. ชนิดการย่อความและสรุปความ มี 3 ชนิด คือ

1.1. ย่อความและสรุปความจากการอ่านบทร้อยกรอง

1.2. ย่อความและสรุปความจากการอ่านบทร้อยแก้ว เช่น บทความ เรื่องสั้น สารคดี เรื่องเล่า

1.3. ย่อความและสรุปความจากการฟังที่เป็นบทร้อยแก้ว และร้อยกรอง

2. หลักการย่อความและสรุปความ

2.1. พิจารณาว่าเป็นงานเขียนประเภทใด บทความหรือ ความเรียง ถ้าเรื่องนั้น เป็นบทร้อยกรอง ต้องเปลี่ยนเป็นร้อยแก้ว

2.2. อ่านเรื่องแล้วจับใจความสำคัญ หาประเด็นหลักของเรื่อง

2.3. ตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร บันทึกไว้ สำหรับการสรุปความนำคำตอบเรียบเรียงใหม่ให้สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน

2.4. แยกข้อความออกเป็นเรื่องย่อย พยายามทำความเข้าใจใหม่ จึงจับใจความสำคัญของเรื่องย่อย ๆ มีความสัมพันธ์กับประเด็นหลักอย่างไร จึงจะทำให้จับใจความได้ถูกต้อง

2.5. นำประเด็นหลัก และใจความในข้อ 2.3-2.4 มาเรียบเรียง โดยยึดหลัก ดังนี้

2.5.1. การย่อความ ลำดับเรื่องสลับเปลี่ยนการวางหัวข้อได้ แต่ต้องตรงกับ ความหมายเดิม ใช้สำนวนการเขียนของผู้ย่อเอง ข้อความที่ได้เป็นข้อความเขียนอธิบาย ใช้

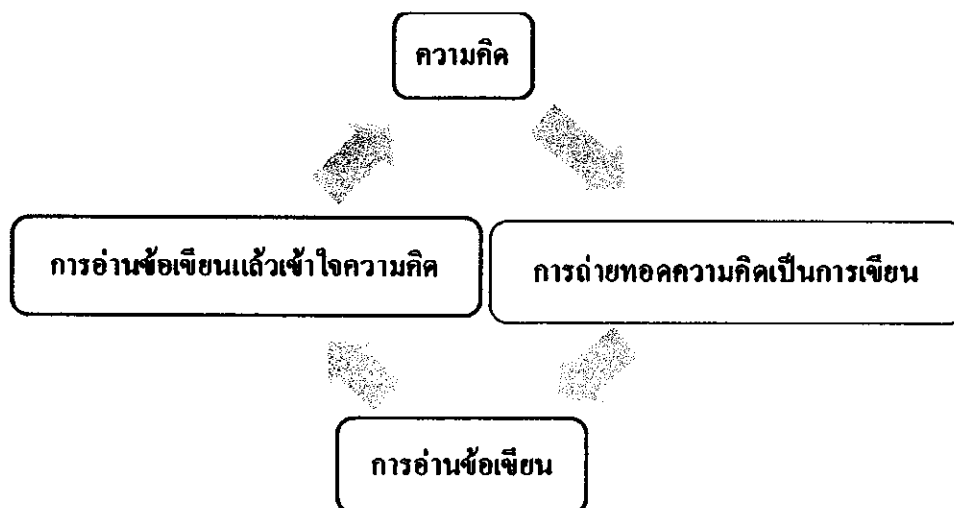
สรรพนามบุรุษที่ 3 ไม่ใช่อักษรย่อพรั้าเพื่อ ใจความที่ย่อแล้วมีย่อหน้าเดียว ความยาวไม่จำกัด ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่นำมาย่อ

2.5.2. การเขียนสรุปความ อาจใช้การตั้งและตอบคำถามว่า ใครทำอะไรที่ไหน เมื่อไร อย่างไร แล้วนำมาเรียบเรียงให้สั้น แต่ได้ใจความชัดเจน

สรุปได้ว่า ในการสอนเขียนเชิงวิเคราะห์นั้น จะเป็นในลักษณะการลงมือเขียนจริง จากเรื่องหรือประเด็นที่กำหนด ซึ่งจะเห็นได้ว่า การจะเขียนได้ดี มีประสิทธิภาพนั้น ผู้เขียนต้องมีทักษะการอ่าน และการคิดเป็นพื้นฐานสำคัญ หากผู้เขียนมีสมรรถนะในการอ่าน การคิด ที่ดี ย่อมส่งผลต่อทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียนเชิงวิเคราะห์

การเขียนเป็นการสื่อสารประเภทหนึ่ง ที่มีผู้ส่งสารถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร โดยใช้ภาษาเขียนเป็นตัวสื่อ เมื่อผู้รับสารต้องกรรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในสาร ต้องอ่านสารนั้น การอ่านเป็นการรับสารผ่านกระบวนการรับรู้ทางสายตา ส่วนการเขียนเป็นการส่งสารผ่านตัวอักษรในรูปของภาษาที่เข้าใจกันได้ ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ดังนั้นกระบวนการส่งสารกับกระบวนการรับสารจึงมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ดังภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 11)

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียน คือการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดผ่านตัวอักษร การอ่านเป็นการรับรู้ความคิดที่ได้รับจากการถ่ายทอดด้วยตัวอักษรวนเวียนเช่นนี้ตลอดไป

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สัมพันธ์กัน คือมีการรับสารและการส่งสาร ทักษะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากในการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนยังมีความสัมพันธ์กัน เพราะทักษะการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีสัมพันธ์กับความรู้ทางภาษา ในขณะที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดความหมายของภาษาเขียน โดยนำความรู้ในการใช้ภาษาการเรียบเรียงถ้อยคำและประสบการณ์ในงานเขียน นักวิชาการหลายท่านมิได้ให้ความเห็นความสัมพันธ์ของทักษะการอ่านและทักษะการเขียนดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531: 85) ได้ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาทักษะภาษา ที่จะช่วยให้การเขียนเกิดขึ้นตามมาได้ภายหลัง คั้งนั้น จึงควรพัฒนาการอ่านก่อนการเขียน และควรทำอย่างต่อเนื่องกัน

วิดโดสัน (Widdowson.1979: 145-146 อ้างถึงใน วิชาวิ เป็นเรื่อง 2546: 34) ได้แสดงทัศนะว่า การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ควรเป็นการรวมทักษะอื่นเข้าด้วยกันกับการอ่าน เช่น ทักษะการเขียน ซึ่งเท่ากับว่านอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน ในเวลาเดียวกัน นักเรียนจะได้รับการฝึกทักษะการเขียน และพัฒนาการเรียนรู้ควบคู่กันไปด้วยคั้งนั้นการอ่านที่ย่อมจะส่งผลให้ทักษะการเขียนดีขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

วิททรอก (Wittrock.1989: 600 อ้างใน วิชาวิ เป็นเรื่อง,2546: 36) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านและทักษะการเขียนไว้ว่า ทั้งทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนต่าง เป็นกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ ที่คล้ายคลึงกันแต่สวนทางกันคือ ทักษะการเขียนเป็นกระบวนการที่นำเสนอความหมายออกมาเป็นงานเขียน แต่ทักษะการอ่านนั้นการอ่านจะพิจารณาจากงานเขียนที่อ่าน และใช้ความรู้ประสบการณ์และความรู้ทางภาษาของตนเองผ่านกระบวนการทางความคิดเพื่อหาความหมายของบทอ่านนั้น

สนิท สัตโยภาส (2538: 121) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนให้มีสัมพันธ์ทักษะนั้นสามารถทำได้คั้งนี้

1. การนำเข้าสู่บทเรียน อาจใช้การอ่านข่าว แล้วอภิปราย แล้วเขียนสรุปเรื่อง

2. ขั้นสอน พยายามให้เด็กร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด และกิจกรรมนั้นควรเปิดโอกาส ได้ฝึกทุกทักษะ ทั้งยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินขณะทำกิจกรรม การอภิปราย เกม เพลง การละเล่น การอ่านในใจ การเขียนข่าว

3. ขั้นสรุปบทเรียน เป็นขั้นที่ปรับความเข้าใจกันตลอดจนมารมีทักษะที่เรียนไปแล้ว ตรงกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน ครูทำได้หลายอย่าง เช่นสรุปด้วยวาจา เขียนสรุป ตอบคำถามระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน หรือครูถามนักเรียนตอบแล้วช่วยกันเขียนแผนภูมิ

4. ขั้นวัดผล การวัดผลนั้นนอกจากจะทำโดย การถามให้ตอบ การทำแบบฝึกหัดแล้ว กิจกรรมวัดผลยังมีหลายวิธี เช่นการพูดแสดงความคิดเห็น เขียนสรุปเรื่องส่ง แสดงละคร เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 22) กล่าวว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กันคือ เมื่อผู้เขียนเขียนข้อความ ผู้อ่านรับสารก็จะอ่านข้อความ เมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจหรือไม่ อย่างไร ก็จะส่งสารออกมา ในที่สุดผู้เขียนก็จะทราบได้ว่า ข้อเขียนของตนเป็นอย่างไร มีคุณค่าหรือต้องแก้ไขอย่างไร ผู้เขียนสารที่ดี นอกจากจะมีความรู้ด้านภาษาที่ต้องเป็นสื่อ ถ่ายทอดแล้วยังต้องรู้จักคำ ประโยค ย่อหน้า ข้อความที่เป็นใจความ แก่นของเรื่องหรือแนวคิด รู้จักวิธีการแยกข้อความ หาประโยคใจความ ประโยคสนับสนุนให้รายละเอียด ประโยคที่เป็นข้อความ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อความที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้เขียนสาร จำเป็นต้องนำไปใช้ในการส่งสารของตนเองเพื่อให้สารนั้นมีคุณค่าต่อผู้อ่าน

จากแนวคิดจะเห็นว่าทักษะการอ่านกับทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กัน โดยการอ่าน เป็นกระบวนการรับสาร ซึ่งผู้อ่านจะได้รับข้อมูลที่จะส่งเสริมทักษะด้านการเขียนที่เป็นกระบวนการส่ง สาร จะเห็นว่าทักษะการอ่านและทักษะการเขียนเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมกันและเป็นสิ่งที่จะคู่กัน ไปเสมอ

7. การวัดและประเมินผลทักษะการอ่านและการเขียน

การวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ดังนั้นการวัดและ ประเมินผล จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องทำเพื่อจะได้ทราบระดับการพัฒนาในทักษะการอ่าน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผล ดังนี้

กรมวิชาการ (2546: 216-218) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลมีวิธีการวัด ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์ คำ วลี หรือประโยค นอกจากนั้นควรวัดผล ด้านเหตุผลการวิเคราะห์ทัศนระของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนประเมินผลจากความตั้งใจ สนใจ งานที่ได้รับมอบหมาย

2. อ่านบทร้อยกรอง แล้วสรุปความเป็นร้อยแก้วโดยใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

3. อ่านบทร้อยกรองแล้วแล้ววิเคราะห์วิจารณ์ บทอ่านในรูปแบบ ฉันทลักษณ์ ความคิด เนื้อหา ในบทร้อยกรอง กลวิธีในการแต่งของบทร้อยกรอง

4. อ่านข้อความ แล้วสรุปความให้ถูกต้อง ชัดเจน

5. อ่านเรื่อง แล้วสรุปความจากเรื่อง พร้อมแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

6. ตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้ววิเคราะห์ว่าข่าวนั้นมีการนำเสนอ เฉพาะข้อเท็จจริง หรือมีความคิดเห็นผู้เขียน

7. อ่านข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ แล้วขีดเส้นใต้ ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

8. วิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ ในแง่การใช้สำนวนภาษา การสื่อความหมาย และความสอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวนั้น ๆ

9. ตัดข้อความโฆษณาจากสิ่งพิมพ์ แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ในด้านความน่าเชื่อถือ การใช้สำนวนภาษา ความน่าสนใจของการนำเสนอ

10. วิเคราะห์วิจารณ์บทความ 1 เรื่อง ในเรื่องรูปแบบการเสนอ กลวิธีการแต่งเนื้อหา และการใช้สำนวนภาษา

ในการวัดและประเมินผลในกิจกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น มีเกณฑ์การวัดผล ดังนี้

1. ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ได้ถูกต้อง

2. ความถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์การพาดหัวข่าว

3. การใช้สำนวนภาษาในการนำเสนอ

4. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ที่ถูกต้องชัดเจน

5. เหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของหนังสือที่อ่าน

วิรัช วรรณรัตน์ (2552: 287) ได้กล่าวถึงการวัดทักษะการอ่าน มีรูปแบบและเทคนิคที่หลากหลาย การกำหนดสถานการณ์ตัวคำถามหรือการสร้างข้อสอบ โดยเฉพาะแบบเลือกตอบ แต่ถ่านเป็นการวัด โดยให้ลงมือทำจริงแล้ว ควรจะต้องมีแบบสังเกตที่กำหนดประเด็นหรือลักษณะที่ต้องการวัดพร้อมหลักเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อให้กระบวนการวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพ

จากแนวการวัดและประเมินผลที่กล่าวมานั้น การวัดทักษะการอ่านมีรูปแบบที่หลากหลาย การนำมาใช้ต้องให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่สอน จึงจะทำให้ผลการวัดทักษะการอ่านมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน

ในการประเมินผลทักษะการเขียนนั้นสิ่งสำคัญที่สุดอยู่ที่การตรวจผลงาน พร้อมกับการวิจารณ์เสนอแนะ เพื่อนักเรียนจะได้นำไปแก้ไข ปรับปรุง วิธีการวัดผลมีหลากหลาย มีผู้กล่าวถึงดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ(2551: 63) ได้เสนอวิธีการประเมินผลการเขียน ดังนี้

1. กิจกรรมประเภทเกม เต็มคำ ถูกผิด ควรมีการเฉลยคำตอบ ตรวจงานระหว่างเพื่อนในชั่วโมงเรียน แล้วส่งครูตรวจอีกครั้ง

2. กิจกรรมแสดงความคิดเห็น อาจใช้การอภิปราย แสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้น ครู วัดผลทั้งการสังเกต การตอบคำถาม การสนทนา การสัมภาษณ์และการอภิปราย

3. กิจกรรมการเขียนในห้องเรียน และมีเวลาเขียนเสร็จภายในห้องเรียน นำมาถ่ายทอดให้นักเรียนคนอื่นแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ ชื่นชม และนำไปเป็นแบบอย่าง ดิผลผลงานที่ป้ายนิเทศ

4. กิจกรรมกลุ่ม สังเกตความร่วมมือของนักเรียนทุกคนในกลุ่ม

5. งานเขียนที่เป็นการบ้าน ชักถามวิธีการผลิตข้อเขียน สาเหตุ และคาดว่าจะได้รับผลอย่างไรเสียก่อน เพื่อทราบแนวคิดในการทำงานของนักเรียนอย่างคร่าว ๆ

6. การบันทึกอนุทิน ควรจัดทำสม่ำเสมอเป็นผลงานการเขียนอีก 1 ชิ้น

7. การเขียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์หรือการกระทำที่น่าขบถของนักเรียนเอง ที่ไปประสบและนำมาเขียน ครูอาจเสนอแนวทางในการผลิตงานใหม่ ๆ เช่น การเขียนการ์ตูน คำขวัญ บันทึกการเล่าเรื่อง

8. การให้นักเรียนมีส่วนร่วม ร่วมพิจารณาผลงานของเพื่อน ว่าผู้ใดชอบงานชิ้นใด เพราะเหตุใด เป็นสิ่งที่เพิ่มพูนความสามารถการเขียน

9. การจัดทำป้ายนิเทศแสดงผลงานเขียน

10. การรวบรวมงานเขียน จัดทำเป็นแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

วิรัช วรรณรัตน์ (2552: 291) ได้เสนอรูปแบบและวิธีการวัดทักษะการเขียน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้เขียนจริง โดยกำหนดเรื่องหรือประเด็นให้เขียนจริง ความสำคัญ จึงอยู่ที่การกำหนดเรื่องหรือประเด็นให้เขียนและวิธีการตรวจให้คะแนน มีสาระที่ควรพิจารณาโดยสรุป ดังนี้

1.1. การเขียนเรียงความ มุ่งให้แสดงความคิด การอภิปราย การวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนเขียนสร้างสรรค์ ควรเขียนในเรื่องเดียวกัน กำหนดขอบเขต ประเด็นหรือแง่มุมในการเขียน

1.2. การเขียนย่อความ เป็นการสรุปประเด็นสำคัญที่ต่อเนื่องด้วยภาษาตนเอง โดยการกำหนดข้อความ เรื่องราวมาให้ แล้วให้เขียนโดยการย่อความให้ได้สาระสำคัญ

1.3. การบรรยายภาพ เป็นการเขียนที่ต้องการให้ผู้เขียนแสดงจินตนาการ หรือความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี ด้วยการบรรยายภาพด้วยข้อความสั้น ๆ หรือแต่งเรื่องจากภาพ

1.4. การบันทึกเรื่องราวหรือผลงาน ไม่นิยมนำมาใช้ในการวัด แต่มักฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะ โดยกำหนดให้ศึกษาค้นคว้าหรือบันทึกเรื่องจริง ซึ่งผสมผสานระหว่างการเรียบเรียงเรื่องราว และการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

2. การวัดความสามารถพื้นฐานการเขียน เป็นการวัดการเขียนทางอ้อม โดยคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานของการเขียนว่า บุคคลที่เขียนเก่งหรือเขียนเป็นนั้นน่าจะมีคุณลักษณะใดเป็นพื้นฐาน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการให้คะแนนในการเขียนจริง จึงหารูปแบบอื่นมาใช้ทดแทน รูปแบบที่นำมาใช้เป็นแบบเลือกตอบ โดยมีลักษณะดังนี้

2.1 แบบเรียงเรื่องราว เป็นการพิจารณาเรื่องราว ภาพ ข้อความ แล้วเรียงลำดับ

2.2 แบบบรรยายภาพ เป็นการสรุปหรือจินตนาการของภาพ โดยการบรรยายหรือแสดงความคิดที่สอดคล้องกับภาพ

2.3 แบบต่อเติมเรื่อง ข้อความที่นำมาเติมนั้น ควรเป็นเรื่องใหม่ เพื่อให้ผู้สอบได้ใช้ความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องราวและใช้ถ้อยคำหรือใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม

2.4 แบบต่อเติมคำประพันธ์ เป็นการต่อเติมคำประพันธ์ใหม่ แต่แต่งไม่จบ อาจให้เติมลงไป หรืออาจแต่งเป็นตัวเลือกได้

เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช (2531: 54-55) ได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการเขียนเรื่อง ดังนี้

1. การลำดับเรื่อง เช่น การเรียบเรียงเนื้อความอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ไม่สับสน
2. การลำดับความคิด ได้แก่ การสื่อความคิดที่ชัดเจน ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจถึงความ
3. ต้องการของผู้เขียน การใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ การผูกประโยค การสะกดคำ ไวยากรณ์ใช้อย่างถูกต้อง

4. การสื่อความหมาย ได้แก่ การเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทักษะการเขียนมีการวัดและประเมินในลักษณะการปฏิบัติจริงหรือลงมือกระทำเอง ทำให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน ดังนั้นเกณฑ์ในการวัดการเขียนจึงใช้ระดับการวัดเพราะผู้เรียนมีศักยภาพที่ต่างกัน

คะแนนพัฒนาการ

ความหมายคะแนนพัฒนาการ

การวัดผลเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลที่ได้จากการวัดนั้นไม่ว่าจะเป็นก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือหลังเรียน ผลที่วัดได้จะออกมาในรูปตัวเลข คะแนนพัฒนาการเป็นค่าที่ได้จากผลการเปรียบเทียบตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป มีผู้กล่าวถึงคะแนนพัฒนาการไว้ดังนี้

นิอร ไชยพรพัฒนา (2549: 8) ได้กล่าวเกี่ยวกับคะแนนพัฒนาการว่า คะแนนพัฒนาการหมายถึง คะแนนที่เกิดจากค่าอัตราส่วนร้อยละระหว่างผลต่างของคะแนนเดิม กับคะแนนครั้งแรก นอกจากนี้นิอร ยังได้กล่าวถึงแนวคิดในการวัดคะแนนพัฒนาการไว้ว่า การวัดคะแนนพัฒนาการเป็นกระบวนการหนึ่งของการวัดและการประเมินผลการศึกษาและสามารถนำไปใช้เป็นสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการวางแผนการบริหารการศึกษา

สมถวิล วิจิตรวรรณ (2551: 438) กล่าวว่า คะแนนพัฒนาการ (growth score) คือค่าตัวเลขจากการเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมของผู้เรียนคนเดิมตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป การวัดพัฒนาการของผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนดำเนินการ ได้ตั้งแต่ก่อนเรียน ในช่วงระหว่างเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน ผลการวัดบอกความสามารถที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน

วิธีการวัดและการแปลผลคะแนนพัฒนาการ

นงลักษณ์ วิรัชชัย (อ้างถึงใน อวยพร เรื่องตระกูล 2544: 22) ได้แบ่งการวัดพัฒนาการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 การวัดคะแนนพัฒนาการที่มีการวัด 2 ครั้ง เรียกว่าการวัดพัฒนาการแบบดั้งเดิม กลุ่มที่ 2 การวัดคะแนนพัฒนาการที่มีการวัดมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป

สมถวิล วิจิตรวรรณ (2551: 439-442) กล่าวถึงวิธีวัดคะแนนพัฒนาการว่ามีหลายวิธีขึ้นอยู่กับลักษณะการวัดและวิเคราะห์ ตั้งแต่การวิเคราะห์อย่างง่ายจนถึงการใช้สถิติขั้นสูงนอกจากนี้ยังได้เสนอวิธีวัดที่ทำได้ง่ายและเข้าใจง่ายจากคะแนนการวัด (observed score) จนถึงการวิเคราะห์ขั้นสูงกับคะแนนจริง (true score) คะแนนการวัดเป็นคะแนนที่ยังไม่ได้สกัดความคลาดเคลื่อนออก คะแนนจริงเป็นคะแนนความสามารถที่แท้จริงที่สกัดความคลาดเคลื่อนในการวัดออกแล้ว โดยมีวิธีการวัดได้แก่

1. วิธีวัดคะแนนความแตกต่าง (Difference Score) วิธีนี้ได้มาจากคะแนนการวัด 2 ครั้ง คือก่อนและหลังเรียน โดยมีแนวคิดว่าจะเน้นพัฒนาการเป็นคะแนนครั้งหลังที่เปลี่ยนไปจากครั้งแรก การหาคะแนนพัฒนาการคือคะแนนครั้งหลังลบด้วยคะแนนครั้งแรก
2. วิธีวัดคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) วิธีนี้ได้จากการวัดคะแนน 2 ครั้ง คือคะแนนครั้งแรกและครั้งหลัง โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการหาคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์จากสัดส่วนของผลต่างระหว่างคะแนนจากการวัดทั้ง 2 ครั้ง กับผลต่างระหว่างคะแนนเดิมกับคะแนนการวัดครั้งแรก สำหรับการคูณอัตราส่วนด้วย 100 เพื่อไม่ให้ค่าที่ได้เป็นทศนิยม
3. วิธีการวัดอัตราพัฒนาการจากคะแนนการวัดมากกว่า 2 ครั้ง การหาอัตราพัฒนาการเป็นการวิเคราะห์ จากการวัดพฤติกรรมเดียวกันของผู้เรียนคนเดิมหลายครั้ง เครื่องมือวัดควรเป็นฉบับเดิม หรือวัดแบบคู่ขนาน หลักการของการวัดวิธีนี้ คือการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างครั้ง

จากข้อความที่กล่าวมา สรุปได้ว่า คะแนนพัฒนาการ เป็นการเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมของผู้เรียนคนเดิมตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป มีวิธีการวิเคราะห์หลายวิธี คือ ปริมาณคะแนนเปลี่ยนแปลงไปจากการวัด 2 ครั้ง ร้อยละของพัฒนาการที่ได้เทียบกับปริมาณที่ควรพัฒนาได้ และปริมาณคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยต่อครั้ง

8. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบ ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ ความเชื่อ ซึ่งจะได้กล่าวถึง ความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 793) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

วัชร กงพิบูลย์ (2549: 28) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วยการมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545:7) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

สุนทร หลักคำ (2547: 43) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจาก ความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

จากความหมายของ ความพึงพอใจ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานหรือกิจกรรม

8.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ

แกทซ์ (1983: 163 อ้างในอรพิน จิรวัดนศิริ. 2541: 20) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้บริโภค หรือผู้รับสาร โดยผู้รับสารจะอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำการเลือกใช้สื่อ ซึ่งนับได้ว่าเป็นมุมมองที่แตกต่างไปจากทฤษฎีเดิม ที่ไม่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร เพราะแต่เดิมผู้รับสารถูกมองว่าเป็นผู้กระทำ ดังนั้น สมมุติฐานของทฤษฎีการใช้ประโยชน์และพึงพอใจในการสื่อสาร ผู้ส่งสารจึงไม่อาจคาดหมายความสัมพันธ์ระหว่างข่าวสารกับประสิทธิผลของการสื่อสาร เพราะท่ามกลางความสัมพันธ์ของตัวแปร ทั้งสองมีปัจจัยด้านการใช้สื่อของผู้รับสารเข้ามาเป็นตัวแปรแทรกซ้อนของกระบวนการ

สื่อสาร แคมพ์ ได้ทำการศึกษาและอธิบายเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ ทั้งนี้ ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้รับสารซึ่ง แคมพ์และคณะให้ความสนใจ คือ

1. สภาพทางสังคมและลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร
2. ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อของผู้รับสาร

ทั้งสองปัจจัยนำไปสู่พฤติกรรมการเปิดรับของผู้รับสารที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากความพึงพอใจที่แตกต่างกันและเนื่องจากทฤษฎีให้ความสนใจกับบทบาทของผู้รับสารว่าเป็นผู้เลือกใช้สื่อ ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสาร (เช่น รายได้ การศึกษา) โดยทั้งสองปัจจัยนี้ ได้รับการพิจารณาว่า นำมาซึ่งเวลาว่างในการเปิดรับสื่อ ขณะเดียวกันสภาวะทางสังคมและจิตใจที่ต่างกัน ก่อให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ ทำให้แต่ละคนคาดคะเนแนวสื่อแต่ละประเภทเพื่อสนองตอบความพึงพอใจได้แตกต่างกันไปด้วย

วัชรีย์ คงพิบูลย์ (2549: 30) ได้ศึกษาว่าในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะคือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ

ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความ

พึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน และผลตอบแทนภายนอก โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

โคร์แมน (Korman, A.K., 1977 อ้างถึงในสมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542: 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

เตือนใจ วัฒนมหาत्म (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกท่างาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน

บุปผา มุคุระ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้หมวดความคิด 6 ใบเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น ม.3 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หมวด 6 ใบ จากกลุ่มที่เรียนด้วยแผนปกติ ภาคเรียน 2 โรงเรียนอำมาตย์พานิชกุล จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์ คิดสร้างสรรค์ สรุปเป็นความคิดรวบยอด จากเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วน และเป็นระบบ

จิรัชดา ก้าวพิสมัย (2545: 77-80) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบ้านหนองแวงน้อยวิทยาจารย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 22 คน พบว่า แผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/83.29 และดัชนีประสิทธิผลของแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย มีค่าเท่ากับ 0.61 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 61

สาธิตา รตทอง (2548: 36) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศาลเจ้า จำนวน 40 คน พบว่านักเรียนมีพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานในระหว่างเรียนสูงขึ้นตามลำดับ และมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อัจฉรา คุณคำ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.56/90.40 และมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เสาวลักษณ์ ตรงจิตต์(2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สมหมาย ปวะบุตร (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนของกรมวิชาการมีความสามารถทางการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนของกรมวิชาการมีความสนใจในการเรียนแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สุภาภรณ์ แก่นทอง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยใช้กิจกรรม โครงการคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัดโคกสมานคุณ จังหวัดสงขลา พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการได้รับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงการคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้ และ ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ของนักเรียนชั้น ป.4 จำนวน 40 คน มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นทุกคน โดยมีคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ ร้อยละ 58.11 ของปริมาณที่ควรพัฒนาได้ และมีคะแนนอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.48 คะแนนต่อครั้ง

บุญช่วย สังข์ศิริ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยใช้นิทานธรรมะเป็นสื่อการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเทียนถวาย จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความก้าวหน้าในการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างเรียน มีคะแนนความแตกต่างเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.50 มีคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์เฉลี่ย 0.47 มีอัตราพัฒนาการเฉลี่ย 8.84 ต่อคน

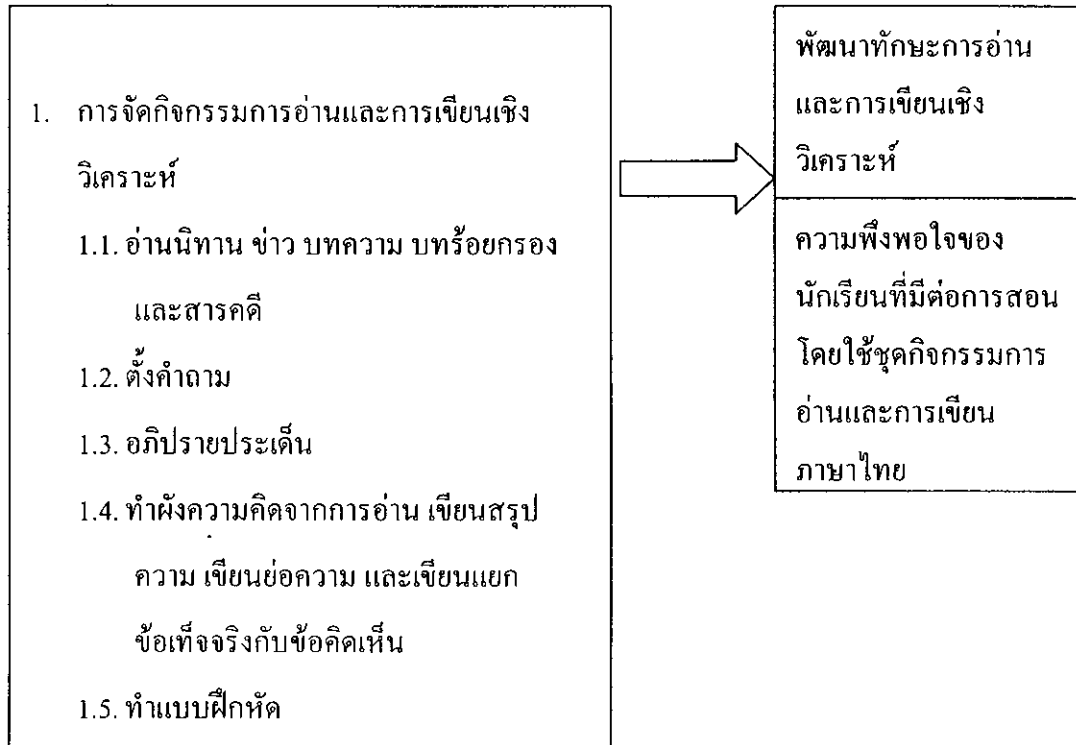
พัชรี ครูทเมือง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดท่าแหวน จังหวัดลำปาง พบว่า ความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และ เขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีอัตราพัฒนาการ ระหว่างเรียนสูงขึ้น

มารศรี ธานี (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติการฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านควน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นทักษะการอ่าน และการเขียนอักษรนำ ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.1

ทรงลักษณ์ แถวไสย (2541: 101-102) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะการอ่านในใจ และการเขียนตามรูปแบบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความรู้ สูงขึ้น กว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สรุปได้ ว่า ทักษะในการอ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน เกิดจากเทคนิควิธีสอนของครูที่ใช้นวัตกรรม คือแบบฝึกทักษะ และกิจกรรมการอ่านหลายรูปแบบที่ช่วยพัฒนาการสอน ให้ประสบผลสำเร็จ ผู้ ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะสร้างชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยเพื่อนำมาพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะนอกจากจะส่งเสริม ทักษะการอ่านการเขียนเชิงวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพแล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนสูงขึ้นอีกด้วย

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าล้าน จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านป่าล้าน อำเภอดอยหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 7 คน

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment) แบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pretest -Posttest Design) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2538: 2549)

T_1	X	T_2
-------	---	-------

- X การสอนโดยใช้ กิจกรรมการอ่านและการเขียน เชิงวิเคราะห์ จำนวน
 T_1 คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะในการอ่านและการเขียน
เชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลอง

T₂ กระบวนการที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะในการอ่านและการเขียน เชิงวิเคราะห์หลังการทดลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1.1 ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย

- 1) การอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนิทาน 3 เรื่อง จากบทความ ข่าว สารคดี และบทร้อยกรองอย่างละ 2 เรื่อง
- 2) การเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นการนำเอาเนื้อหาจากการอ่านมาเขียน ประกอบด้วย 1) การเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน นากกับสุนัขจิ้งจอก ราชสีห์ตกหล่ม และข่าว เด็กชกเสียงสมองพิการ 2) การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากบทความ “ชีวิตกับพงชुरुส” จากข่าว “ดารานานรับนโยบาย หนังสือปลอดบุหรี่” และจากสารคดี “นกกนางแอ่น” 3) การเขียนสรุปความ จาก บทร้อยกรองเรื่อง “กล้วยหาย” และ บทร้อยกรองเรื่อง “ในข้าย” และ 4) การเขียนย่อความ จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” และจากสารคดี เรื่อง “ปลวก : แมลงที่ร้าย”

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง แต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐาน ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และการประเมินผล ดังรายละเอียดดังนี้

- 1) แผนการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์นิทาน นากกับสุนัขจิ้งจอกแล้วเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน
- 2) แผนการเรียนรู้ที่ 2 อ่านเชิงวิเคราะห์นิทานราชสีห์ตกหล่ม แล้วเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน
- 3) แผนการเรียนรู้ที่ 3 อ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าว เด็กชก เสียงสมองพิการ แล้วเขียนผังความคิดจากการวิเคราะห์ข่าว
- 4) แผนการเรียนรู้ที่ 4 อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ ชีวิตกับพงชुरुส แล้วแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
- 5) แผนการเรียนรู้ที่ 5 อ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าว ดารานานรับนโยบาย หนังสือปลอดบุหรี่แล้วเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

- 6) แผนการเรียนรู้ที่ 6 อ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี แล้วยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
- 7) แผนการเรียนรู้ที่ 7 อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทร้อยกรอง กล้วยหาย แล้วเขียนสรุปความ
- 8) แผนการเรียนรู้ที่ 8 อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทร้อยกรอง ในข่าย แล้วเขียนสรุปความ
- 9) แผนการเรียนรู้ที่ 9 อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ คุณค่าของผักพื้นบ้าน แล้วเขียนย่อความ
- 10) แผนการเรียนรู้ที่ 10 อ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี ปลวก : แมลงที่ว้าร้าย แล้วเขียนย่อความ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบทั้งก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการอ่านและการเขียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน และเป็นข้อสอบอัตนัย 6 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน

3.2.2 แบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 แบบฝึกหัด

3.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การสร้างชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

4.1.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการอ่านและการเขียน จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

4.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้กับตัวชี้วัด

4.1.3 กำหนดเรื่องที่จะใช้ในการออกแบบชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย นิทาน ข่าว บทความ สารคดี และบทร้อยกรอง

4.1.4 กำหนดรูปแบบ ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

1) แบบฝึกหัดการอ่าน จะอยู่ท้ายแผนการจัดกิจกรรม เป็นแบบปรนัยแบบ เลือกตอบจำนวน 10 แบบฝึกหัด ๆ ละ 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน โดยเป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้ นิทาน 3 เรื่อง ใช้ข่าว บทความ สารคดี และบทร้อยกรอง อย่างละ 2 เรื่อง รวม 10 เรื่อง

2) แบบฝึกหัดการเขียน จะเป็นลักษณะการเขียนตามรูปแบบหลังจากการ อ่าน มีการประเมินตามประเด็น จำนวน 10 แบบฝึกหัด ๆ ละ 15 คะแนน โดยมีการกำหนดระดับ คุณภาพเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และปรับปรุง มีรายละเอียดดังนี้

(1) การเขียนฝังความคิดจากการอ่าน นิทานยากกับสุนัขจิ้งจอก ราชสีห์ตกหล่ม และข่าว เด็กชกเสียดสมองพิการ จำนวน 3 แบบฝึกหัด

(2) การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากบทความ “ชีวิตกับผงชुरुส” จากข่าว “ดารานักเต้น โยบาย หนึ่งปลอดนบุรี” และจากสารคดี “นกนางแอ่น” จำนวน 3 แบบฝึกหัด

(3) การเขียนสรุปความ จาก บทร้อยกรองเรื่อง “กล้วยหาย” และ บทร้อยกรองเรื่อง “ในข่า” จำนวน 2 แบบฝึกหัด

(4) การเขียนย่อความ จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” และ จาก สารคดี เรื่อง “ปลวก : แมลงที่ร้าย” จำนวน 2 แบบฝึกหัด

4.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิง วิเคราะห์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ศึกษา หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับ มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1) สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2) สาระที่ ๒ การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียน สื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่าง มีประสิทธิภาพ

4.2.2 ศึกษาตัวชี้วัด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีดังนี้

1) สาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1:1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

(1) อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

- (2) แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
- (3) คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ
- (4) สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

2) **สาระการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน** มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัด

- (1) เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม
- (2) เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนา

งานเขียน

- (3) เขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ
- (4) มีมารยาทในการเขียน

3) **กำหนดเนื้อหา** เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ คัดเลือกเนื้อหาที่เป็น บทความ สารคดี นิทาน บทร้อยกรอง และข่าว โดยคำนึงถึงความยากง่าย ความสนใจเหมาะสมกับวัย เหมาะสมกับเวลา และมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน

4.2.3 ทักษะรายละเอียด ของเนื้อหาและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

- 1) **ศึกษาลัทธิศูตกรแกนกลาง** การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) **ศึกษาลัทธิการและแนวคิดการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์** เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) **วิเคราะห์เนื้อหา** ภาษาไทยสาระการอ่านและการเขียน จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมวิชาการ
- 4) **กำหนดเนื้อหาในการสอนอ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์** ประกอบด้วย
 - (1) การอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนิทาน ข่าว สารคดี บทความ และบทร้อยกรอง

(2) การเขียนเชิงวิเคราะห์จากเนื้อหาการอ่าน ประกอบด้วย การเขียนผังความคิด การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การสรุปความ และการเขียนย่อความ

4.2.4 **เสนอแผนการจัดการเรียนรู้** โดยใช้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2) ผู้เชี่ยวชาญทางการสอน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยกำหนดเกณฑ์ในการ

พิจารณาว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง ให้คะแนน 0 เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1 ผลของการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.90 และมีบางข้อที่ต้องปรับ

4.2.5 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน

4.3 แบบทดสอบทักษะ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียน (Pretest) และ หลังเรียน (Posttest) เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย วัดความสามารถการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย วัดทักษะด้านการเขียน จำนวน 6 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน ดังนี้

4.3.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบ วัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ จากหนังสือการวิจัยทางการวัดผลและประเมินผลของบุญชม ศรีสะอาด (2540: 26-61)

4.3.2 วิเคราะห์เนื้อหา ของกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครอบคลุมเนื้อหา สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย วัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้วัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน ดังนี้ อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จับใจความสำคัญ เรื่อง วิเคราะห์บทร้อยกรอง อย่างสมเหตุสมผล วิเคราะห์บทความได้อย่างมีเหตุมีผล และสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยวัดทักษะด้านการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน โดยมีเกณฑ์วัดทักษะเขียน ดังนี้

1) การตอบคำถาม ตอบคำถามได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน ตอบคำถามไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน

2) การเขียน เขียนได้ชัดเจนอ่านเข้าใจได้ง่ายได้ 2 คะแนนเขียนอธิบายไม่ชัดเจนได้ 1 คะแนน

4.3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4.3.4 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนแม่คำประชานุเคราะห์

จำนวน 30 คน มี ได้รับความเที่ยงทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 0.71

4.3.5 นำแบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงและการเขียนเชิงวิเคราะห์ มาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้จริง

4.4 การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

4.4.1 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการสอน โดยใช้ กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 19) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	5 คะแนน
พึงพอใจมาก	4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1 คะแนน

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนด เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 69)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึงมีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึงมีความพึงพอใจมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึงมีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึงมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้กิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความ พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง เท่ากับ 0.87 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

4.4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการอ่าน และการเขียนเชิงวิเคราะห์ไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ทดสอบก่อนสอน โดยใช้แบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน และข้อสอบอัตนัยจำนวน 6 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน โดยใช้เวลา 60 นาที

5.2 ทดลองสอน โดยใช้สอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าล้าน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 10 แผน

5.3 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

5.3.1 แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์ 10 คะแนน

5.3.2 แบบฝึกหัดการเขียนเชิงวิเคราะห์ 15 คะแนน

5.4 ทดสอบหลังการสอน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนสอน

5.5 ตรวจสอบให้คะแนน แบบทดสอบทักษะ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

6.1 เปรียบเทียบคะแนน ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

6.2 หาอัตราพัฒนาการ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างเรียน โดยวิธีวัดอัตราพัฒนาการโดยหาค่าเฉลี่ย

6.3 ศึกษาคะแนนความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บ้านป่าตัน จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2552 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 การศึกษาอัตราการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

**ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและ
หลังจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อเทียบกับเกณฑ์**

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน
เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

คนที่	การอ่าน				การเขียน				สรุปผล
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	
	คะแนนเต็ม		30		30		30		
1	14	46.67	26	86.67	15	50.00	24	80.00	ผ่าน
2	15	50.00	25	83.33	18	60.00	21	70.00	ผ่าน
3	15	50.00	28	93.33	15	50.00	27	90.00	ผ่าน
4	13	43.33	25	83.33	12	40.00	21	70.00	ผ่าน
5	15	50.00	27	90.00	18	60.00	27	90.00	ผ่าน
6	14	46.67	26	86.67	12	40.00	24	80.00	ผ่าน
7	13	43.33	25	83.33	12	40.00	24	80.00	ผ่าน
เฉลี่ย	14.14	47.14	26.00	86.67	14.57	48.57	24.00	80.00	ผ่าน

จากตารางที่ 4.1 พบว่าทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยมีคะแนนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ร้อยละ 86.67 และทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ร้อยละ 80.00 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

ตอนที่ 2 การศึกษาอัตราการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ในระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบอัตราพัฒนาการระหว่างเรียนของนักเรียนในด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการอ่าน จำนวน 12 ข้อ และการเขียนภาษาไทยและเป็นการประเมินด้านทักษะการเขียน โดยการเขียนผังความคิด การเขียนสรุปความ การเขียนย่อความ การเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น โดยใช้ระดับคุณภาพ 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และปรับปรุง และมีเกณฑ์การประเมิน 4 ด้านรวมคะแนนการเขียน 12 คะแนน โดยทำการประเมินระหว่างเรียน จำนวน 10 ครั้ง จากแผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน โดยผู้วิจัยได้นำเอาผลการประเมินทั้ง 10 แผนมาวิเคราะห์อัตราพัฒนาการด้านทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์อัตราพัฒนาการ ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรม
การอ่าน และการเขียน ระหว่างเรียน

คนที่	แบบฝึกหัดที่										อัตรา พัฒนาการ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	
1	4	6	7	8	8	9	8	9	10	12	0.89
		2	1	1	0	1	-1	1	1	2	
2	4	6	7	8	9	10	11	11	12	12	0.89
		2	1	1	1	1	1	0	1	0	
3	4	8	9	9	10	10	11	11	12	12	0.89
		4	1	0	1	0	1	0	1	0	
4	3	6	7	8	9	9	10	10	11	12	1.00
		3	1	1	1	0	1	0	1	1	
5	7	8	9	9	10	11	11	10	11	12	0.56
		1	1	0	1	1	0	-1	1	1	
6	5	6	7	8	9	9	10	10	11	11	0.67
		1	1	1	1	0	1	0	1	0	
7	5	6	8	8	8	9	10	9	10	11	0.67
		1	2	0	0	1	1	-1	1	1	
รวม	32	46	54	58	63	67	71	70	77	82	
คะแนน พัฒนาการ	4.57	6.57	7.71	8.29	9.00	9.57	10.14	10.00	11.00	11.71	8.85
อัตราพัฒนาการ	2.00	1.14	0.57	0.71	0.57	0.57	-0.14	1.00	0.71	0.79	
ช่วงอัตราพัฒนาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	

จาก ตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียนมีคะแนนพัฒนาการการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 ครั้ง เฉลี่ยเท่ากับ 8.85 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการเขียนเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 0.79 ต่อครั้ง และมีคะแนนอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกช่วงเว้น ช่วงที่ 7 (ดังภาพที่แสดงคะแนนพัฒนาการรายบุคคล ในภาพ 4.2)

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการ ทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรม
การอ่านและการเขียนภาษาไทย ระหว่างเรียน

คนที่	แบบฝึกหัดที่										อัตรา พัฒนาการ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	
1	4	4	5	6	7	9	10	11	12	12	0.78
	0	1	1	1	2	1	0	1	0		
2	4	5	6	7	7	9	10	10	9	10	0.67
	1	1	1	0	2	1	0	-1	1		
3	3	6	7	8	8	9	10	11	9	11	0.78
	2	1	1	0	1	1	1	-1	1		
4	3	6	7	8	8	9	9	9	9	11	0.89
	3	1	1	0	1	1	0	-1	2		
5	3	5	6	7	7	8	10	10	10	11	0.89
	2	1	1	0	1	2	0	0	1		
6	2	3	5	7	8	8	9	9	9	11	1.00
	1	2	2	1	0	1	-1	1	2		
7	5	4	4	6	7	8	9	9	10	10	0.89
	2	0	2	1	1	1	0	1	0		
รวม	24	33	40	49	52	60	67	69	68	76	
คะแนน พัฒนาการ	3.43	4.71	5.71	7.00	7.43	8.57	9.57	9.86	9.71	10.86	7.69
อัตราพัฒนาการ	1.29	1.00	1.29	0.43	1.14	1.00	0.29	-0.14	1.14	0.83	
ช่วงอัตราพัฒนาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	

จาก ตารางที่ 4.3 พบว่านักเรียนมีคะแนนพัฒนาการการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 ครั้ง เฉลี่ยเท่ากับ 7.69 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการเขียนเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 0.83 ต่อครั้ง และมีคะแนนอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกช่วง เว้นช่วงที่ 8 (ดังภาพที่แสดงคะแนนพัฒนาการรายบุคคล ในภาพ 4.3)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์อัตราพัฒนาการ ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ระหว่างเรียน

คนที่ เต็ม	แบบฝึกหัดที่										อัตรา พัฒนาการ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	8	10	12	14	15	18	18	20	22	24	1.78
		2	2	2	1	3	0	2	2	2	
2	8	11	13	15	16	19	21	21	21	22	1.56
		3	2	2	1	3	2	0	0	1	
3	7	14	16	17	18	19	21	22	21	23	1.78
		7	2	1	1	1	2	1	-1	2	
4	6	12	14	16	17	18	19	19	20	23	1.89
		6	2	2	1	1	1	0	1	3	
5	10	13	15	16	17	19	21	20	21	23	1.44
		3	2	1	1	2	2	-1	1	2	
6	7	9	12	15	17	17	19	19	20	22	1.67
		2	3	3	2	0	2	0	1	2	
7	10	10	12	14	15	17	19	18	20	21	1.22
		0	2	2	1	2	2	-1	2	1	
รวม	56	79	94	107	115	127	138	139	145	158	
คะแนน พัฒนาการ	8.00	11.28	13.43	15.29	16.43	18.14	19.71	19.86	20.71	22.57	16.54
อัตราพัฒนาการ		3.28	2.15	1.86	1.14	1.71	1.57	0.14	0.86	1.86	1.62
ช่วงอัตราพัฒนาการ		1	2	3	4	5	6	7	8	9	

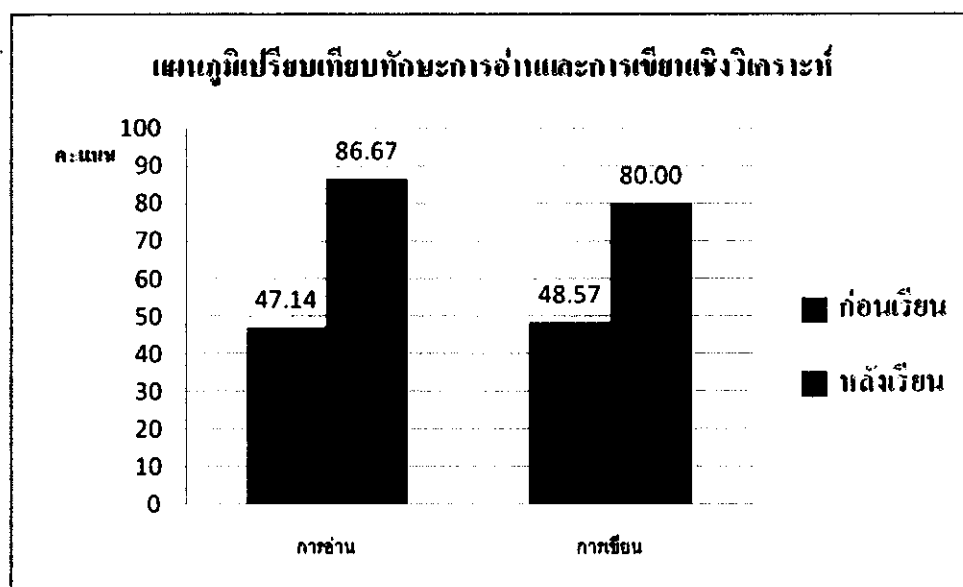
จาก ตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียนมีคะแนนพัฒนาการการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 ครั้ง เฉลี่ยเท่ากับ 16.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 1.62 ต่อครั้ง และมีคะแนนอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกช่วง เว้นช่วงที่ 8 (ดังภาพที่แสดงคะแนนพัฒนาการรายบุคคล ในภาพ 4.4)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการ ทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้
ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ระหว่างเรียน ของนักเรียน 7 คน

ทักษะ	แบบ										รวม
	ฝึกที่ 1	ฝึกที่ 2	ฝึกที่ 3	ฝึกที่ 4	ฝึกที่ 5	ฝึกที่ 6	ฝึกที่ 7	ฝึกที่ 8	ฝึกที่ 9	ฝึกที่ 10	
การอ่าน	4.57	6.57	7.71	8.29	9.00	9.57	10.14	10.00	11.00	11.71	8.86
การเขียน	3.43	4.71	5.71	7.00	7.43	8.57	9.57	9.86	9.71	10.86	7.69
รวม	8.00	11.29	13.43	15.29	16.43	18.14	19.71	19.86	20.71	22.57	16.54

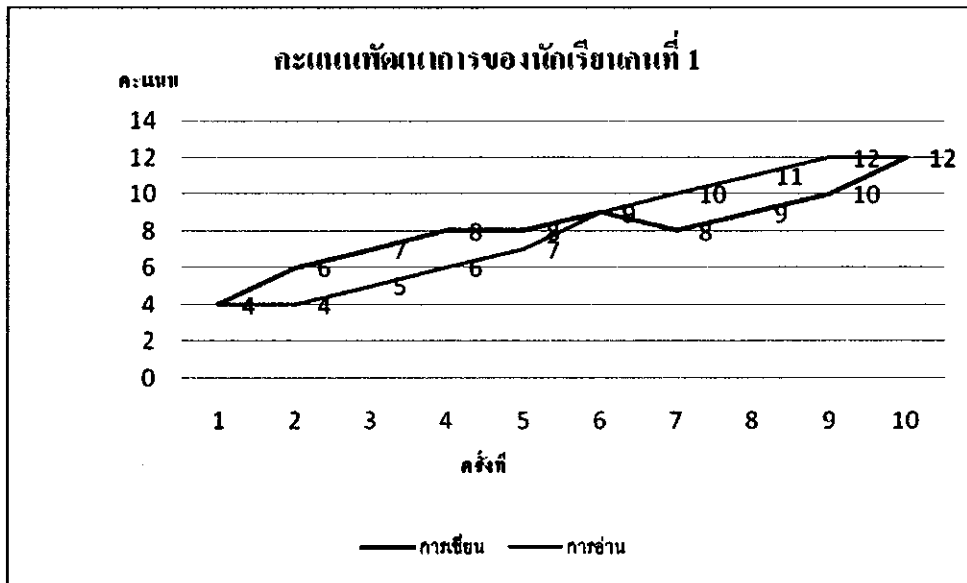
จาก ตารางที่ 4.5 พบว่านักเรียนมีคะแนนพัฒนาการทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 ครั้ง เท่ากับ 8.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 ทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 7.69 จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน (ดังภาพที่แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียน 7 คน ในภาพ 4.5)

จากตาราง 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทย ได้ดังภาพ

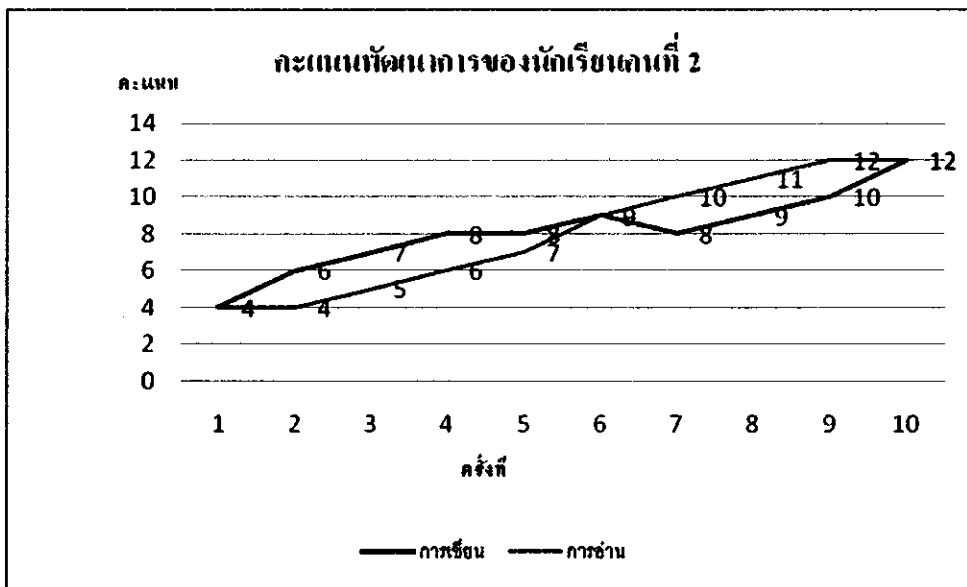

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียน
เชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน
7 คน

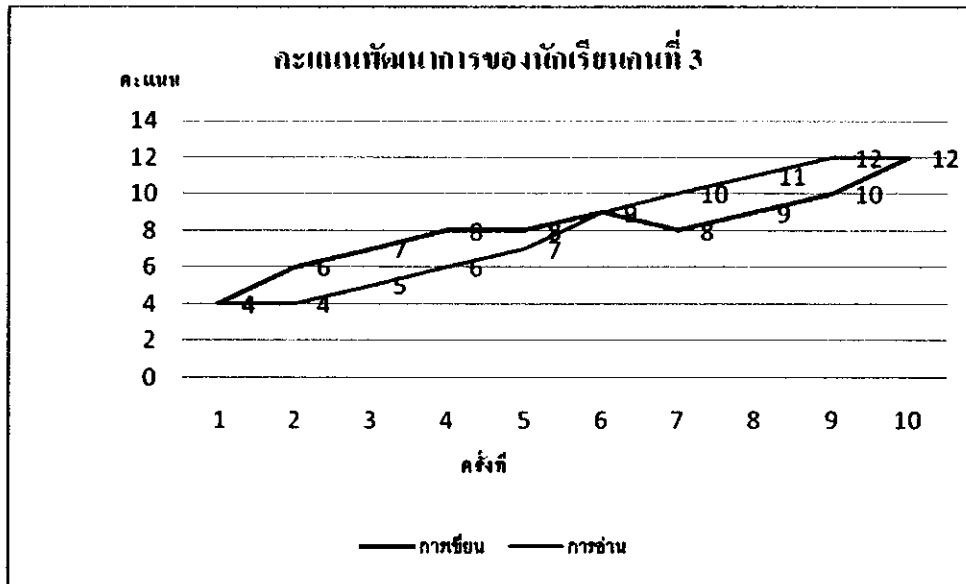
จากตารางที่ 4.2 และ 4.3 แสดงผลความก้าวหน้าของอัตราพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล

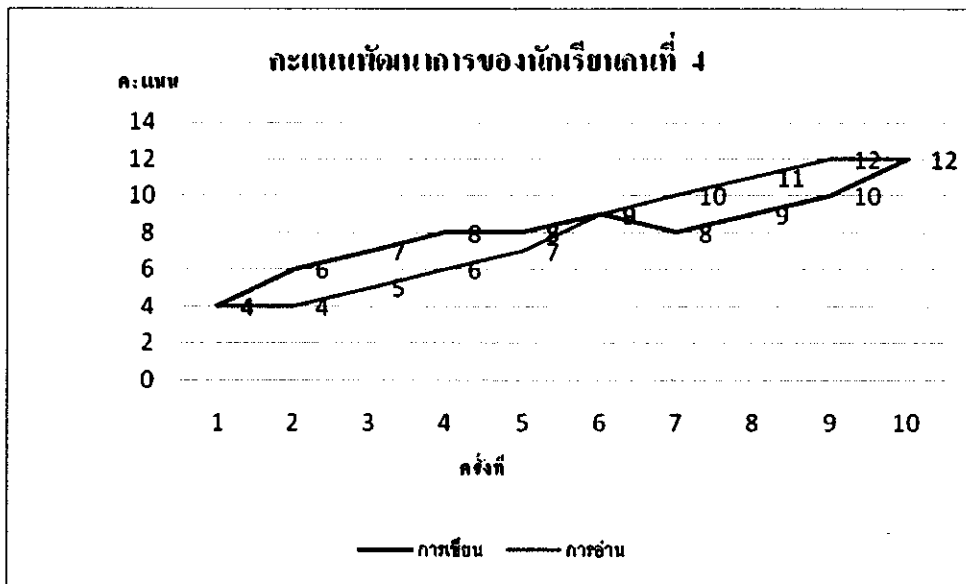
ภาพที่ 4.2 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 1

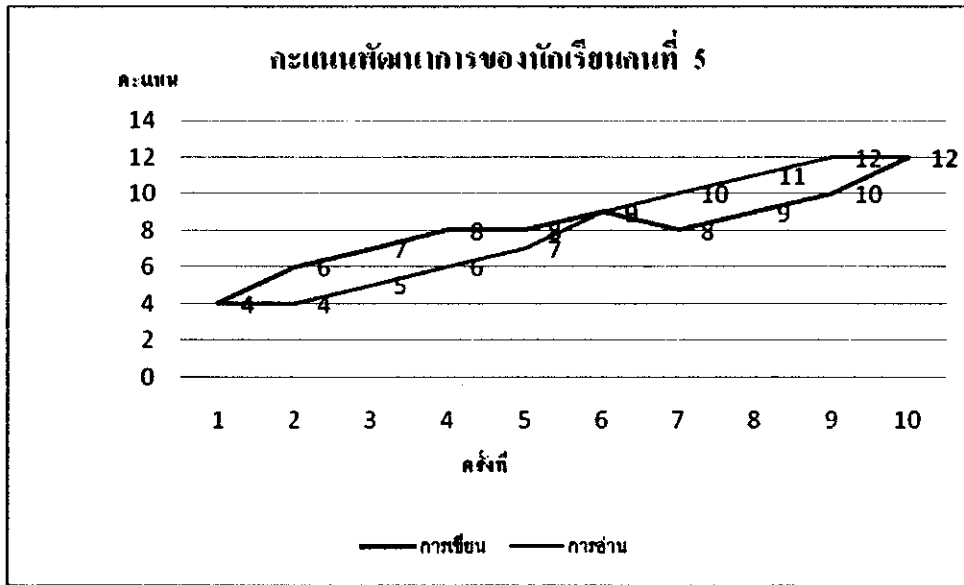
ภาพที่ 4.3 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 2

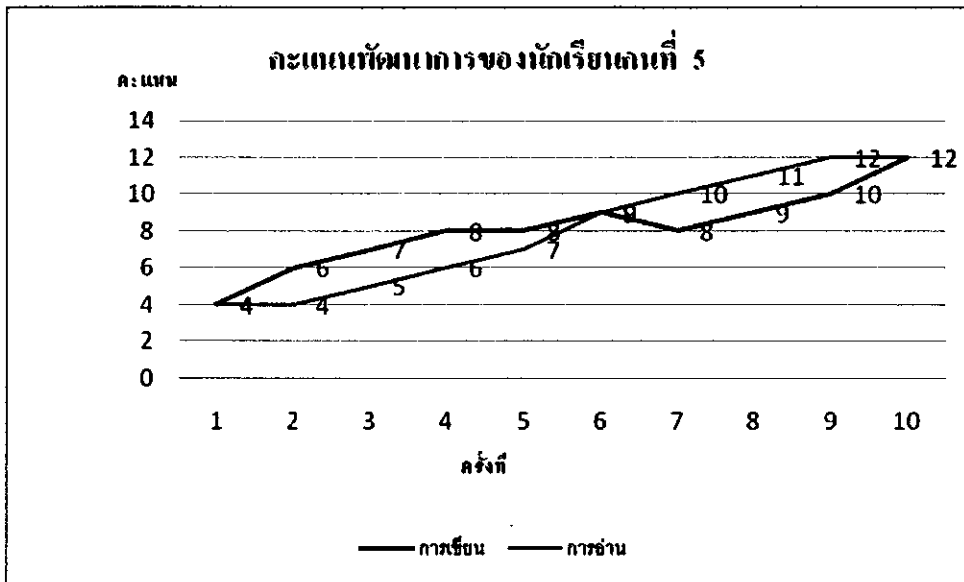
ภาพที่ 4.4 แสดงคะแนนพัฒนาการ ของนักเรียนคนที่ 3

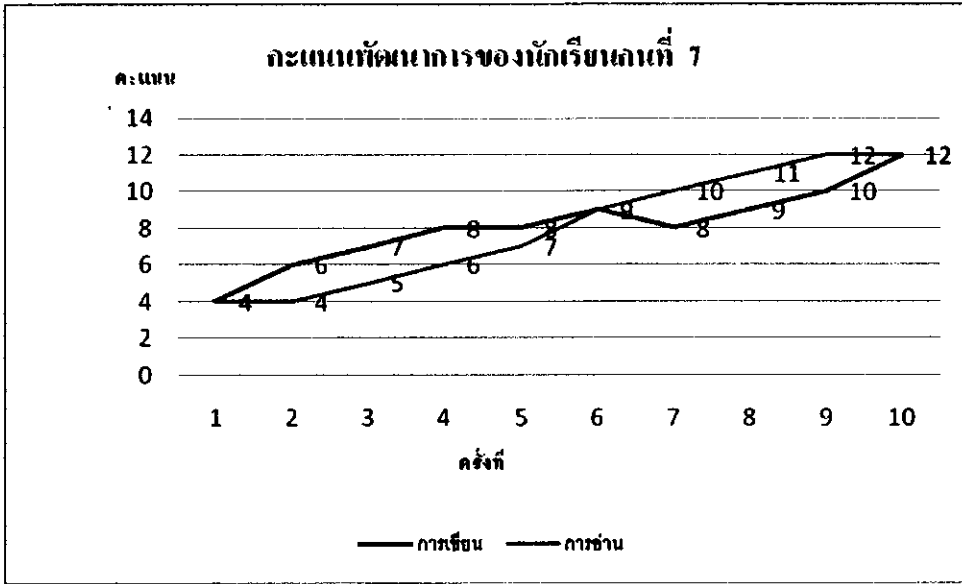
ภาพที่ 4.5 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 4

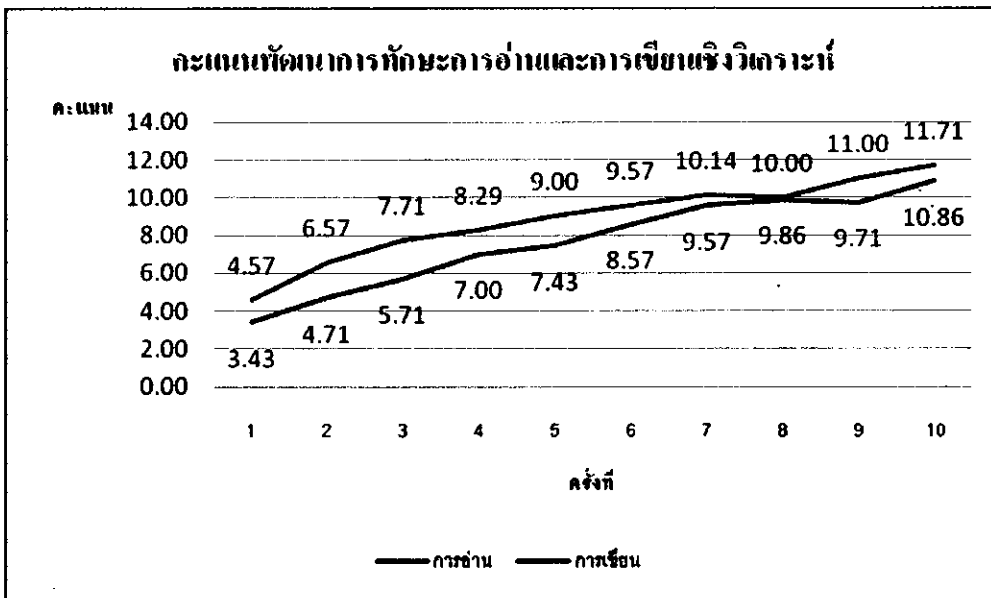
ภาพที่ 4.6 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 5

ภาพที่ 4.7 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 6

ภาพที่ 4.8 แสดงคะแนนพัฒนาการของนักเรียนคนที่ 7

ภาพที่ 4.9 แสดงคะแนนพัฒนาการด้านทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนจำนวน 7 คน

**ตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียน 7 คน**

หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน ประเมินการสอนโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยใช้เกณฑ์พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อยและ พึงพอใจน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 5 4 3 2 1 ตามลำดับนักเรียนมีความพึงพอใจดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนด้วยชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน

ข้อ	รายการ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1.	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย	4.57	0.53	มากที่สุด
2.	กิจกรรมในช่วงเวลาเรียนทำให้ฉันสนุก	4.29	0.49	มาก
3.	กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่ยาก	4.00	0.58	มาก
4.	ก่อนถึงช่วงเวลาเรียนกิจกรรมการอ่าน ฉันมีความรู้สึกดีใจ	4.43	0.53	มาก
5.	ฉันมีความรู้สึกชอบครูผู้สอนกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย	5.00	0.00	มากที่สุด
6.	จากการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยทำให้ฉันอ่านเก่งมากขึ้น	4.57	0.53	มากที่สุด
7.	ฉันมีความรู้สึกอยากอ่านหนังสือมากขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย	4.00	0.82	มาก
8.	หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยทำให้ฉันมีความมั่นใจในการทำแบบทดสอบมากขึ้น	4.14	0.69	มาก
9.	ฉันมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	4.71	0.69	มากที่สุด
10.	ฉันอยากเรียนรู้จากกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไปอีก	4.57	0.53	มากที่สุด
	รวม	4.36	0.41	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 4.36 โดยพิจารณาเป็นรายข้อดังนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในรายการ 1) ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย 5) มีความรู้ที่ชื่นชอบครูผู้สอน กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย 6) จากการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทำให้ฉันอ่านเก่งมากขึ้น 9) ฉันมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ และ 10) ฉันอยากเรียนรู้จากกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไปอีก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยดำเนินการตามกรอบดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อเทียบกับเกณฑ์

1.1.2 เพื่อศึกษาอัตราการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านป่าล้าน อำเภอดอยหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 7 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย

1) การอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนิทาน 3 เรื่อง จากบทความ ข่าว สารคดี และบทร้อยกรองอย่างละ 2 เรื่อง

2) การเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นการนำเอาเนื้อหาจากการอ่านมาเขียน ประกอบด้วย 1) การเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน นากกับสุนัขจิ้งจอก ราชสีห์ตกหล่ม และข่าว เด็กชกเสียงสมองพิการ 2) การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากบทความ “ชีวิตกับผงขุรส”

จากข่าว“คารา ขานรับนโยบาย หนังสือปลอดบุหรี่” และจากสารคดี “นกลนางแอ่น” 3)การเขียนสรุปความ จาก บทร้อยกรองเรื่อง “กล้วยหาย” และ บทร้อยกรองเรื่อง “ในข้าย” และ4)การเขียนย่อความ จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” และจากสารคดี เรื่อง “ปลวก : แมลงที่ว่าร้าย”

1.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง แต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐาน ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และการประเมินผล

1.3.3 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบทั้งก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนนและเป็นข้อสอบอัตนัย 6 ข้อๆ ละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน

1.3.4 แบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ จำนวน 10 แบบฝึกหัด

1.3.5 แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ทดสอบก่อนสอน โดยใช้แบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน และข้อสอบอัตนัยจำนวน 6 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน โดยใช้เวลา 60 นาที

1.4.2 ทดลองสอน โดยใช้สอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าตัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน

1.4.3 ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ท้ายแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์ 12 คะแนน
- 2) แบบฝึกหัดการเขียนเชิงวิเคราะห์ 12 คะแนน

1.4.4 ทดสอบหลังการสอน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนสอน

1.4.5 ตรวจสอบให้คะแนน แบบทดสอบทักษะ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1.5.1 วิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

1.5.2 วิเคราะห์อัตราพัฒนาการ จากคะแนนการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ระหว่างเรียน มีการบันทึกคะแนนจำนวน 10 ครั้ง โดยใช้ค่าเฉลี่ย

1.5.3 วิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ

1.6 สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

1.6.1 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย มีคะแนนทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนทักษะการอ่านหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และคะแนนทักษะการเขียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้

1.6.2 นักเรียนมีคะแนนอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เท่ากับ 0.79 คะแนน ต่อครั้ง และคะแนนอัตราพัฒนาการทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์เท่ากับ 0.83 คะแนน ต่อครั้ง จากคะแนนเต็ม 12 คะแนนหรือคิดคะแนนอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์รวมกัน เท่ากับ **1.62** คะแนนต่อครั้งจากคะแนนเต็ม **24** คะแนน

1.6.3 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจและอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยใช้ชุดกิจกรรม การอ่านและการเขียนภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนทักษะการอ่านเท่ากับร้อยละ 86.67 และทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์เท่ากับร้อยละ 80.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนมีทักษะในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยทั้งการอ่านและการเขียนได้นำเอา บทความ ข่าว สารคดี บทร้อยกรองที่นำมาจากหนังสือพิมพ์และวารสาร ให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ เป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ดังที่ กรมวิชาการ (2546: 208) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า เป็นทักษะการอ่านในระดับสูงกว่าการอ่านทั่ว ๆ ไป คือไม่ใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิงเท่านั้น ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ได้เขียนในด้านต่าง ๆ อีกด้วยนอกจากนี้ เตือนใจ วัฒนมหาคม (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับ สาลิกา รดทอง (2548: 36) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานในระหว่างเรียนสูงขึ้นตามลำดับ และมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมารศรี ธาณี (2549: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการปฏิบัติการฝึกทักษะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการอ่าน และการเขียนอักษรนำ ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.20 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.1

จะเห็นได้ว่าการศึกษาในครั้งนี้พบว่าการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ทั้งนักเรียนและครูผู้สอน

2.2 ผลการศึกษาอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของ

นักเรียน ระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยความก้าวหน้าสูงขึ้นทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีอัตราพัฒนาการเฉลี่ย 1.62 คะแนน ต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 24 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ที่ว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยมีอัตราพัฒนาการระหว่างเรียนเพิ่มขึ้น

2.2.1 ผลการวัดทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ในการวัดทั้ง 10 ครั้ง นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการในการอ่านเท่ากับ 0.79 คะแนนต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 12 คะแนน โดยมีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 2 เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 เฉลี่ย 2.00 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 3 เพิ่มจากครั้งที่ 2 เฉลี่ย 1.14 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 4 เพิ่มจากครั้งที่ 3 เฉลี่ย 0.71 คะแนน และมีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 5 เพิ่มจากครั้งที่ 4 เฉลี่ย 0.57 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 6 เพิ่มจากครั้งที่ 5 เฉลี่ย 0.57 มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 8 เพิ่มจากครั้งที่ 7 เฉลี่ย 1.00 มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 10 เพิ่มจากครั้งที่ 9 เฉลี่ย 0.71 แสดงว่าการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น เพราะการนำเอาเนื้อหาที่เป็นข่าว บทความ สารคดี ข่าว และบทร้อยกรอง มาฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อวิเคราะห์และการฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ บุญช่วย สังข์ศิริ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โดยใช้นิทานธรรมะเป็นสื่อการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความก้าวหน้าในการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างเรียน มีคะแนนความแตกต่างเพิ่มขึ้น

2.2.2 ผลการวัดทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ พบว่า ในการวัดทั้ง 10 ครั้ง นักเรียนมีคะแนนอัตราพัฒนาการเท่ากับ 0.83 คะแนนต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 12 คะแนน และมีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 2 เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 เฉลี่ย 1.29 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 3 เพิ่มจากครั้งที่ 2 เฉลี่ย 1.00คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 4 เพิ่มจากครั้งที่ 3 เฉลี่ย 1.29 คะแนน และมีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 5 เพิ่มจากครั้งที่ 4 เฉลี่ย 0.43 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 6 เพิ่มจากครั้งที่ 5 เฉลี่ย 1.14 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 7 เพิ่มจากครั้งที่ 6 เฉลี่ย 1.00 คะแนน มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 8 เพิ่มจากครั้งที่ 7 เฉลี่ย 0.29 คะแนน มีอัตราพัฒนาการครั้งที่ 10 มีอัตราพัฒนาการระหว่างคะแนนครั้งที่ 10 เพิ่มจากครั้งที่ 9 เฉลี่ย 1.14 คะแนน แสดงว่าการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทำให้นักเรียนมี

ทักษะการเขียนเพิ่มขึ้น เพราะการนำเอาเนื้อหาที่เป็นข่าว บทความ สารคดี ข่าว และบทร้อยกรอง มาฝึกให้นักเรียนเขียน เป็นผังความคิด เขียนสรุปความ เขียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และเขียนย่อความ การได้ฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีย์ คุรุทเมือง(2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดท่าแหวน จังหวัดลำปาง พบว่า ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีอัตราพัฒนาการ ระหว่างเรียนสูงขึ้น

2.2.3 สรุปประมวลคะแนนอัตราพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คนเท่ากับ 1.62 คะแนน ต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 24 คะแนน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน และมีอัตราพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการได้เรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย แล้วมีอัตราพัฒนาการในการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์และการเขียนสูงขึ้น เพราะได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย เนื่องจากมีกรอบและแนวทางให้นักเรียนได้ฝึกคิดเป็นขั้นตอนโดยครูผู้สอนได้คอยดูแลการฝึกของนักเรียนและคอยกระตุ้น ให้นักเรียนฝึกการใช้คำถาม และฝึกการเขียน เพื่อค้นหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านนอกจากนี้นักเรียนยังได้ฝึก การทำแผนผังความคิด การแยกข้อเท็จจริง การเขียนสรุปความ และการเขียนย่อความ ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีย์ คุรุทเมือง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง พบว่า ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีอัตราพัฒนาการ ระหว่างเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับ พระธรรมกิตติวงศ์ (2546: 94) กล่าวว่า ในการอ่านต้องรู้ว่า อ่านอะไร อ่านทำไม มีอ่านอย่างไร คืออ่านแล้วทำความเข้าใจ แยกแยะ ให้ถูกต้องว่า สิ่งใดควรเชื่อหรือไม่เชื่อ และงานวิจัยของเสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2531: 85) ที่ว่าการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาทักษะภาษาที่จะช่วยให้การเขียนเกิดขึ้นตามมาได้ภายหลัง ดังนั้นจึงควรพัฒนาการอ่านก่อนการเขียนและควรทำอย่างต่อเนื่องและสาธิตา รถทอง (2548: 36) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้นิทานในระหว่างเรียนสูงขึ้นตามลำดับ และมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก พิจารณารายข้อ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในรายการ 1) ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย 5) มีความรู้ลึกซึ้งชอบครูผู้สอนกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย 6) จากการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยทำให้ฉันอ่านเก่งมากขึ้น 9) ฉันมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ และ 10) ฉันอยากเรียนรู้จากกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไปอีก ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรี ทรัพย์เมือง (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ถัดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือนิทานร้อยกรองอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย อยู่ในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านและสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ เช่น การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน การเขียนเรื่อง การเล่าเรื่องย้อนกลับ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลตนเองหรือเพื่อนในบางโอกาส

3.1.2 พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ที่อยู่ในลักษณะของบทความให้มีความน่าสนใจให้มากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษารูปแบบหรือกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การนำเอาเรื่องสั้น ข้อความโฆษณา หรือนิทานในแนวร่วมสมัย มาให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

3.2.2 ควรมีการวิจัยสภาพปัญหา การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียนให้นักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2546) คู่มือการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____ (2544) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ :
เรียงความ ข้อความ และสรุปความ กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำของสำนักงาน
คณะกรรมการ สกสศ.
_____ (2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กรุงเทพมหานคร ชุมชนุสสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- จิรัชดา ก้วพิสมัย (2545) "การพัฒนาแผนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542) การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร
ศิลปาบรรณการ
- ฉวีลักษณ์ บุญชะกาญจน (2547) นวัตกรรมการศึกษา ชุด จิตวิทยาการอ่าน กรุงเทพมหานคร
ธารอักษร
- ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2553) "เด็ก ป.3 ตกประเมิน อ่าน เขียน สะท้อนต้นตอปัญหาจัดซื้อสื่อ" มติชน
สุดสัปดาห์ 30, 1560 (กรกฎาคม) : 18
- ทรงลักษณ์ แฉวโรสง (2541) "การพัฒนากิจกรรมการสอนทักษะการอ่านในใจและการเขียนตาม
รูปแบบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทิพย์สุนทร อนันบุตร (2540) การอ่านเพื่อการวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ทิสนา แฉมมณี (2547) ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
- ธัญญะลักษณ์ ปัสสานนท์ (2540) "ความสามารถในการเปรียบเทียบในการอ่านและเขียนวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์
ภาษากับแบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์" ปรินญาณานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

- นพดล จันทร์เพ็ญ (2542) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร เลิฟแอนด์ลิวเพรส
- นิอร ไชยพรพัฒนา (2549) "การเปรียบเทียบคุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการ โดยใช้
โมเดลโค้งพัฒนาการที่มีตัวแปรแฝงเป็นเกณฑ์: การศึกษาแบบมอนติคาโล" ปรินญา
นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- บันลือ พฤกษ์วัน (2532) *มิติใหม่ในการสอนอ่าน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุญชม ศรีสะอาด (2540) *การวิจัยทางการวัดผลประเมินผล* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ประเทิน มหาจันทร์ (2530) *การสอนอ่านเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เผชญิ กิจระการ(ม.ป.ป.) *ดัชนีประสิทธิผล Effectiveness Index* มปท.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (2546) "อ่านอย่างไรดี" ใน *การอ่านเชิงวิเคราะห์* หน้า90 - 92
กรุงเทพมหานคร มีเดียเนชั่นกรุ๊ป
- มะลิ สอนอาจ (2540) "การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา
ตัวสะกด แม่กน แม่กด และแม่กบ " วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- แม่น้มาส ขวลิต (2544) *แนวทางส่งเสริมการอ่าน(ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พิมพ์ครั้งที่ 2*
กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร
- มารศรี ธาณี (2549) "การปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะการอ่านการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2"
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วรรณิ โสมประยูร (2537) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- _____ (2544) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วัชรวิ คงพิบูลย์ (2549) "การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องวันสำคัญของไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6"
: การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วัชรวิ บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542) *การอ่านเชิงวิเคราะห์หัวข้อวรรณคดีด้านหลักสูตรและการสอน*
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- วิรัช วรรณรัตน์ (2552) "การวัดและประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย" ใน เอกสารการสอนชุด
 วิชา การวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ หน่วยที่ 5
 หน้า 237-297 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- ศิริพร พัวพันธุ์ (2532) ระดมความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สนิท ตั้งทวี (2531) การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์
- สนิท สัตโยภาส (2538) การสอนภาษาไทยสำหรับเด็กประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
 บรรณกิจ
- สมพร มั่นตระกูล (2534) การอ่านทั่วไป กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
 _____ (2536) การสอนภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สมถวิล วิจิตรวรรณ (2551) "การใช้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้" ใน ประมวลสาระชุด
 วิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 15 หน้า
 438-453) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- สมหมาย ปวะบุตร (2546) "การศึกษาความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเขียนของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT"
 ปรินญานิพนธ์ สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรพระสานมิตร
- สายทิพย์ นุกุลกิจ (2539) วรรณกรรมไทยปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรจน์บางเขน
- สาธิตา รตทอง (2548) "การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4 " ปรินญานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและ
 การสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549) แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พิมพ์ครั้งที่
 2 กรุงเทพมหานคร ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
 _____ (2552) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม
 หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร ชุมชุมสหกรณ์การเกษตร
 แห่งประเทศไทย
- _____ (2546) คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ กรุงเทพมหานคร มปท.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532) การสอนทักษะภาษาและวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุภาภรณ์ แก่นทอง (2548) "การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โดยใช้กิจกรรมโครงการคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโคกสมานคุณ จังหวัดสงขลา" ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุนทร หลักคำ (2547) "การพัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดทำบัญชีภาพ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1." ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เสาวลักษณ์ ตรงจิตต์ (2547) "การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531) เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประจวบวงค์
- อรพิน จิรวัดนศิริ (2541) "การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร "วิทยานิพนธ์ ปรินญามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อวยพร เรื่องตระกูล (2544) "การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ" ปรินญาครุศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อังฉรา คุณคำ (2548) "การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3" ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

<p>1. นางวารุจี สินธุบุญ
สถานที่ทำงาน
วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ</p>	<p>ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
การพัฒนาหลักสูตร</p>
<p>2. นางสมจิต ไชยปิ่น
สถานที่ทำงาน
วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ</p>	<p>ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านห้วยน้ำราก จังหวัดเชียงราย
ครุศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย
ภาษาไทย</p>
<p>3. นางสาวสายพิน ศรีธิด่วง
สถานที่ทำงาน
วุฒิการศึกษา
สาขาหลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ</p>	<p>ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
โรงเรียนบ้านพวงพยอม จังหวัดพะเยา
ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวรพะเยา
การพัฒนาสื่อการสอน,ภาษาไทย</p>

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

ตารางวิเคราะห์ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์โดยใช้ชุด
กิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย

แผนการ เรียนรู้ที่	เรื่อง/เนื้อหา	คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์	กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง
1	- อ่านเชิงวิเคราะห์นิทาน นากับสุนัขจิ้งจอก - เขียนผังความคิดจาก การอ่านนิทาน	มารยาท การอ่าน	- อ่านนิทาน - ตั้งคำถามจากนิทาน - อภิปรายประเด็น - เขียนผังความคิด - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน	1
2	- อ่านเชิงวิเคราะห์นิทาน ราชสีห์ตกหล่ม - เขียนผังความคิดจาก การอ่านนิทาน	นิสัยที่ดีใน การเขียน	- อ่านนิทาน - ตั้งคำถามจากนิทาน - อภิปรายประเด็น - เขียนผังความคิด - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน	1
3	- อ่านเชิงวิเคราะห์จาก ข่าว “เด็กชก เสี่ยงสมอง พิการ” - เขียนผังความคิดจาก การวิเคราะห์ข่าว	มารยาท การอ่าน	- อ่านข่าว - ตั้งคำถามจากข่าว - อภิปรายประเด็น - เขียนผังความคิด - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน	1
4	- อ่านเชิงวิเคราะห์จาก บทความ “ชีวิตกับ ผงซุส” - แยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น	มารยาท การอ่าน	- อ่านเชิงวิเคราะห์จาก บทความ - ตั้งคำถามจากข่าว - อภิปรายประเด็น - เขียนแยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน	1

แผนการ เรียนรู้ที่	เรื่อง/เนื้อหา	คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์	กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง
5	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จาก ข่าว“คารา ขานรับ นโยบาย หนึ่งปลอด บุหรี่” - เขียนแยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น 	นิสยที่ตีใน การเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จาก ข่าว - ตั้งคำถามจากข่าว - อภิปรายประเด็น - เขียนแยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด 	1
6	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จาก สารคดี “นกนางแอ่น” - เขียนแยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น 	มารยาท การอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จาก สารคดี - ตั้งคำถามจากสารคดี - อภิปรายประเด็น - เขียนแยกข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด 	1
7	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบท ร้อยกรอง “กล้วยหาย” - เขียนสรุปความ 	นิสยที่ตีใน การเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบท ร้อยกรอง - ตั้งคำถามจากบทร้อย กรอง - อภิปรายประเด็น - เขียนสรุปความ - ทำแบบฝึกหัด 	1
8	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบท ร้อยกรอง “ในข่าย” - เขียนสรุปความ 	มารยาท การอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบท ร้อยกรอง - ตั้งคำถามจากบทร้อย กรอง, อภิปรายประเด็น - เขียนสรุปความ - ทำแบบฝึกหัด 	1

แผนการเรียนรู้ที่	เรื่อง/เนื้อหา	คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์	กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง
9	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” - เขียนย่อความ 	นิสัยที่ดีในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ - ตั้งคำถามจากบทความ - อภิปรายประเด็น - เขียนย่อความ - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน 	1
10	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี “ปลวก : แมลงที่วร้าย” - เขียนย่อความ 	นิสัยที่ดีในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี - ตั้งคำถามจากสารคดี - อภิปรายประเด็น - เขียนย่อความ - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน 	1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์นิทาน

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 3 อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ความคิดรวบยอด การอ่านข้อความ เรื่องราว นิทาน แล้วสามารถบอกรายละเอียด จับใจความสำคัญ สื่อความได้ถูกต้อง ทำให้การอ่านมีความหมายและมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

1. อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามได้ถูกต้อง
2. วิเคราะห์นิทานที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ นิทาน “นากับสุนัขจิ้งจอก”
2. การเขียนผังความคิด

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกนิทาน “ นากับสุนัขจิ้งจอก” ให้นักเรียนทุกคน
 2. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามจากนิทานที่กำหนดให้ เช่น
 - เพราะเหตุใดนางสุนัขจิ้งจอกจึงอยากกินของสดๆ
 - ทำไมนากจึงต้องขอความช่วยเหลือจากสุนัขจิ้งจอก
 - สาเหตุใดที่ทำให้นากทะเลาะกัน
 - นากทั้งสองตัวทะเลาะกันเพราะขาดคุณธรรมในข้อใด
 - สุนัขจิ้งจอกมีคุณธรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
 3. ครูสุ่มนักเรียน 1 คน เป็นผู้เริ่มถามคำถาม ใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป
- ขั้นวิเคราะห์
4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านนิทาน นักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่น อยากรู้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร เป็นต้น

5. จากนิทาน “ นากกับสุนัขจิ้งจอก ” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ ลงในผังความคิด

- ใคร (นาก 2 ตัวและสุนัขจิ้งจอก)
- ทำอะไร (นากที่หากินน้ำลึก ได้ปลาตัวใหญ่ มากขอให้นากที่หากินชายฝั่ง ช่วยหามเข้าฝั่ง)
- ทำที่ไหน (ชายฝั่ง)
- ทำอย่างไร (นากสองตัวทะเลาะกันเรื่องแบ่งปลา จึงขอให้สุนัขจิ้งจอกช่วยแบ่ง)
- ผลเป็นอย่างไร (สุนัขจิ้งจอกได้ส่วนแบ่งท่อนกลางซึ่งเป็นของดี นากสองตัวได้ส่วนหัวกับส่วนหาง ทั้งที่นากทั้งสองควรจะ ได้ปลามากกว่านี้และกินได้หลายวัน เพราะตกลงกันไม่ได้จึงเสียสุนัขจิ้งจอก)
- ข้อคิดที่ได้ (การทะเลาะกันมีแต่จะทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์)

สรุป นากสองตัว อาศัยแถวชายฝั่ง นากตัวหนึ่งหากินน้ำลึก อีกตัวหากินชายฝั่ง นากที่หากินน้ำลึกได้ปลาตัวใหญ่ จึงให้นากที่หากินชายฝั่งมาช่วยลากเข้าฝั่ง แล้วทะเลาะกันเรื่องแบ่งปลา สุนัขจิ้งจอกจึงอาสาแบ่งท่อนหัวกับท่อนหางเป็นของนาก ท่อนกลางเป็นของตนเอง

ขั้นสรุป

6. นักเรียนร่วมกันสรุป การอ่านวิเคราะห์ที่ดี ต้องจับใจความสำคัญ ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทาน
7. ทำแบบฝึกหัดการเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน
8. ทำแบบฝึกหัดจากการอ่าน 10 ข้อ

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

9. นักเรียนเลือกนิทานที่ตนเองสนใจและชอบ แล้วสรุปในผังความคิด นำเสนอป้ายนิเทศของห้องเรียน

แหล่งเรียนรู้/สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง “นากกับสุนัขจิ้งจอก”
2. ผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1. ตรวจผลงาน

1.1.1. เขียนผังความคิด

1.1.2. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน

2. เครื่องมือ

2.1. ผังความคิด

2.2. แบบฝึกหัด

3. เกณฑ์

ทำได้ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสุนัขจิ้งจอกสองตัวเมียอาศัยอยู่ อยู่มาวันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกตัวเมียพูดกับสามีว่า “พี่ ถิ่นแพ่ท้องอยากกินเนื้อสด ๆ ที่ยังมีเหลืออยู่ ที่ช่วยหามาหาให้หน่อยสิ” สุนัขสามีรับคำ

ว่า “น้องไม่ต้องเป็นห่วงเดี๋ยวที่จะจัดการมาให้” จึงเดินไปตามริมฝั่งแม่น้ำนั้น

ขณะนั้นเองมีนาก ๒ ตัวหากินอยู่ฝั่งแม่น้ำนั้น ตัวหนึ่ง หากินอยู่ในน้ำลึก อีกตัวหนึ่งหากินตามฝั่ง วันนั้น นากตัวหากินในน้ำลึกได้ปลาตะเพียนแดงตัวใหญ่ตัวหนึ่ง แต่ไม่สามารถนำปลาขึ้นฝั่งได้ เพราะปลาตัวใหญ่

เกินไป จึงเรียกนากอีกตัวมาช่วยกันลากปลาขึ้นฝั่ง พอลากปลาขึ้นฝั่งได้แล้วนากทั้งสองตัวทะเลาะกันตกลงแบ่งปลากันไม่ได้ พอดีสุนัขจิ้งจอกตัวนั้นเดินไปพบเข้า นากทั้งสองตัวจึงวิงวอนให้สุนัขจิ้งจอกช่วยแบ่งปลาให้หน่อย สุนัขจิ้งจอกจึงบอกว่า “สบายมากสหายทั้งสอง เราเคยเป็นผู้พิพากษามาก่อน” ว่าแล้วก็แบ่งปลาออกเป็น ๓ ส่วนพร้อมกับพูดว่า “ท่อนหางเป็นของนากผู้หากินตามฝั่ง ท่อนหัวเป็นของนากผู้หากินทางน้ำลึกนะ ส่วนท่อนกลางเป็นของเราผู้พิพากษา” กล่าวจบก็คาบปลาท่อนกลางเดินจากไป

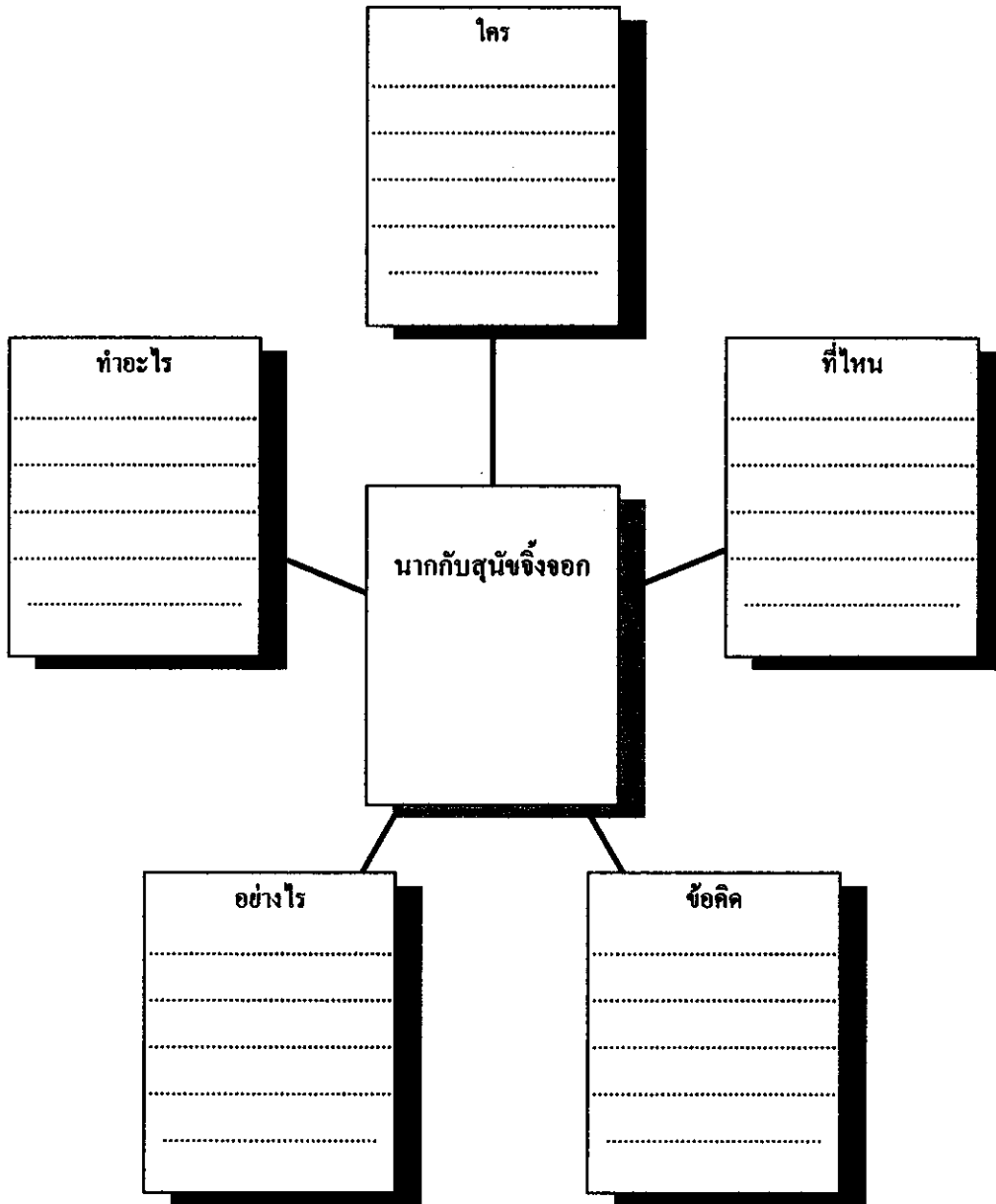
นากทั้งสองเห็นเช่นนั้น และก็ได้แต่นั่งซึมเซาพร้อมกับบ่นว่า “ถ้าพวกเราไม่ทะเลาะกัน ท่อนกลางก็จะเป็อาหารของเรากิน ได้อีกหลายวัน เพราะทะเลาะกันท่อนกลางจึงตกเป็นอาหารของสุนัขจิ้งจอกไป”

ฝ่ายสุนัขจิ้งจอกก็คาบปลาท่อนกลางไปให้เมียได้กินตามความต้องการ เมียเห็นก็ดีใจพร้อมกับถามว่า “พี่ไปได้อย่างไร” สุนัขจิ้งจอกจึงตอบด้วยความเย่อหยิ่งว่า “น้องรัก คนทั้งหลายผอมเพราะทะเลาะกัน สูญเสียทรัพย์ก็เพราะทะเลาะกัน นาก ๒ ตัวก็เพราะทะเลาะกัน จึงทำให้ไม่ได้กินปลาท่อนกลาง”

(เรียบเรียงจาก นิทานชาดกเล่ม 2 ของ จำรัส ดวงธิดาร)

ผังความคิด

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย กากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ทำไมนกทั้งสองตัวจึงต้องทะเลาะกัน
 - ก. ความโลภ
 - ข. อยากเป็นเจ้าของปลาผู้เดียว
 - ค. ปลาตัวเล็ก
 - ง. อยากแบ่งให้สุนัขจิ้งจอก
2. เพราะเหตุใดนางสุนัขจิ้งจอกจึงอยากกินของสดๆ
 - ก. หิว
 - ข. ดั่งห้อง
 - ค. เป็นอาหารโปรด
 - ง. เป็นยารักษาโรค
3. สัตว์ตัวไหนที่นักเรียนควรเอาเป็นแบบอย่าง
 - ก. นกเพราะน่ารักดี
 - ข. นกเพราะชอบทะเลาะกัน
 - ค. สุนัขจิ้งจอกเพราะฉลาดแกมโกง
 - ง. ไม่เลือกทั้งนกและสุนัขจิ้งจอก เพราะเป็นแบบอย่างไม่ดี
4. สาเหตุใดที่ทำให้สุนัขจิ้งจอกอยากได้ส่วนแบ่งปลา
 - ก. อยากกินเอง
 - ข. นางสุนัขจิ้งจอกท้องอยากกินของสดๆ
 - ค. เอาไปให้ลูกตนเอง
 - ง. อยากช่วยเหลือนาก
5. สุนัขจิ้งจอกขาดคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด
 - ก. ความสามัคคี
 - ข. ความพอเพียง
 - ค. ความยุติธรรม
 - ง. ความเห็นอกเห็นใจเพื่อน
6. ความดีของสุนัขจิ้งจอกที่เห็นได้ชัดเจนคืออะไร
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. รักครอบครัว
 - ค. ความซื่อสัตย์
 - ง. ความอดทน
7. ข้อใดที่ตรงกับลักษณะนิสัยของนาก
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความเห็นแก่ตัว
 - ค. รักเพื่อน
 - ง. ความสันโดษ
8. สุนัขจิ้งจอกมีลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. ฉลาด
 - ข. ซื่อสัตย์
 - ค. เจ้าเล่ห์
 - ง. ขยัน

9. จากเรื่องที่อ่านข้อใดมีความสัมพันธ์กัน	ถอดแบบฝึกหัด
ก. ปลาตะเพียน - สุนัขจิ้งจอก	1. ข
ข. นาก - ปลาตะเพียน	2. ข
ค. สุนัขจิ้งจอก - น้ำ	3. ง
ง. นาก - สุนัขจิ้งจอก	4. ข
	5. ค
10. ถ้านักเรียนเป็นสุนัขจิ้งจอกจะแบ่งปลา
อย่างไรจึงจะยุติธรรม	6. ข
ก. แบ่งครึ่งตามความยาวของปลา
เพราะไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ	7. ข
ข. แบ่งให้นากที่พบปลาก่อนได้ส่วน
แบ่งมาก	8. ค
ค. ใช้วิธีการจับผลกว่าใครจะได้หัว
หรือหาง	9. ข
ง. ไม่ต้องแบ่งให้เพื่อที่นากทั้งสองจะ
ได้ไม่ทะเลาะกัน	10. ก
	11. ง
11. ข้อใดมีความสัมพันธ์กัน	12. ค
ก. สุนัขจิ้งจอก - ตำรวจ	
ข. สุนัขจิ้งจอก - ยาม	
ค. สุนัขจิ้งจอก - หมอ	
ง. สุนัขจิ้งจอก - ผู้พิพากษา	
12. นิทานเรื่องนี้ตรงกับข้อคิดในข้อใด	
ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	
ข. รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา	
ค. คนโง่ย่อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด	
ง. นกมีหูหนูมีปีก	

แบบประเมินผังความคิด

คำชี้แจง ให้ประเมินผลงานตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน แล้วเขียนระดับคะแนนที่ต้องการ ดังนี้

- คะแนนที่ได้ 3 = ระดับคุณภาพดี
 คะแนนที่ได้ 2 = ระดับคุณภาพพอใช้
 คะแนนที่ได้ 1 = ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เลขที่	รายการประเมิน				รวม คะแนน (12)	ระดับ คุณภาพ
	ความ ถูกต้องของ เนื้อหา	การใช้ ภาษา	การสรุป ข้อคิด	คุณลักษณะ ในการ ทำงาน		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

หมายเหตุ ให้นำคะแนนรวมที่ได้หารด้วย 5 คะแนนที่ได้จะเป็นระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 3	ระดับคุณภาพ 2	ระดับคุณภาพ 1
ความถูกต้องของเนื้อหา	เขียนประเด็นได้ครบและข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็นแต่ข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็นแต่ข้อมูลไม่ตรงตามเรื่องที่อ่าน
การใช้ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้องสื่อความหมาย ชัดเจน	ใช้ภาษาถูกต้องสื่อความหมายค่อนข้างชัดเจน	ใช้ภาษาถูกต้อง
การสรุปข้อคิด	สรุปข้อคิดได้ถูกต้อง ตรงกับเรื่องที่อ่าน	สรุปข้อคิดได้	สรุปข้อคิดไม่ได้
คุณลักษณะในการทำงาน	เอาใจใส่ต่อการทำงานส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนดผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้และทำงานเองโดยครูไม่ต้องเตือน	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูเป็นบางครั้ง	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูทุกครั้ง และต้องให้ครูเตือนในการทำงาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 2

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์นิทานราชสีห์ตกหล่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 3 อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ความคิดรวบยอด การอ่านข้อความ เรื่องราว นิทาน แล้วสามารถบอกรายละเอียด จับใจความสำคัญ

สื่อความได้ถูกต้อง ทำให้การอ่านมีความหมายและมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

1. สรุปสาระสำคัญและตอบคำถามจากนิทานได้ถูกต้อง
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้
3. วิเคราะห์นิทานที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. อ่านเชิงวิเคราะห์นิทาน “ราชสีห์ตกหล่ม”
2. การเขียนผังความคิดจากการอ่านนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกนิทาน “ราชสีห์ตกหล่ม” ให้นักเรียนทุกคน
2. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามจากนิทานที่กำหนดให้ เช่น
 - ทำไมราชสีห์จึงตกหล่ม
 - เหตุใดสุนัขจึงจอกไม่ช่วยราชสีห์
 - สุนัขจึงจอกช่วยราชสีห์อย่างไร
 - ราชสีห์ตอบแทนสุนัขจอกอย่างไร
 - ทำไมราชสีห์จึงชวนสุนัขจอกไปอยู่ด้วย
3. ครูสุ่มนักเรียน 1 คน เป็นผู้เริ่มถามคำถาม ใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป

ชั้นวิเคราะห์

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านนิทาน นักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่น อยากรู้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร เป็นต้น
5. จากนิทาน “ราชสีห์ตกหล่ม” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ ลงในผังความคิด
 - ใคร (ราชสีห์และสุนัขจิ้งจอก)
 - ทำอะไร (ราชสีห์ตกหล่ม ขอให้สุนัขจิ้งจอกช่วย)
 - ทำที่ไหน (ในป่า)
 - ทำอย่างไร(สุนัขจิ้งจอกช่วยราชสีห์ไว้ และได้ไปอยู่กับราชสีห์ในถ้ำ)
 - ผลเป็นอย่างไร (ราชสีห์เอาใจใส่สุนัขจิ้งจอกผิวเมียดูแลอย่างดี นางราชสีห์จึง อิจฉา ไม่พอใจ จึงออกปากไล่ให้ไปอยู่ที่อื่น สุนัขจิ้งจอกจึงบอกเรื่องราวนี้แก่ ราชสีห์ ราชสีห์จึงเล่าความจริงให้เมียฟังว่า สุนัขจิ้งจอกมีบุญคุณที่ช่วยชีวิต ตนเองไว้ นางราชสีห์จึงขอโทษสุนัขจิ้งจอกสองผิวเมีย สองครอบครัวจึงอยู่ ด้วยกันอย่างมีความสุข)
 - ข้อคิดที่ได้ (การมีเพื่อน/มิตรแท้ทำให้พ้นภัยต่าง ๆ ได้)
6. นักเรียนร่วมกันสรุป การอ่านวิเคราะห์ที่ดี ต้องจับใจความสำคัญ ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทาน

ชั้นสรุป

7. ทำแบบฝึกหัดจากการอ่าน 10 ข้อ
8. ทำแผนที่ความคิดจากการอ่าน

ชั้นประยุกต์และนำไปใช้

9. นักเรียนวาดภาพประกอบนิทาน ราชสีห์ตกหล่ม แล้วเขียนบรรยายภาพ

แหล่งเรียนรู้/สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง “ราชสีห์ตกหล่ม”
2. ผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1. ตรวจผลงาน
 - 1.1.1. เขียนผังความคิด
 - 1.1.2. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน
2. เครื่องมือ
 - 2.1. ผังความคิด
 - 2.2. แบบฝึกหัด
3. เกณฑ์
ทำได้ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานชาดก : ราชสีห์ตกหล่ม

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีราชสีห์อาศัยอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่งกับตัว

เมื่ยคู่ครอง วันหนึ่งราชสีห์ออกหากิน ได้ขึ้นไปยืนอยู่บนยอดเขามองดูสัตว์น้อยใหญ่ที่มาหากินอยู่ข้างสระใหญ่

ในขณะนั้นมีดินคอนที่เกิดจากตะกอนตมอยู่คอนหนึ่ง พอดินคอนแห้งจะมีหญ้าอ่อนขึ้น เป็นที่หากินของกระต่าย กวาง แมวและสุนัขจิ้งจอกเสมอ ในวันนั้นมีกวางตัวหนึ่งกำลังยืนแทะเล็มหญ้าอ่อนอยู่ที่คอนราชสีห์เห็นกวางก็หมายตาว่จะกินกวางให้ได้ จึงกระโดดลงจากเขาวิ่งตรงมาที่กวาง แต่กวางได้ยินเสียงก่อนจึงวิ่งหนีไปได้อย่างหวุดหวิด

ราชสีห์วิ่งมาด้วยความเร็ว หยุคไม่ทันเลขตกลงไปในบ่อตมขึ้นมาไม่ได้ ยืนอดอาหารอยู่ตรงนั้นถึงเจ็ดวัน ในวันที่เจ็ดได้มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมาหากินใกล้บ่อตม พอเห็นราชสีห์เข้าก็ตกใจกลัวจะวิ่งหนี ราชสีห์เห็นก็เรียกให้ช่วยเหลือว่า “สุนัขจิ้งจอก...เจ้าอย่ากลัวไปเลย เราติดหล่ม ช่วยเราคูช่วย”

สุนัขจิ้งจอกพูดว่า “ท่านราชสีห์ถ้าข้าช่วยเหลือท่านขึ้นมาแล้วท่านจะกินข้าเสียนะสิ”

ราชสีห์พูดว่า “อย่ากลัวไปเลย เราไม่กินเจ้าหรอก เจ้ามีบุญคุณกับเรา ช่วยเรามาขึ้นไปที”

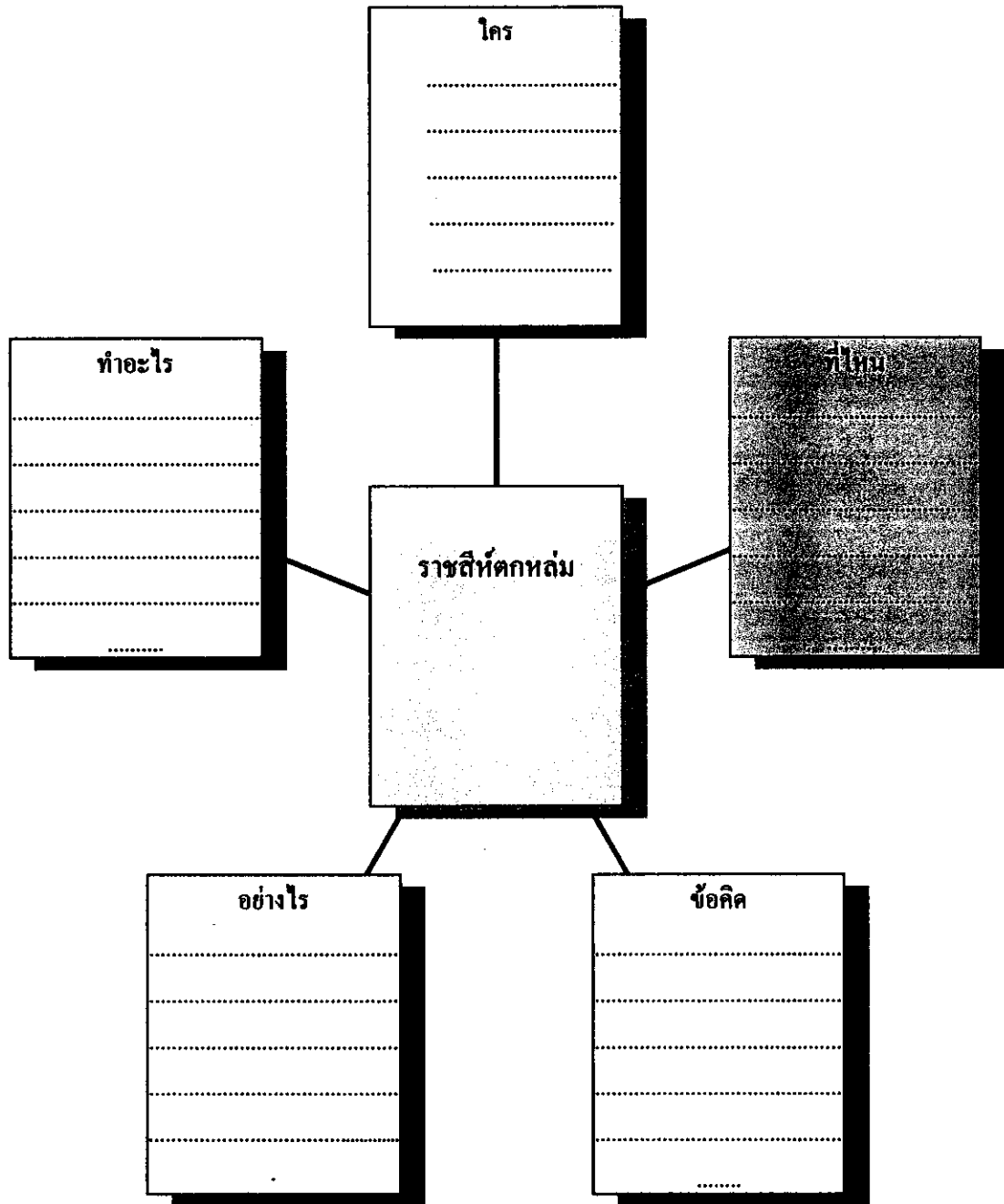
สุนัขจิ้งจอกได้ฟังราชสีห์พูดอย่างนั้น ก็ตกลงช่วยด้วยการตะกุกเลนรอบเท้าทั้งสี่ทำเป็นรางให้น้ำไหลเข้าไป พอน้ำไหล เข้าไปทำให้เลนอ่อน มันจึงเข้าไปช่วยคุณทองราชสีห์ ราชสีห์จึงกระโดดจากหล่ม ลงไปอาบน้ำในสระแล้วขึ้นมาล่าควายป่าได้ตัวหนึ่ง ราชสีห์ได้แบ่งเนื้อควายให้สุนัขจิ้งจอกกิน ราชสีห์รอให้สุนัขจิ้งจอกกินอิ่มแล้ว ตัวเองจึงกินทีหลัง สุนัขจิ้งจอกได้กัดเนื้อก้อนหนึ่งคาบไว้ ราชสีห์สงสัยจึงถามว่า จะเอาอาหารไปไหน สุนัขจิ้งจอกบอกว่า มีภรรยาอนรออาหารอยู่ที่ถ้ำ ราชสีห์ จึงชวนกันไปหานางสุนัขจิ้งจอก ราชสีห์ได้คาบเนื้อ ไปให้ด้วย

ต่อมาครอบครัวของราชสีห์และสุนัขจิ้งจอกย้ายครอบครัวมาอยู่ใกล้กัน เวลาผ่านไปนางราชสีห์และสุนัขจิ้งจอกได้ลูกฝ่ายละสองตัวนางราชสีห์สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงบางอย่างว่า ราชสีห์ผู้เป็นสามีรักนางสุนัขจิ้งจอกและลูกเหลือเกิน นางราชสีห์จึงคิดที่จะไล่ให้ไปอยู่ที่อื่น นางจิ้งจอกจึงบอกสามี แล้วพากันไปบอกลาราชสีห์ ว่านางราชสีห์ได้ไล่ลูกเมียของตนเอง จะพากันไปอยู่ที่อื่น ราชสีห์ได้ฟังเรื่องราวแล้ว จึงได้เล่าเรื่องที่สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้มีพระคุณ โดยได้ช่วยเหลือชีวิตตนขึ้นจากโคลนตมให้นางราชสีห์ฟัง ทำให้นางรู้สึกผิดที่โง่เขลา นางราชสีห์จึงได้เข้าไป ขอโทษสุนัขจิ้งจอกสองคู่เมีย ต่อแต่นั้นมาสัตว์ทั้งหมดก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

(เรียบเรียงจาก พ่อมคน้อย ชาดกนิทานอ่านสนุก หน้า 89-92 กรุงเทพฯ ไพลิน 2549)

ผังความคิด

แบบประเมินผังความคิด การอ่านนิทาน เรื่อง ราชสีห์ตกหล่ม

คำชี้แจง ให้ประเมินผลงานตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน แล้วเขียนระดับคะแนนที่ต้องการ ดังนี้

คะแนนที่ได้ 3 = ระดับคุณภาพดี

คะแนนที่ได้ 2 = ระดับคุณภาพพอใช้

คะแนนที่ได้ 1 = ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เลขที่	รายการประเมิน				รวม คะแนน (12)	ระดับ คุณภาพ
	ความ ถูกต้องของ เนื้อหา	ความ เรียบร้อย สมบูรณ์ ของผลงาน	การสรุป ข้อคิด	คุณลักษณะ ในการทำงาน		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

หมายเหตุ ให้นำคะแนนรวมที่ได้หารด้วย 5 คะแนนที่ได้จะเป็นระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 3	ระดับคุณภาพ 2	ระดับคุณภาพ 1
ความถูกต้องของเนื้อหา	เขียนประเด็นได้ครบและข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็น แต่ข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็น แต่ข้อมูลไม่ตรงตามเรื่องที่อ่าน
ความเรียบร้อยสมบูรณ์ของผลงาน	ตัวหนังสืออ่านง่าย ไม่มีรอยลบ ขีดฆ่า ระบายสีอย่างสวยงาม	ตัวหนังสืออ่านง่าย ไม่มีรอยลบ ขีดฆ่า มีการระบายสี	ตัวหนังสืออ่านง่าย มีรอยลบ ขีดฆ่า 1-2 แห่ง ไม่ระบายสี หรือระบายสีแต่ไม่เรียบร้อย
การสรุปข้อคิด	สรุปข้อคิดได้ถูกต้อง ตรงกับเรื่องที่อ่าน	สรุปข้อคิดได้	สรุปข้อคิดไม่ได้
คุณลักษณะในการทำงาน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน ส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้ และทำงานเองโดยครูไม่ต้องเตือน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน และส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูเป็นบางครั้ง	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูทุกครั้ง และต้องให้ครูเตือนในการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ทำไมราชสีห์จึงตกบ่อตม
 - ก. มองไม่เห็น
 - ข. อยากวิ่งเล่น
 - ค. ไล่จับกวางกิน
 - ง. ความสะเพร่า
2. ข้อใดไม่ใช่อาหารของราชสีห์
 - ก. เนื้อควาย
 - ข. เนื้อกวาง
 - ค. หญ้า
 - ง. เนื้อสัตว์ทุกอย่าง
3. ทำไมสุนัขจิ้งจอกจึงไม่ช่วยราชสีห์
 - ก. กลัวราชสีห์จับเป็นอาหาร
 - ข. มีความเกลียดราชสีห์
 - ค. ไม่ไว้ใจราชสีห์
 - ง. ราชสีห์ตัวใหญ่มาก
4. สุนัขจิ้งจอกช่วยราชสีห์หลุดจากบ่อตมอย่างไร
 - ก. ไปเรียกสุนัขจิ้งจอกตัวเมียมาช่วย
 - ข. ตะกูดินเลนให้น้ำไหลเข้าไปให้ดินอ่อน
 - ค. เอาเท้าตะกูดินแล้วดึงออกมา
 - ง. เรียกสัตว์อื่นมาช่วย
5. “ ราชสีห์รอให้สุนัขจิ้งจอกกินอิ่มแล้วตัวเองจึงกินทีหลัง” แสดงว่าราชสีห์เป็นอย่างไร
 - ก. กลัวอาหารไม่พอกิน
 - ข. อาหารไม่อร่อย
 - ค. การให้เกียรติแขกผู้มีพระคุณ
 - ง. เป็นอาหารที่สุนัขจิ้งจอกชอบ
6. เหตุใดนางราชสีห์จึงมีความรู้สึกอิจฉานางสุนัขจิ้งจอก
 - ก. นางสุนัขจิ้งจอกฉลาดกว่า
 - ข. ราชสีห์สนใจนางจิ้งจอกกับลูกมากกว่า
 - ค. ถูกดูแลจากบริวาร
 - ง. ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากราชสีห์
7. ทำไมนางราชสีห์จึงได้เข้าไปขอโทษสุนัขจิ้งจอกสองตัวเมีย
 - ก. ทำร้ายนางสุนัขจิ้งจอก
 - ข. ถูกราชสีห์บังคับ
 - ค. ได้ขับไล่สองสุนัขจิ้งจอกสองตัวเมีย
 - ง. คิดร้ายกับสุนัขจิ้งจอกสองตัวเมีย

8. นักเรียนคิดว่าราชสีห์มีข้อดีอย่างไรจึงไม่คิดเขื่อนางราชสีห์
- เป็นผู้นำครอบครัวที่ดี
 - มีความเมตตา
 - รักษาคำพูด
 - ไม่หุนหา
9. นิทานเรื่องนี้เป็นตัวอย่างที่ดีเรื่องใดมากที่สุด
- การมีเพื่อนแท้
 - ความสามัคคี
 - ความเสียสละ
 - การอยู่ร่วมกัน
10. นางราชสีห์มีลักษณะนิสัยอย่างไร
- มีน้ำใจ
 - โหดร้าย
 - ขี้ระแวง
 - มีเมตตา
11. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร
- ธรรมะย่อมชนะอธรรม
 - คนคิดก่น้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้
 - มิตรแท้ย่อมช่วยเหลือให้พ้นภัยได้
 - ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว
12. ราชสีห์อาศัยอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่งข้อใดเป็นคำที่เหมือนกับคำที่ขีดเส้นใต้
- ปอน้ำ
 - บ้าน
 - หนองน้ำ
 - ชายหาด

เฉลยแบบฝึกหัด

1. ก	7. ค
2. ค	8. ง
3. ก	9. ก
4. ข	10. ค
5. ค	11. ค
6. ข	12. ข

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 3

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ข่าว

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 5 คาคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ

ตัวชี้วัดที่ 6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความคิดรวบยอด การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ ใครทำอะไร ที่ไหน
เมื่อไร อย่างไร และผลเป็นอย่างไร นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการลงความเห็นเกี่ยวกับข่าวนั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ตอบคำถามเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
2. สรุปใจความสำคัญเรื่องที่อ่านได้
3. วิเคราะห์ข่าวได้อย่างสมเหตุสมผล

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าว “เด็กชก เสียงสมองพิการ”
2. การเขียนผังความคิดจากการวิเคราะห์ข่าว

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกข่าว “เด็กชก เสียงสมองพิการ” ให้นักเรียนทุกคน
 2. นักเรียนจับคู่กันตามความสนใจ
 3. นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามจากข่าวที่กำหนดให้ เช่น
 - (1) เด็กชกบอยทำให้สมองขาดก้าชชนิดใด
 - (2) อธิบตีกรรมการแพทย์ ชื่ออะไร เป็นต้น
 4. ครูสุ่มนักเรียน 1 คู่ เป็นผู้เริ่มถามคำถาม คู่ของใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป
- ขั้นวิเคราะห์
5. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านข่าวนักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่นอยากรู้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน มีข้อความว่าอย่างไร เป็นต้น
 6. จากข่าว “เด็กชก เสียงสมองพิการ” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- ใคร (เด็ก)
- ทำอะไร (เป็นโรคลมชัก)
- ทำอย่างไร(เด็กชักบ่อย ทำให้สมองขาดออกซิเจน)
- ทำที่ไหน (ประเทศไทย)
- ทำเมื่อไร(23 พฤษภาคม 2546)
- ผลเป็นอย่างไร(พิการ)

สรุป เด็กในประเทศไทย เป็นโรคลมชัก ทำให้สมองขาดออกซิเจนจนถึงพิการ
ขั้นสรุป

7. นักเรียนร่วมกันสรุป การอ่านข่าวที่ดี ต้องจับใจความสำคัญ ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
8. ทำแบบฝึกหัด
 - การอ่านเชิงวิเคราะห์ 10 ข้อ
 - การเขียนผังความคิด

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

9. นักเรียนร่วมกันเลือกข่าวการศึกษาประจำสัปดาห์ สรุปประเด็นสำคัญของข่าว นำเสนอป้ายนิเทศของห้องเรียน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ข่าว “เด็กชัก เสียงสมองพิการ” จาก นสพ. คม ชัด ลึก ฉบับวันศุกร์ที่ 23 พ.ค. 2546

การวัดและประเมินผล

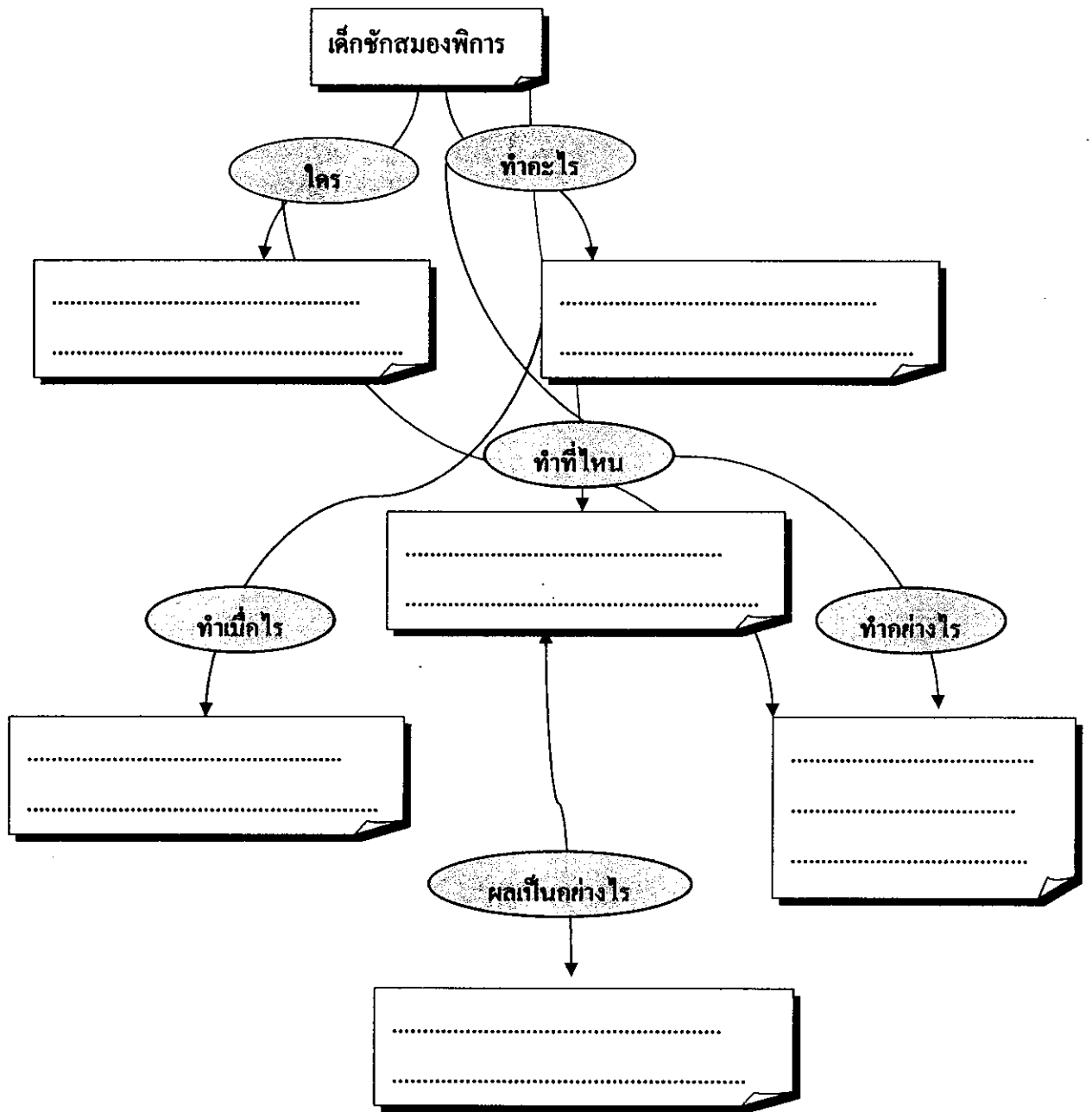
1. วิธีวัด
 - เขียนแผนผังความคิด
 - ทำแบบฝึกหัดการอ่าน 10 ข้อ
2. เครื่องมือวัด
 - แผนผังความคิด
 - แบบฝึกหัด
3. เกณฑ์การวัด
 - ทำได้คะแนนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

แผนภาพความคิด เรื่อง เด็กชักสมองพิการ

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....

แบบประเมินผังความคิด การอ่านข่าว เด็กชั้นประถมศึกษา

คำชี้แจง ให้ประเมินผลงานตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน แล้ว
เขียนระดับคะแนนที่ต้องการ ดังนี้

- คะแนนที่ได้ 3 = ระดับคุณภาพดี
 คะแนนที่ได้ 2 = ระดับคุณภาพพอใช้
 คะแนนที่ได้ 1 = ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เลขที่	ลักษณะการประเมิน				รวม (12)	ระดับ คุณภาพ
	ความ ถูกต้องของ เนื้อหา	ความ เรียบร้อย สมบูรณ์ ของผลงาน	การสรุป ย่อคิด	คุณลักษณะ ในการ ทำงาน		
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						

หมายเหตุ ให้นำคะแนนรวมที่ได้หารด้วย 4 คะแนนที่ได้จะเป็นระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 3	ระดับคุณภาพ 2	ระดับคุณภาพ 1
ความถูกต้องของเนื้อหา	เขียนประเด็นได้ครบและข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็น แต่ข้อมูลตรงตามเรื่องที่อ่าน	เขียนประเด็นขาดไป 1 ประเด็น แต่ข้อมูลไม่ตรงตามเรื่องที่อ่าน
ความเรียบร้อยสมบูรณ์ของผลงาน	ตัวหนังสืออ่านง่าย ไม่มีรอยลบ ชีคม่า ระบายสีอย่างสวยงาม	ตัวหนังสืออ่านง่าย ไม่มีรอยลบ ชีคม่า มีการระบายสี	ตัวหนังสืออ่านง่าย มีรอยลบ ชีคม่า 1-2 แห่ง ไม่ระบายสี หรือระบายสีแต่ไม่เรียบร้อย
การสรุปข้อคิด	สรุปข้อคิดได้ถูกต้อง ตรงกับเรื่องที่อ่าน	สรุปข้อคิดได้	สรุปข้อคิดไม่ได้
คุณลักษณะในการทำงาน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน ส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้ และทำงานเองโดยครูไม่ต้องเตือน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน และส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูเป็นบางครั้ง	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูทุกครั้งและต้องให้ครูเตือนการทำงาน

ข่าวเรื่องเด็กชักสมองพิการ

แพทย์แนะนำ พ่อแม่ ครู หมั่นสังเกตเด็กที่ชักบ่อย ทำให้สมองขาดออกซิเจน ส่งผลต่อสมอง บางรายถึงขั้นพิการ อาการชักในบางรายเริ่มจากเหม่อลอย ตามไม่ตอบ แสดง พฤติกรรมแปลกๆ โดยไม่รู้ตัว โรคลมชักพบในเด็กร้อยละ 2 มาจากหลายสาเหตุทั้ง คิดเชื่อ ไข้สูง เนื่องอกในสมอง ขาดแคลเซียม มีบางรายที่หาสาเหตุชักไม่พบ

น.พ. เสรี ตูจินดา กล่าวว่า โรคลมชักกับการเป็นไข้หวัดแล้วชักมีความ แตกต่างกัน เด็กมีไข้สูงแล้วชักจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่โรคลมชักจะมีอาการชักได้บ่อย พบว่า ร้อยละ 2 ของเด็กในประเทศไทยมีประวัติการชักอย่างน้อย 1 ครั้ง เป็นปัญหาในการดูแลรักษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมอาการชักให้หยุดอย่างรวดเร็ว การชักแต่ละ ครั้งเด็กจะหยุดหายใจ ส่งผลให้สมองเด็กขาดออกซิเจน เสี่ยงต่อสมอง พิการ การรับรู้ขาดช่วง ส่งผลให้การเรียนตกต่ำ สาเหตุการชักมีมากมาย เช่นสมองกระทบกระเทือนจากอุบัติเหตุ เนื่องอกในสมอง ได้รับสารตะกั่ว ยาเสพติด หรือยาบางชนิด ขาดเกลือแร่ แคลเซียม โซเดียม การคลอดลำบาก เป็นต้น

โรคลมชักทำให้หายขาดได้ หากรู้ตัวตั้งแต่ระยะแรก วิธีที่นิยมคือ การให้ยากันชักอย่าง ต่อเนื่องกันถึง 2 ปี ห้ามหยุดยาเอง อีกวิธีคือการผ่าตัดสมองแพทย์จะรักษาวิธีนี้ในรายที่กินยากัน ชักแล้วไม่ได้ผลหรือมี เนื่องอกในสมอง บางรายอาจแค่ เหม่อลอย มีท่าทางแปลกๆ หากเด็กชักบ่อยๆ ส่งผลต่อการ เรียนระบบสมอง หากขาดออกซิเจนนานๆ เด็กจะพิการได้ ถ้าพบเห็นคนไข้ชัก ให้จับนอนตะแคงด้านใดด้านหนึ่ง ดันคางให้ยกขึ้น คลายเสื้อผ้าให้หลวม ห้ามใช้ช้อนหรือ มือชดปาก เพราะอาจทำให้ฟันหัก เศษฟันอุดทางเดิน หายใจได้ ห้ามป้อนยา อาหาร เพราะอาจสำลักทำให้เศษ อาหารเข้าปอด กลายเป็นปอดอักเสบได้

(เรียบเรียงจาก หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 23 พฤษภาคม 2546)

แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. อาการชักเกิดจากสาเหตุใดมากที่สุด ก. ร่างกายอ่อนแอ ข. ร่างกายขาดออกซิเจน ค. สมองขาดออกซิเจน ง. ร่างกายทรุดโทรม	5. ข้อใดเป็นวิธีการรักษาโรคลมชัก ก. ฟังเข็ม ข. ออกกำลังกาย ค. ผ่าตัดสมอง ง. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
2. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเกิดโรคชัก ก. ไข้สูง ข. เนื้องอกในสมอง ค. ขาดแคลเซียม ง. ตับอักเสบ	6. การชักจากการมีไข้กับการเป็นโรคลมชักต่างกันอย่างไร ก. อาการชัก ข. การรักษา ค. ระยะเวลาในการชัก ง. การรับประทานอาหาร
3. การกระทำในข้อใดที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อสมอง ก. กระโดดเชือก ข. ว่ายน้ำ ค. ชกมวย ง. วิ่งผลัด	7. ข้อใดเป็นการพยาบาลคนไข้ที่มีอาการชัก ก. คลายเสื้อผ้าให้หลวม ข. ไข້ซ้อนหรือมียัดปาก ค. ป้อนยา ง. จับนอนหงาย
4. ใครมีโอกาสเป็นโรคชักมากที่สุด ก. ขาวห้องเสียบ ข. ไข่เป็นเป็นโรคขาดสารอาหาร ค. หมูเป็นโรคตาแดง ง. แดงเป็นไข้สูง	

8. ข้อใดคือเหตุผลของการห้ามป้อนยาหรืออาหารให้ผู้ที่ เป็นโรคชัก
- ก. ไม่มีประโยชน์
- ข. อาจสำลักทำให้เศษอาหารเข้าปอด
- ค. เคี้ยวไม่สะดวก
- ง. ไม่รู้สึกตัว
9. การที่สมองขาดออกซิเจนขณะมีอาการชักมีสาเหตุมาจากอะไร
- ก. การไม่รู้สีกตัว
- ข. การหยุดหายใจ
- ค. การทานยามากเกินไป
- ง. การมีโรคประจำตัว
10. ข้อใดไม่เป็นวิธีการป้องกันโรคลมชัก
- ก. ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุที่ศีรษะ
- ข. การทานยากันชัก
- ค. หลีกเลี่ยงการได้รับสารพิษจำพวกตะกั่ว
- ง. การผ่าตัด
11. ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน
- ก. เนื้องอกในสมอง – ตะกั่ว
- ข. ไข้สูง – ลมชัก
- ค. ปวดท้อง – แคลเซียม
- ง. สมองพิการ – ขาดออกซิเจน
12. ข้อใดเป็นผลสืบเนื่องมาจากการชัก
- ก. นอนไม่หลับ
- ข. เรียนไม่เก่ง
- ค. ติดอ่าง
- ง. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด

1. ค	7. ก
2. ก	8. ข
3. ค	9. ข
4. ง	10. ง
5. ก	11. ค
6. ค	12. ข

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 4

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์บทความเรื่อง ชีวิตกับพงศูรณ

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4

แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 1.2

ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3

เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม

ความคิดรวบยอด

การอ่านข่าว ผู้อ่านจะต้องมีความตั้งใจ ในเรื่องราวที่อ่าน และเมื่ออ่านแล้วต้องสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องอ่าน แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นของข่าว และสามารถนำมาเขียนสื่อสารได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน
3. มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความเรื่อง “ชีวิตกับพงศูรณ”
2. การเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูนำข้อความสั้น ๆ คิดเป็นแผนภูมิให้นักเรียนช่วยกันแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ดังนี้

วาริเห็นคุณยายที่อยู่ข้างบ้าน ตนเอง ปลูกผักในกระถางเล็ก ๆ มีต้นพริก ต้นหอม ผักกาด ผักคะน้า และอื่น ๆ อีกหลายอย่าง แต่บ้านของวาริเองกลับไม่ได้ปลูกอะไรเลย จะทำอาหารแต่ละมื้อต้องไปซื้อที่ตลาด ทำให้เปลืองเงิน วาริจึงคิดว่าตัวเองก็โตมากแล้ว จึงมีความคิดที่อยากจะทำปลูกผักไว้ทานเอง เพราะผักมีประโยชน์ และปลอดภัย

2. นักเรียนช่วยกันแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง : คุณยายที่อยู่ข้างบ้าน ตนเอง ปลูกผักไว้กินเอง

: ต้นพริก ต้นหอม ผักกาด ผักคะน้า ปลูกในกระถาง

ข้อคิดเห็น : อยากจะปลูกผักไว้ทานเอง เพราะผักมีประโยชน์ และปลอดภัย

ชั้นวิเคราะห์

3. ให้นักเรียนศึกษาบทความเรื่อง “ชีวิตกับผงชูรส” แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากการอ่าน โดยครูใช้คำถามนำ เพื่อนำนักเรียนสู่การอภิปราย จากนั้นครูเพิ่มเติมความรู้ เรื่องการอ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
4. จากบทความ “ชีวิตกับผงชูรส” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้
 - ผงชูรสมีประโยชน์และโทษอย่างไร
 - สาเหตุใดที่ทำให้คนบริโภคผงชูรส
 - นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้คนเลิกบริโภคผงชูรส

ชั้นสรุป

5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปวิธีการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากการอ่านบทความ “ชีวิตกับผงชูรส” จำนวน 10 ข้อ
7. นักเรียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น ลงในแบบฝึกหัด

ชั้นประยุกต์และนำไปใช้

นักเรียนฝึกสืบค้นบทความที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์/อินเทอร์เน็ตเสนอป้ายนิเทศของห้องเรียน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

บทความ “ชีวิตกับผงชูรส”

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน 10 ข้อ
 - 1.2. ทำแบบฝึกหัดการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
2. เครื่องมือวัด
 - แบบฝึกหัดการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 - แบบฝึกหัดการอ่าน
3. เกณฑ์การวัด
 - ทำคะแนน ได้ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

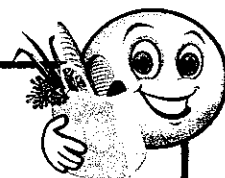
แบบประเมินการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
คำชี้แจง ให้กรอกระดับคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน
 ระดับคะแนน 3 หมายถึง ทำได้ในระดับดี
 ระดับคะแนน 2 หมายถึง ทำได้ในระดับพอใช้
 ระดับคะแนน 1 หมายถึง ทำได้ในระดับปรับปรุง

ที่	ชื่อ - สกุล	ความถูกต้อง ผลงาน	ความเรียบร้อย ของงาน	พฤติกรรม การเขียน	ความตั้งใจใน การทำงาน	รวม (12)	ระดับ คุณภาพ
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บทความ เรื่อง ชีวิตกับผงชูรส

ผงชูรสเป็นสารปรุงแต่งรสอาหารให้มีรสชาติที่ดีขึ้น ผลิตมาจากมันสำปะหลัง หรือกากน้ำตาลมีลักษณะเป็นเกล็ดสีขาว ใส ไม่สะท้อนแสง มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทรับรส และปุ่มประสาทที่โคนลิ้นและลำคอ เมื่อกินอาหารจะรู้สึกอร่อย หากได้รับในปริมาณน้อย จะกระตุ้นให้สมองแจ่มใส กระปรี้กระเปร่า แต่ถ้ามากเกินไป จะทำให้เกิดอาการชาที่ต้นคอและหลัง อ่อนเพลีย อาเจียน เหงื่อออก ร้อน น้ำตาไหล ปวดท้อง หรือเรียกว่าอาการของโรคภัยพิบัติทางจิต

ถ้าคนแพ้ผงชูรส และเพียงนิดเดียวก็จะชาที่ลิ้น ปาก และลำคอ ผงชูรสสามารถทำลายเซลล์สมองของสัตว์ทดลองได้ จึงไม่เหมาะสำหรับเด็กทารกและหญิงที่กำลังตั้งครรภ์ เพราะจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของเซลล์สมองของเด็กได้

ในปัจจุบันผงชูรสกลับกลายเป็นเครื่องปรุงที่จำเป็นสำหรับพ่อครัว แม่ครัว นั่นเท่ากับว่า ในวันหนึ่ง ๆ เราบริโภคอาหาร 3 มื้อ ในทุกมื้อ มีส่วนผสมของผงชูรสอยู่อย่างแน่นอน

มาตรฐานในการบริโภค หากเป็นผงชูรสแท้ สามารถบริโภคหรือใส่ในอาหารได้ไม่เกิน 2 ซ้อนชาต่อวัน ปัจจุบันจะมีผงชูรสปลอมขึ้นมาอีกด้วย การใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างบอแรกซ์ มาเป็นส่วนผสมในการทำผงชูรส หากร่างกายได้รับไปจะทำให้เกิดอาการท้องร่วง เบื่ออาหาร อาเจียน น้ำหนักลด หรือเกิดภาวะไตอักเสบได้

สถาบันอาหารได้สุ่มตัวอย่างอาหาร ซุปไก่ก้อน ซอสปรุงอาหาร ไฉกึ่งสำเร็จรูป รสหมู เพื่อวิเคราะห์ผงชูรส ปรากฏว่า ทุกตัวอย่างมีส่วนผสมของผงชูรส

ดังนั้นในการปรุงอาหารประจำวัน ควรหลีกเลี่ยงการใส่ผงชูรสลงในอาหาร เพราะอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ ล้วนมีผงชูรสเป็นส่วนผสมอยู่แล้ว

(เรียบเรียงจาก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : 21 พฤศจิกายน 2546)

แบบฝึกหัด
การแยกข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็น

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย กากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ข้อใดไม่เป็นสารปรุงแต่งรสอาหาร
 - ก. น้ำมันพืช
 - ข. ผงชูรส
 - ค. เกลือ
 - ง. น้ำตาลทราย
2. ทำไมเมื่อกินอาหารที่ใส่ผงชูรสแล้วจึงรู้สึกอร่อย
 - ก. มีรสหวานคล้ายน้ำตาล
 - ข. กระตุ้นประสาทรับรส
 - ค. เคยชินกับรสผงชูรส
 - ง. เป็นสรรพคุณของผงชูรส
3. ข้อใดไม่ได้เป็นผลมาจากการรับประทานอาหารที่มีส่วนผสมของผงชูรส
 - ก. อ่อนเพลีย
 - ข. น้ำตาไหล
 - ค. อาเจียน
 - ง. ปวดศีรษะ
4. สารปรุงแต่งประเภทใดคล้ายกับผงชูรส
 - ก. เกลือ
 - ข. น้ำตาล
 - ค. รสดี
 - ง. พริกป่น
5. ทำไมจึงเรียกคนที่บริโภคผงชูรสแล้วมีอาการแพ้ว่าเป็นโรคภัยพิบัติชาวจีน
 - ก. คนจีนเป็นผู้ผลิต
 - ข. ร้านอาหารจีนมักใช้ผงชูรสกันมาก
 - ค. เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหาร
 - ง. เป็นเรื่องของการกิน
6. สารข้อใดที่นำมาเป็นส่วนผสมในการทำผงชูรสปลอม
 - ก. เกลือ
 - ข. บอแรกซ์
 - ค. ดินประสิว
 - ง. แป้ง

7. ทำไมผู้ผลิตผู้ผลิตบางรายใช้สาร
 ปลอดภัยในการผลิต ผงชูรส
- ก. ทำให้มีรสชาติที่อร่อย
- ข. ทำให้ลดต้นทุน
- ค. ความนิยม
- ง. ทำให้ราคาดี
8. ผงชูรสมีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นก้อนสีเหลืองเล็กๆ
- ข. เป็นเม็ดกลมเล็กๆ ไม่ใช่
- ค. ผงชูรสมีลักษณะเป็นผลึกสีขาว
 รูปร่างเป็นแท่งยาว
- ง. มีลักษณะเป็นเกล็ดเป็นก้อน
9. วัสดุในข้อใดที่นำมาผลิตผงชูรสไม่ได้
- ก. กากน้ำตาล
- ข. มันสำปะหลัง
- ค. ข้าว

- ง. ยางพารา
10. อาการของคนที่แพ้ผงชูรสเป็นอย่างไร
- ก. แสบท้อง
- ข. เลือดออกตามผิวหนัง
- ค. ชาที่ลิ้น ปากและลำคอ
- ง. มีผื่นขึ้นตามตัว
11. ข้อใดจัดเป็นประเภทเดียวกับผงชูรส
- ก. นมจืด
- ข. ถั่วลิสงป่น
- ค. น้ำปลา
- ง. พริกป่น
12. อาหารในข้อใดมีส่วนผสมของผงชูรส
 มากที่สุด
- ก. ขาหมูพะโล้
- ข. ส้มตำ
- ค. ปลาทูทอด
- ง. ข้าวต้ม

เฉลย

1. ก
2. ง
3. ง
4. ค
5. ข
6. ข

7. ข
8. ค
9. ง
10. ค
11. ค
12. ข

เฉลย

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
1. ผงชูรสเป็นสารปรุงแต่งรสอาหาร	1. เมื่อกินอาหารจะรู้สึกอร่อย
2. ผลิตมาจากมันสำปะหลัง กากน้ำตาล	2. ถ้าคนแพ้ผงชูรสแต่เพียงชนิดเดียวก็จะ
3 ลักษณะเป็นเกล็ดสีขาว ใส ไม่สะท้อนแสง	ชาติ ลิ้น ปาก และลำคอ
มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาท	3. ผงชูรสกลับกลายเป็นเครื่องปรุงที่จำเป็น
4. กระตุ้นให้สมองเข้มใส กระปรี้กระเปร่า	สำหรับพ่อครัว แม่ครัว
5. ผงชูรสแท้ สามารถบริโภคหรือใส่ในอาหาร	4. เราบริโภคอาหาร3มื้อในทุกมื้อมีส่วนผสม
ได้ ไม่เกิน 2 ช้อนชาต่อวัน	ของผงชูรส
6. การใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	5. การใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
	อย่างบอแรกซ์ มาเป็นส่วนผสมในการทำผงชู
	รส
	6. การปรุงอาหารประจำวัน ควรหลีกเลี่ยงการ
	ใส่ ผงชูรสลงในอาหาร

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ข่าว

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 1.2 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน

เรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่าง มี

ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3 เขียนสื่อสาร โดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม

ความคิดรวบยอด

การอ่านข่าว ผู้อ่านจะต้องมีความตั้งใจ ในเรื่องราวที่อ่าน และเมื่ออ่านแล้วต้องสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องอ่าน แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นของข่าว และสามารถนำมาเขียนสื่อสารได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้
2. เขียนสื่อสาร โดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน
3. มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวเรื่อง “คารา ขานรับนโยบาย หนึ่งปลอดบุหรี่”
2. การเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ใช้คำถามปลูกเร้าความสนใจของนักเรียนในเรื่องการสรุปใจความสำคัญ โดยถามถึงเพลงที่นักเรียนชอบร้อง คือเพลงอะไร ทำไมถึงชอบเพลงนั้น เนื้อเรื่องของเพลงกล่าวถึงอะไร และนักเรียนร้องเพลงนั้นได้ข้อคิดอะไร
2. ถามถึงการดูละคร หรือภาพยนตร์ ที่นักเรียนชอบให้นักเรียนเล่าว่าทำไมจึงชอบเรื่องนั้นมีเรื่องราวเป็นอย่างไร โดยสรุปใจความสำคัญ

3. สุ่มนักเรียน 3 คนออกมาเล่าใจความสำคัญของเรื่องให้เพื่อนๆ ฟัง
4. นักเรียนเล่นเกม “ดาตีได้ ดาร้ายเสีย”

ขั้นวิเคราะห์

5. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงเกมที่เล่น
 - เล่นแพ้เพราะอะไร
 - ชนะเพราะอะไร
 - ได้ข้อคิดอะไรจากการเล่นเกมนี้
6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม อ่านข่าวเรื่อง “ดารากับบุหรี” (ใช้เวลา 10 นาที)
7. ตั้งประเด็นคำถามฝึกการวิเคราะห์ข่าวดังนี้
 - ข่าวที่อ่านเป็นเรื่องใด (บุหรี)
 - เกี่ยวข้องกับใคร (ดารา)
 - อะไรคือเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง (ดาราที่ได้รับบทเด่น ๆ มักจะมีภาพสูบบุหรี่ ทำให้เป็นตัวอย่างไม่ดีสำหรับผู้ชม/เยาวชนที่ต้องการเลียนแบบบุคคลที่ตนเอง ชื่นชอบ)
 - ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร (ดาราดึงดูดบุหรีตามผู้กำกับ เยาวชนเกิดการเลียนแบบการสูบบุหรี่)
 - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับข่าวนี้อ (ดาราควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่สูบบุหรี่แก่เยาวชน)
8. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ข่าวตามความคิดเห็นของกลุ่ม
9. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และวิธีการแยกข้อเท็จจริง

ขั้นสรุป

10. นักเรียนทำแบบฝึกหัด
 - การอ่าน
 - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

11. ให้นักเรียนเลือกข่าวในหนังสือพิมพ์ที่ตนเองสนใจคนละ 1 เรื่องแล้วนำเสนอเรื่องที่อ่านในแบบต่างๆ เช่น
 - วาดภาพเรื่องราวที่อ่าน

- บันทึกเรื่องราวจากการอ่าน
- แสดงผลงาน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือพิมพ์
2. เกม “ดาตีได้ ตาร้ายเสีย”
3. ข่าว “คารา ขานรับนโยบาย หนังสือปลอดบุหรี่”

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัด
 - ทำแบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์ 10 ข้อ
 - ทำแบบฝึกหัดการเขียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
2. เครื่องมือวัด
 - แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - แบบฝึกหัดการเขียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
3. เกณฑ์
 - ทำได้คะแนนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

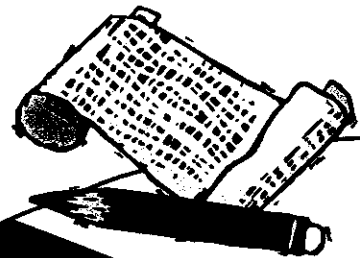
เกมคำได้ คารายเสีย

จุดประสงค์ กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความ
อุปกรณ์

1. ฉลาก
2. ข่าวในหนังสือพิมพ์ (โดยเลือกข่าวที่เหมาะสมใส่ซองไว้ซองละ 1 ข่าว)
3. นาฬิกาจับเวลา

วิธีเล่น

1. นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. จับฉลากให้ 1 กลุ่มเป็นกรรมการ ที่เหลือเป็นผู้แข่งขัน
3. เมื่อเริ่มการแข่งขัน กรรมการส่งให้นักเรียนทุกกลุ่ม เลือกซองข่าวกลุ่มละ 1 ข่าว
4. ทุกกลุ่มอ่านข่าวที่เลือกภายใน 5 นาที แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญ
5. เมื่อหมดเวลากรรมการเปรียบเทียบการสรุปใจความสำคัญของแต่ละกลุ่มกับเฉลย กลุ่มใดสรุปใจความสำคัญได้ตรง หรือใกล้เคียงกับเฉลยจะได้ 1 คะแนน กลุ่มใดสรุปไม่ถูกต้องกับเฉลย เปลี่ยนไปทำหน้าที่กรรมการ

คารากับนุหรี

ผู้กำกับภาพยนตร์ไทยขนรับคำขวัญองค์การอนามัย เมืองในวันงคสบุนหรี พร้อมกำกับ ภาพยนตร์ปลอดคบุหรี ไม่จำเป็นต้องมีฉากสบุนหรี หรือให้เห็นนุหรี ด้านนักแสดงการสบุนหรีมวนเคียวต้องถ่ายทำสบุนหรีเป็นซอง ๆ ส่งผลให้เบลอ เมานุหรีทั้งวัน หากปลอดคบุหรีจะช่วยสุขภาพนักแสดง

องค์การอนามัยโลกกำหนด คำขวัญวันงคสบุนหรีโลก ซึ่งตรงกับวันที่ 31 พฤษภาคม ของทุกปี โดยปีนี้รณรงค์ว่า ภาพยนตร์ปลอดคบุหรี ส่งผลดีต่อเยาวชน มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สบุนหรีจึงจัดอภิปรายหนังสือไทยจะปลอดคบุหรีได้หรือไม่

ซึ่งไทยมีมาตรการห้ามเผยแพร่ภาพสบุนหรีทางโทรทัศน์ แต่ไม่ได้ห้ามในภาพยนตร์ เก้ง มะลิกุล ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง 15 คำ เดือน 11 กล่าวว่า ปกติภาพยนตร์จะนำเสนอภาพของสังคมครบใดที่สังคมยังมีนุหรีขาย มีคนสบุนหรี หนังสือก็คงจะมีฉากสบุนหรี ตัวละครเป็นอย่างไรก็จะสื่อออกมาแบบนั้น หนังสือไทยจะปลอดคบุหรีได้ขึ้นอยู่กับผู้กำกับ

นายราเชนทร์ ลิ้มตระกูล ผู้กำกับภาพยนตร์ กล่าวว่า การมีนุหรีในภาพยนตร์ แสดงให้เห็นถึงพิษของนุหรีก็น่าจะมีในฉากได้ ในเรื่องมือปืนโลกพระจันทร์ มีฉากที่ แสดงให้เห็นอาการประสาทหลอนอันเนื่องมาจากการเสพยาบ้ากับกัญชา ตัวแสดงเห็นผี เห็นคนจะมางาน ต้องกระโดดศาลาหนีไปเจอกับพระสงฆ์ ซึ่งพระก็ให้สติว่า การเสพสิ่งเหล่านี้ทำให้คนบ้า พิษนี้ได้ แสดงให้เห็นผลลบ

นุ้ย นางสาวไทย ปี 2544 ซึ่งมีผลงานด้านละครและ ภาพยนตร์หลายเรื่อง กล่าวว่า เป็นคนแพ้นุหรี หากมีบทที่ดี เล่น แล้วมีโอกาสได้รับรางวัลตุ๊กตาทองแต่ต้องสบุนหรีจะรับแสดง

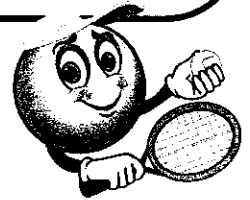
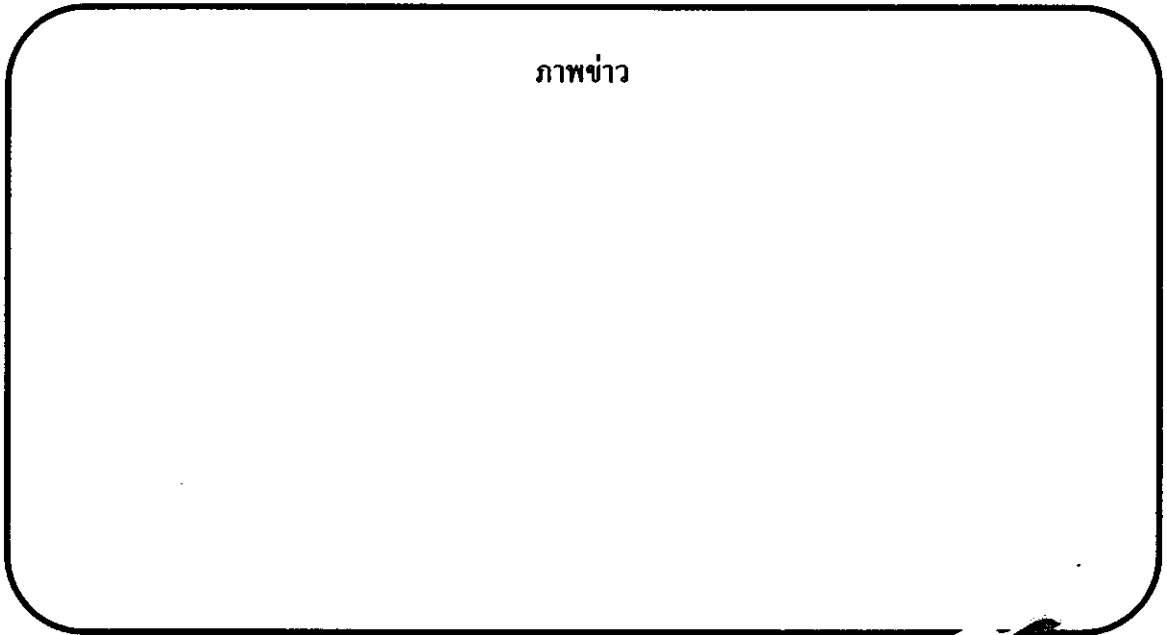
หรือไม่ เธอกล่าวว่า เล่นบทสบุนหรีไม่ได้เพราะแพ้ควีนนุหรีมาก คงจะหาหรือกับผู้กำกับของเปลี่ยนแปลงบท นุหรีไม่ได้แก้ปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาสังคมจะมองว่า คนสบุนหรีเป็นคนไม่ดี แต่ความจริงคนสบุนหรีไม่ได้ชั่วทุกคน

นายกรกฎ ธนภัทร นักแสดงที่มักได้รับสบุนหรี กล่าวว่า เคยสบุนในช่วงวัยรุ่น เป็นการสบุนตามเพื่อนเมื่อมาทำงานด้านการแสดงก็สบุนบ้างแต่บทที่ได้รับเป็นบทผู้ร้ายมาพร้อมกับ นุหรี เมื่อใดที่มีอารมณ์เกรี้ยวกราดต้องหิบบุนหรีมาสบุน นักแสดงต้องสบุนนุหรีเป็นซอง ๆ หากหนังสือปลอดคบุหรีได้จะเป็นผลดีต่อสุขภาพนักแสดง และลดการเลียนแบบในกลุ่มวัยรุ่น

(เรียบเรียงจาก หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก สุกรที่ 23 พฤษภาคม 2546 หน้า 9)

บันทึกผลการเรียนรู้

หัวข้อข่าว.....

แหล่งข่าว.....

ข้อคิดเห็นจากการอ่านข่าวนี้.....

.....

.....

.....

.....

แนวปฏิบัติตนในการเรียนรู้จากข่าวนักเรียนจะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด
การแยกข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็น

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

แบบประเมินการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

คำชี้แจง ให้กรอกระดับคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ทำได้ในระดับดี

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ทำได้ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ทำได้ในระดับปรับปรุง

เลขที่	รายการประเมิน				รวม (๒)	ระดับ คุณภาพ
	ความ ถูกต้องของ เนื้อหา	ความ เรียบร้อย ความงาม ของผลงาน	การสรุป บทคิด	คุณลักษณะ ในการ ทำงาน		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย กากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. วันที่ 31 พฤษภาคมของทุกปีสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นวันแรงงาน
 - ข. เป็นวันงดสูบบุหรี่โลก
 - ค. เป็นวันครู
 - ง. เป็นวันแสดงภาพยนตร์
2. ข้อใดเป็นสารเสพติดเช่นเดียวกับบุหรี่
 - ก. เฮโรอีน
 - ข. กัญชา
 - ค. สุรา
 - ง. ผีน
3. ทำไมจึงห้ามเผยแพร่ภาพสูบบุหรี่ในโทรทัศน์
 - ก. ไม่มีประโยชน์
 - ข. เป็นตัวอย่างไม่ดี จะมีเลียนแบบ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย
 - ค. เกิดอากาศเป็นพิษในห้องส่ง
 - ง. ทำให้ภาพไม่สวย
4. การสร้างภาพยนตร์ที่แสดงภาพการสูบบุหรี่มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. เหมาะสมเพราะเป็นเพียงการแสดง
 - ข. เหมาะสมเพราะเป็นการสื่อถึงพิษภัยบุหรี่
 - ค. ไม่เหมาะสมเพราะเยาวชนจะเลียนแบบ
 - ง. เป็นไปได้ทุกข้อที่กล่าวมา
5. คนในวัยไหนที่ถูกชักจูงให้สูบบุหรี่ได้ง่าย
 - ก. วัยเด็ก
 - ข. วัยรุ่น
 - ค. วัยผู้ใหญ่
 - ง. วัยชรา
6. เหตุผลใดที่ทำให้วัยรุ่นสูบบุหรี่
 - ก. อยากสูบเอง
 - ข. เพื่อนชวน
 - ค. เห็นจากสื่อ
 - ง. ไม่อยากเรียน

7. ข้อใดเป็นผลมาจากการสูบบุหรี่
- แผลในกระเพาะอาหาร
 - สมองฝ่อ
 - มะเร็งปอด
 - ไตวาย
8. เพราะเหตุใดคาราจึงจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการไม่สูบบุหรี่แก่เยาวชน
- เป็นนักแสดง
 - เยาวชนจะเลียนแบบ
 - คนจะได้นิยมชมชอบ
 - ค่าตัวจะสูง
9. ข้อใดไม่สัมพันธ์กับบุหรี่
- ถุงลมโป่งพอง
 - มะเร็งปอด
 - เลือดจาง
 - หลอดลมอักเสบ
10. บุคคลในข้อใดทำผิดกฎหมาย
- แดงเรียนอยู่ชั้นประถมไปซื้อบุหรี่ให้พ่อ
 - จำหยองซื้อบุหรี่จากร้านหน้าปากซอย
 - มานะเจ้าของร้านขายของชำขายบุหรี่ให้ภารโรง
 - ตายุใช้หลานชายซึ่งกำลังเรียนในระดับอุดมศึกษาไปซื้อบุหรี่
11. ข้อใดเป็นจริง
- บุหรี่เป็นสารเสพติด
 - การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพดี
 - บุหรี่ทำให้คนในสังคมยอมรับ
 - บุหรี่ทำให้เข้มแข็ง
12. ข้อใดมีความสัมพันธ์กัน
- ยานอนหลับ – ยาแก้ไอ
 - ทิงเจอร์ไอโอดีน – พาราเซตามอล
 - สุรา – บุหรี่
 - บุหรี่ – ยาธาตุน้ำแดง

เฉลย

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
1. ผู้กำกับภาพยนตร์ไทยขนรับคำขวัญองค์การอนามัย	1. ภาพยนตร์ปลอดบุหรี่ไม่จำเป็นต้องมี
อนามัย เนื่องในวันงดสูบบุหรี่	ฉาก สูบบุหรี่
2. องค์การอนามัยโลกกำหนดคำขวัญวันงดสูบบุหรี่	2. การสูบบุหรี่มวนเดียวต้องถ่ายทำสูบบุหรี่ของ ๆ ส่งผลให้เบลอ
โลกซึ่งตรงกับวันที่ 31 พฤษภาคม ของทุกปี	3. ทรายไคที่สังคมยังมีบุหรี่ขาย มีคนสูบบุหรี่
3. ภาพยนตร์ปลอดบุหรี่ ส่งผลดีต่อเยาวชน	4. ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงพิษของบุหรี่ก็
4. นุ้ย นางสาวไทย ปี 2544	น่าจะมีในฉากได้
5. นายกรกฎ ธนภัทร นักแสดงที่มักได้รับสูบบุหรี่	5. คนสูบบุหรี่เป็นคน ไม่ใช่แค่ความจริงคน
กล่าวว่า เคยสูบในช่วงวัยรุ่น	สูบบุหรี่ไม่ได้ชั่วทุกคน
6. นักแสดงต้องสูบบุหรี่เป็นของ ๆ	6. นักแสดงต้องสูบบุหรี่เป็นของ ๆ หาก
	หนังปลอดบุหรี่ได้จะเป็นผลดีต่อสุขภาพ
	นักแสดงและลดการเลียนแบบในกลุ่ม
	วัยรุ่น

เฉลยแบบฝึกหัดการอ่าน

1. ข	9. ก
2. ค	10. ก
3. ข	11. ก
4. ง	12. ค
5. ข	
6. ข	
7. ค	
8. ข	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 6

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สารคดีเรื่องนกนางแอ่น

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน

ความคิดรวบยอด การอ่านจับใจความเป็นสาระที่สำคัญ และเป็นทักษะที่ควรปฏิบัติและฝึก
อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพราะจะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อเรื่องตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารอย่าง
รวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านวิเคราะห์เรื่องจากสารคดีได้
2. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี “นกนางแอ่น”
2. การเขียนแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกม “ตาดีได้ ตาร้ายเสีย”

ขั้นวิเคราะห์

2. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงเกมที่เล่น
 - เล่นแพ้เพราะอะไร
 - ชนะเพราะอะไร
 - ได้ข้อคิดอะไรจากการเล่นเกมนี้
3. ให้นักเรียนอ่านสารคดีเรื่อง “นกนางแอ่น” (ใช้เวลา 10 นาที)
4. ตั้งประเด็นคำถามฝึกการวิเคราะห์ดังนี้
 - เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องใด เกี่ยวข้องกับใคร
 - อะไรคือใจความสำคัญของเรื่อง
 - เรื่องนี้เกิดขึ้น ที่ไหน

- ทำไมนกนางแอ่นจึงอพยพจากถิ่นเดิมของตนเอง
5. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์สารคดีตามประเด็นต่อไปนี้
- ทำไมนกนางแอ่นจึงอพยพจากถิ่นเดิม จงอธิบาย
 - นักเรียนคิดว่านกนางแอ่นมีประโยชน์ต่อใครมากที่สุด จงให้เหตุผล
 - นกนางแอ่นดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยลักษณะอากาศแบบไหน จงให้เหตุผล และยกตัวอย่างข้อความที่สนับสนุน
6. ทบทวนวิธีการแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น โดยการสนทนากับนักเรียนในสิ่งที่เคยทำมาแล้วในชั่วโมงก่อน

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่าน
8. ทำแบบฝึกหัดการอ่านจำนวน 10 ข้อ
9. ทำแบบฝึกหัดการเขียนเพื่อแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

10. ให้นักเรียนวาดภาพจากการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์เรื่อง นกนางแอ่น แล้วเขียนบรรยายใต้ภาพ
11. นักเรียนนำผลงานของตนให้เพื่อนประเมินแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรับปรุงงานให้มีคุณภาพ

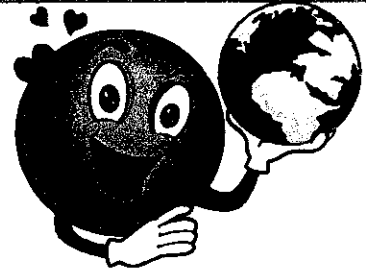
สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สารคดี “นกนางแอ่น”
2. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่ม 1

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - ทำแบบฝึกหัดการอ่านสารคดีเรื่อง “นกนางแอ่น”
 - ทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความจากสารคดีเรื่อง “นกนางแอ่น”
2. เครื่องมือวัด
 - แบบฝึกหัดการอ่านสารคดีเรื่อง “นกนางแอ่น”
 - แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความจากสารคดีเรื่อง “นกนางแอ่น”
3. เกณฑ์การวัด
 - ทำได้คะแนนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

เกม วิพากษ์วิจารณ์

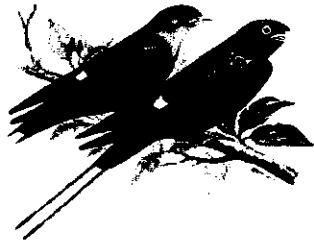

1. อุปกรณ์ มีภาพวาดต่าง ๆ นกหวีด
2. วิธีการเล่นเกม
 - 2.1 ให้นักเรียนทั้งหมดนั่งล้อมรอบเป็นวงกลม
 - 2.2 ครูแจกภาพแรกให้นักเรียน ให้คนแรกถือไว้
 - 2.3 ครูให้สัญญาณเริ่มเล่นด้วยการเป่านกหวีด
 - 2.4 ผู้เล่นคนแรกจะส่งภาพไปทางขวามือของคนให้กับผู้เล่นคนอื่นๆ ต่อไปเรื่อย ๆ โดยให้
 - 2.5 มีการร้องเพลงประกอบจะเป็นเพลงอะไรก็ได้ทำสนุกสนานเราใจ
 - 2.6 ครูให้สัญญาณหยุด (เป่านกหวีด) ภาพนั้นอยู่ที่ใครให้ชูภาพขึ้นแล้วลุกขึ้นพร้อมกับพูดชื่นชมภาพนั้นว่ามีความงามหรือขาดตกบกพร่องตรงไหนอย่างไรบ้าง ถ้าพูดชื่นชมได้ดีวิจารณ์อย่างมีหลักการเหตุผลเป็นที่ถูกใจของครูก็ให้ออกมานอกวง ถ้าวิพากษ์วิจารณ์ไม่ดีหรือไม่ทันเวลากำหนดก็ให้นั่งลงที่เดิม
 - 2.7 ครูเก็บภาพแรกไว้ แล้วแจกภาพต่อไปให้นักเรียนดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ จนหมดภาพที่เตรียมมา สุดท้ายตัดสินการเล่นเกมครั้งนี้ด้วยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ได้ออกมานอกวง

สารคดี เรื่องนกนางแอ่น

นกนางแอ่นบ้านมีขนาดเล็ก ลำตัวยาวประมาณ 15 เซนติเมตร ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่ ถิ่นที่อยู่ของนกนางแอ่นบ้าน จะอยู่ทางทวีปเอเชียตอนกลางตั้งแต่เทือกเขาหิมาลัย

มองโกเลีย ไชบีเรีย จะวางไข่ราวเดือน เมษายน ถึง สิงหาคม ในฤดูหนาวอากาศทาง ไชบีเรีย มองโกเลีย หนาวจัด นกนางแอ่นบ้านจะบินอพยพลงมา ทางใต้ ดังนั้นในระหว่างเดือน ธันวาคม ถึง กุมภาพันธ์ นก

นางแอ่นบ้านจะบินเข้ามาประเทศไทย พบได้ ทุกภาค นกบางส่วนจะหากิน รอบ ๆ กรุงเทพมหานคร อาศัยหลบนอนตามสายไฟฟ้ายาวที่ถนนเจริญกรุง เขาวราช สีสม เป็นต้น นกนางแอ่นบ้านจะช่วยจับแมลง เช่น กินยุง แมลงวัน เป็นอาหาร นับว่า นกนางแอ่นบ้านที่บินมาเป็นระยะพัน ๆ ไมล์ จาก ไชบีเรีย มองโกเลีย ได้มาช่วย กำจัดแมลงให้แก่ชาวกรุงเทพมหานคร และช่วยกำจัดแมลงที่เป็นศัตรูพืช ให้แก่ชาวไร่ ชาวนาทั่วประเทศ นกนางแอ่นจึงเป็นสัตว์ที่ควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เพราะนกนางแอ่นบ้านทำให้โลกสดใส น่าอยู่น่ารื่นรมย์ และเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากมายนัก

(เรียงเรียงจาก หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานทางภาษา หน้า 14)

แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย (X) หน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. นกนางแอ่นบ้าน มาจากที่ใด
 - ก. ไซบีเรีย แมนจูเลีย มองโกเลีย
 - ข. ไซบีเรีย แมนจูเลีย ภูเขาหิมาลัย
 - ค. ไซบีเรีย มองโกเลีย ภูเขาหิมาลัย
 - ง. มองโกเลีย ภูเขาหิมาลัย แมนจูเลีย
2. ข้อใดคือประโยชน์หลักที่เราได้จากนกนางแอ่นบ้าน
 - ก. ได้รังนกนางแอ่น
 - ข. ได้เนื้อมาเป็นอาหาร
 - ค. นำมาเพาะพันธุ์นกนางแอ่น
 - ง. ช่วยกำจัดแมลงต่าง ๆ โดยเฉพาะยุงและแมลงวัน
3. นกนางแอ่นบ้านอพยพมาในประเทศไทยเพราะเหตุใด
 - ก. มีจำนวนมากเกินไป
 - ข. อากาศหนาวจัด
 - ค. ไม่มีอาหารกิน
 - ง. ถูกจับไล่เพราะแพร่เชื้อโรค
4. นักเรียนมีวิธีอนุรักษ์นกนางแอ่นอย่างไร
 - ก. จับมาเลี้ยงไว้ที่บ้าน
 - ข. นำมาขายให้คนรักนก
 - ค. ไม่ทำร้ายนกนางแอ่น
 - ง. ให้อาหารนกนางแอ่น
5. นกนางแอ่นชอบอาศัยอยู่ที่ใด
 - ก. บนต้นไม้
 - ข. ตามสายไฟฟ้า
 - ค. หลังคาบ้านเรือน
 - ง. ทุ่งนา
6. ข้อใดไม่ใช่อาหารของนกนางแอ่นบ้าน
 - ก. แมงเม่า
 - ข. มดที่มีปีก
 - ค. เพลี้ย
 - ง. หนอน
7. เหตุผลใดที่เหมาะสมที่สุดในการอนุรักษ์นกนางแอ่นไว้
 - ก. สวยงาม
 - ข. เลี้ยงง่าย
 - ค. กำจัดแมลง
 - ง. ไม่เป็นโรคง่าย
8. ข้อใดเป็นจริงเกี่ยวกับนกนางแอ่น
 - ก. เป็นนกที่ร้องเพลงเพราะ
 - ข. นกนางแอ่นออกลูกเป็นตัว
 - ค. อยู่รวมกันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่
 - ง. ชอบบินในระยะใกล้ ๆ

9. ข้อความเป็นเหตุผลที่ยืนยันว่านกนางแอ่นบ้านชอบอากาศหนาว
- ชอบเกาะอยู่ตามราวสายไฟ
 - บินเข้ามาในไทยช่วงเดือน ธันวาคม – เดือน กุมภาพันธ์
 - มีหางที่ยาว
 - บินในระยะทางไกล ๆ ได้
10. ข้อใดมีความสัมพันธ์กัน
- ยูง – นกนางแอ่น
 - หนอน – นกนางแอ่น
 - ปลาชิว – นกนางแอ่น
 - นกนางแอ่น – ลูกอี๊ด
11. ทำไมต้องอนุรักษ์นกนางแอ่น
- เป็นสัตว์หายาก
 - ทำให้บรรยากาศสดใส และมีประโยชน์
 - เป็นอาหารของมนุษย์ได้
 - มีสีสวยงาม
12. ข้อใดเป็นจริงเกี่ยวกับนกนางแอ่น
- มีอยู่ในภาคเหนือของไทย
 - กินผลไม้เป็นอาหารหลัก
 - เป็นนกขนาดใหญ่เหมือนเหยี่ยว
 - อาศัยรวมกันเป็นฝูง

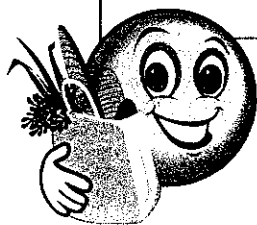
แบบฝึกหัด

การแยกข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็น

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

เฉลยแบบฝึกหัดการอ่าน

1. ค
2. ง
3. ข
4. ค
5. ข
6. ง

7. ค
8. ค
9. ข
10. ก
11. ข
12. ง

เฉลยแบบฝึกหัดการเขียน

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
1. นกนางแอ่นบ้านมีขนาดเล็ก ลำตัวยาว ประมาณ 15 เซนติเมตร	1. ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่
2. ถิ่นที่อยู่ของนกนางแอ่นบ้านอยู่ทาง ทวีปเอเชียตอนกลาง	2. ดังนั้นในระหว่างเดือน ธันวาคม ถึง กุมภาพันธ์ นกนางแอ่นบ้านจะบินเข้ามาประเทศไทย
3. วางไข่ เดือน เมษายน ถึง สิงหาคมใน ฤดูหนาว	3. นกบางส่วนจะหากิน รอบ ๆ กรุงเทพมหานคร
4. นกนางแอ่นบ้านจะบินอพยพลงมา ทางใต้	4. ช่วยกำจัดแมลงที่เป็นศัตรูพืช ให้แก่ ชาวไร่ ชาวสวนทั่วประเทศ
	5. นกนางแอ่นบ้านจะช่วยจับแมลง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 7

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์บทร้อยกรอง

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 สรุปรูปร่างและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความคิดรวบยอด

การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ ใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร อย่างไร และผลเป็นอย่างไร นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์บทร้อยกรองที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล
2. เขียนสรุปความ เรื่องที่อ่านได้
3. มีนิสัยรักการอ่าน

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ บทร้อยกรองเรื่อง “กล้วยพาย”
2. การเขียนสรุปความ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกบทร้อยกรอง “กล้วยพาย” ให้นักเรียนทุกคน
2. นักเรียนจับคู่กันตามความสนใจ
3. นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามจากร้อยกรองที่กำหนดให้ เช่น
 - ใครชอบกินกล้วย
 - ทำไมคนขูดดินจึงต้องลักกล้วย
 - เพราะเหตุใดคนซื้อกล้วยจึงสงสัยว่าลิงขโมยกล้วย
 - ทำไมลิงจึงถูกเตะ
4. ครูสุ่มนักเรียน 1 คู่ เป็นผู้เริ่มถามคำถาม คู่ของใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป

ชั้นวิเคราะห์

5. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านนักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่นอยากรู้อะไร ใครทำอะไร ที่ไหน มีข้อความว่าอย่างไร เป็นต้น
6. จากบทร้อยกรอง “กลัวยหาย” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้
 - คนช็อกกล้วย เป็นคนอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าคนชูดินทำผิดหรือทำถูกที่ขโมยกล้วยของผู้อื่นไปให้ลูกตัวเองกิน
 - คนช็อกกล้วย ถึง และคนชูดิน ใครน่าเห็นใจมากที่สุด จงให้เหตุผล
7. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการเขียนสรุปความจากการอ่าน แล้วสนทนาอภิปรายซักถาม ในสิ่งที่ไม่เข้าใจ

ชั้นสรุป

8. นักเรียนร่วมกันสรุป การอ่านบทร้อยกรอง ต้องจับใจความสำคัญ ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
9. เขียนสรุปความจากการอ่านบทร้อยกรอง ลงในแบบฝึกหัดการเขียน
10. นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากการอ่านบทร้อยกรอง “กลัวยหาย” จำนวน 10 ข้อ

ชั้นประยุกต์และนำไปใช้

11. นักเรียนร่วมกันสืบค้นบทร้อยกรองที่มีความหมายกินใจ ให้แนวคิด คติที่น่าสนใจ นำเสนอป้ายนิเทศของห้องเรียน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

บทร้อยกรอง “กลัวยหาย” จากหนังสือเรียนวรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด

1.1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

1.1.1. ทำแบบฝึกหัดการอ่านบทร้อยกรอง “กลัวยหาย”

1.1.2. ทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ

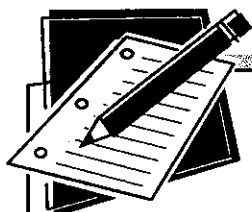
2. เครื่องมือวัด

- แบบฝึกหัดการอ่าน
- แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ

3. เกณฑ์การวัด

- ทำคะแนน ได้ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้เรื่องการ
เขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความคล้ายกับการเขียนย่อความตรงเนื้อหาสาระ ต่างกันที่เขียนสรุปความไม่มีคำนำ จะสรุปเรื่องราวโดยตรง มีวิธีการสรุปดังนี้ สรุปเนื้อหาจากย่อหน้ามาเขียนสรุปใจความ การค้นหาใจความทำได้โดยการตั้งและตอบคำถาม ด้วยคำว่า

- ใคร
- ทำอะไร
- ที่ไหน เมื่อไร
- ทำไม อย่างไร

แล้วนำคำตอบมาเรียบเรียง ตัดคำที่ไม่จำเป็นออกได้ เพิ่มถ้อยคำ ความรู้ ความคิดได้ แต่ต้องไม่ทำให้ความคิดเดิมหายไป

แบบประเมินเขียนสรุปความ

คำชี้แจง ให้กรอกระดับคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ทำได้ในระดับดี

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ทำได้ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ทำได้ในระดับปรับปรุง

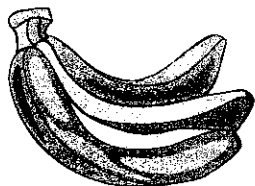
เลข ที่	ชื่อ - สกุล	เขียน หนังสือ ได้ถูกต้อง ตาม อักขรวิธี	เนื้อหาชัดเจน ถูกต้องย่อ หน้าได้ ถูกต้องชัดเจน	วิเคราะห์ ประเด็น สำคัญ	ผลงาน สะอาด เรียบร้อย และ สวยงาม	รวม 12
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

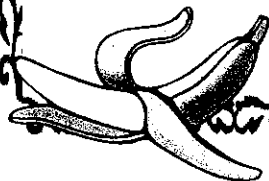
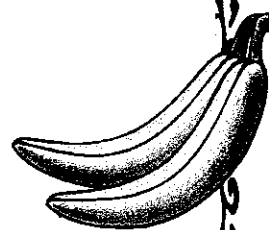
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บทร้อยกรอง กล้วยหาย”

บ้านฉันอยู่ชอย	ชื่อชอยฉันกล้วย
ข้างบ้านมีลิง	ลิงชอบกินกล้วย
ลิงอยู่ข้างสวน	สวนไม่มีกล้วย
ก่อนนอนทุกวัน	ฉันชอบกินกล้วย
ฉันมีเงินใช้	ฉันใช้ซื้อกล้วย
ซื้อมาหิวใหญ่	แขวนไว้กินกล้วย
เข้าออกทำงาน	ทำงานแลกกล้วย
กลับมาตอนเย็น	ไม่เห็นมีกล้วย
ศาลายท้องหิว	ฉันหิวหากกล้วย
ค้นหาเห็นลิง	ตะลึงแย่งกล้วย
โมโหเสียแยะ	เหลือแต่เปลือกกล้วย
ฉันรู้ความจริง	ลิงเปล่ากินกล้วย
เพื่อนบ้านหลายคน	เห็นคนลักกล้วย
เป็นคนขูดกิน	ไม่ชอบกินกล้วย
ลูกเล็กของเขา	กินข้าวบดกล้วย
เขาเป็นคนจน	จนไม่มีกล้วย
ลูกเล็กหิวนัก	เขาจึงลักกล้วย

(วัณน์ วรรณยางกูร,รวมบทกวี ร้อยสัก)

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ทำไมลิงจึงถูกมองว่าเป็นผู้ขโมยกกล้วย
 - ก. ไม่มีกล้วยกิน
 - ข. ลิงชอบกินกล้วย
 - ค. ในสวนที่ลิงอยู่ไม่ได้ปลูกกล้วย
 - ง. มีคนเห็น
2. ใครเป็นขโมยตัวจริง
 - ก. ลิง
 - ข. เพื่อนบ้าน
 - ค. คนชูดิน
 - ง. คนสวน
3. เพราะอะไรคนชูดิน จึงขโมยกกล้วย
 - ก. หยิบได้ง่าย
 - ข. ลูกคนเล็กไม่มีอาหารกิน
 - ค. คนชูดินทำงานหนักจึงรู้สึกหิว
 - ง. เอามาให้ลิงกิน
4. คนช็อกกล้วยเตะลิงเพราะอะไร
 - ก. โมโหหิว
 - ข. กล้วยอยู่ในมือลิง
 - ค. ลิงเข้ามาอยู่ในบ้าน
 - ง. ลิงกินกล้วย
5. คนชูดินทำผิดพลาดข้อไหน
 - ก. ข้อที่ 1
 - ข. ข้อที่ 2
 - ค. ข้อที่ 4
 - ง. ข้อที่ 3
6. ใครไม่ชอบกินกล้วย
 - ก. ลิง
 - ข. คนช็อกกล้วย
 - ค. คนชูดิน
 - ง. เพื่อนบ้าน
7. ข้อใดเป็นอาหารของเด็กทารก
 - ก. แกงส้ม
 - ข. ข้าวเหนียว
 - ค. ข้าวบดกล้วย
 - ง. นมเปรี้ยว
8. คนชูดินทำผิดกฎหมายในข้อใด
 - ก. รั้งจ้างชูดิน
 - ข. ลักทรัพย์ผู้อื่น
 - ค. ไม่ทำงานหาเงิน
 - ง. เป็นคนจน

9. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใด
- ก. เวลาเช้า
 - ข. เวลาเย็น
 - ค. เวลาบ่าย
 - ง. เวลาสาย
10. สิ่งที่เกิดขึ้นในบทร้อยกรองนี้น่าจะเกิดที่
ไหน
- ก. ในเมือง
 - ข. ใต้สะพาน
 - ค. ชนบท
 - ง. ชุมชนแออัด
11. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร
- ก. ความยากจนทำให้กระทำผิด
 - ข. มนุษย์มีความเห็นแก่ตัว
 - ค. ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว
 - ง. การอยู่อย่างพอเพียง
12. คนขูดดินขาดคุณธรรมข้อใด
- ก. ความขยัน
 - ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. ความอดทนอดกลั้น
 - ง. ความจริงใจ

แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้จากการอ่านบทหรือโครง “กล้วยหาย” แล้วนำมา
เรียบเรียงใหม่ให้สมบูรณ์

ใคร		
ทำอะไร		
เมื่อไร		
ที่ไหน		
อย่างไร		

นำข้อความ
เรียบเรียงใหม่

Blank writing area with horizontal lines for student response.

เฉลย	ใคร	คนซูดคินยากจน	
1. ก			
2. ก			
3. ข	ทำอะไร	ขโมยกล้วย	
4. ก			
5. ข			
6. ก	เมื่อไร	เจ้าของกล้วยไปทำงาน	
7. ก			
8. ข			
9. ข	ที่ไหน	สวนในซอยคั่นกล้วย	
10. ก			
11. ก			
12. ข	อย่างไร	ลิงถูกสงฆ์ขโมยกล้วยจึงถูกตี แต่จริงเป็นคนซูดคิน ขโมยไปให้ให้ลูกที่กำลังหิวและกินข้าวบคกล้วย	

คนซูดคินที่มีฐานะยากจนได้ขโมยกล้วยเจ้าของสวนซึ่งอาศัยในซอยคั่นกล้วยขณะไปทำงานถึงเป็นผู้ถูกสงฆ์ตีจึงถูกตี ทั้งที่ความจริงคนซูดคินได้ขโมยไปให้ลูกที่ยังเล็กและกำลังหิว โดยนำกล้วยไปบค กับข้าวให้ลูกกิน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 8

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์บทร้อยกรอง ในข่าย

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความคิดรวบยอด

การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ ใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร
อย่างไร และผลเป็นอย่างไร นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์บทร้อยกรองที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล
2. เขียนสรุปความเรื่องที่อ่าน ได้
3. มีนิสัยรักการอ่าน

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์บทร้อยกรองเรื่อง “ในข่าย”
2. การเขียนสรุปความ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกบทร้อยกรอง “ในข่าย”ให้นักเรียนทุกคน แล้วช่วยกันหาความหมายคำที่มีใน
2. บท ร้อยกรองจากพจนานุกรม คือ ข่ายการุณย์ พรวน วายุเวียง คั่น แลก
ระแหง ค้างเค็ง
3. นักเรียนจับคู่กันตามความสนใจ
4. นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามจากร้อยกรองที่กำหนดให้ เช่น
 - คนสวนอาศัยอยู่ที่ไหน
 - ทำไมจึงแบ่งปลาให้เจ้าของสวน
 - พงษ์ไพบูลย์หมายความว่าอย่างไร
5. ครูสุ่มนักเรียน 1 คู่ เป็นผู้เริ่มถามคำถาม คู่ของใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป

ขั้นวิเคราะห์

6. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านนักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่น อยากรู้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน มีข้อความว่าอย่างไร เป็นต้น
7. จากบทร้อยกรอง “ในข้าย” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้
 - คนสวน เป็นคนอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าลักษณะคนสวนและเจ้าของสวนจะมีในสังคมปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
 - จงอภิปรายคำว่า ในข้าย ในบทร้อยกรอง
 - ข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรอง
8. ทบทวนการเขียนสรุปความจากครั้งก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการสรุปความที่ถูกต้อง สนทนา ชักถามประเด็นที่นักเรียนไม่เข้าใจ
9. นักเรียนร่วมกันสรุป การอ่านบทร้อยกรอง ต้องจับประเด็นให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

10. นักเรียนทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ
 11. นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากการอ่านบทร้อยกรอง “ในข้าย” จำนวน 10 ข้อ
- ### ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

12. นักเรียนร่วมกันสืบค้นบทร้อยกรองที่มีความหมายกินใจ นำเสนอป้ายนิเทศของ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บทร้อยกรอง “ในข้าย”จากหนังสือเรียนวรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ช่วงชั้นที่ 2
2. ประเด็นอภิปราย

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน บทร้อยกรอง”ในข้าย”
 - 1.2. ทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง “ในข้าย”
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1. แบบฝึกหัดบทร้อยกรอง”ในข้าย”
 - 2.2. แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง “ในข้าย”
3. เกณฑ์การวัด
 - ทำได้คะแนนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บทร้อยกรอง ในข่าย”

คนสวนคักข่ายในร่องสวน
 เจ้าของร่องสวนมีพริกเกลือ
 ลูกของคนสวนซึ่งกังขา
 ด้วยข่ายของเราแล้วทำไม
 คนสวนตอบลูกว่าลูกจ๋า
 เป็นของเจ้าของเขาพุ่มพริก
 ลูกน้อยได้ฟังพลางก้มหน้า
 ในข่ายของเขากักรูณย์
 ลูกเอ๋ยบางปลาในสระจ้อย
 ว่าแคบหลีบขังทิศทางเดิน
 ต่างจากคูคลองริมสวนกว้าง
 แต่เบ็ดแต่อวนล้วนมากมาย
 บางปลาได้ฝนคั่นคั้นแตก
 ตกร่องคอกกระแหงคักแรงเริง

เสียงสนทนาเรื่องปลาข่าย
 ภายใต้อะทอมของคนงาน
 ควันไฟที่ข่ายกระท่อมหอมแกงส้ม
 สำหรับคับค้อนไม้คักคัก
 (ศิวกานต์ ปทุมสูติ ครอบครัวดวงตะวัน,2547)

ได้ปลาเป็นพรวนเอามาเคื่อ.
 จุนเจือแลกปลาเป็นน้ำใจ
 ถามพ่อว่าปลาเราหาได้
 ต้องให้เขาไปมากมายนัก
 ปูปลาในสวนที่เราคัก
 ลูกรักเราได้ฟังใบบุญ
 พ่อจ๋าชีวิตเราอบอุ่น
 บุญคุณครอบเราเสียเหลือเกิน
 บ่อน้อยชอกผาคูผิวเผิน
 แต่มีต้องเผชิญอันตราย
 มีทางเสรีที่แหวกว่าย
 ทั้งข่ายซึ่งคักนักกว่ายเวิง
 ขอนแทรกตัวตนไปค้างเค็ง
 เสียเชิงนกขางนอกรางธาร
 ความหมายชีวิตลูกคิดอ่าน
 สราญดวงใจในข่ายรัก
 พริกกะปินิยมคัมพัก
 พ่อแม่ลูกพร้อมพริกก็พอแล้ว

แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้จากการอ่านบทหรือกรอง “ในข่าย” แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้สมบูรณ์

แบบประเมินเขียนสรุปความ

คำชี้แจง ให้กรอกระดับคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ทำได้ในระดับดี

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ทำได้ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ทำได้ในระดับปรับปรุง

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	เขียน หนังสือได้ ถูกต้อง ตาม อักขรวิธี	เนื้อหา ชัดเจน ถูกต้องย่อ หน้าได้ ถูกต้อง ชัดเจน	วิเคราะห์ ประเด็น สำคัญ	ผลงาน สะอาด เรียบร้อย และ สวยงาม	รวม 12 คะแนน
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ในข้อ ข หมายความว่าอะไร
 - ก. การได้รับความช่วยเหลือ
 - ข. การอยู่ในตาข่าย
 - ค. การถูกกักขัง
 - ง. การอยู่ในที่ลับแคบ
2. คนสวนเป็นคนอย่างไร
 - ก. มีความพยายาม
 - ข. มีความรับผิดชอบ
 - ค. มีความกตัญญู
 - ง. มีความอดทน
3. สาเหตุใดที่คนสวนต้องแบ่งปลาให้เจ้าของสวน
 - ก. เจ้าของสวนขอส่วนแบ่ง
 - ข. ไปหาปลาในร่องสวนของเจ้าของสวน
 - ค. เป็นหน้าที่ที่ต้องเลี้ยงดูเจ้าของ
 - ง. เป็นเจ้านายของตนเอง
4. สราญควงใจในข้อรัก คำที่ขีดเส้นใต้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. การตกอยู่ในความรัก
 - ข. การมีครอบครัวที่อบอุ่น
 - ค. การสร้างความสามัคคี
 - ง. การทำความดี
5. สิ่งใดไม่ได้กล่าวถึงในบทหรือกรอนที่อ่าน
 - ก. เต่า
 - ข. ปลา
 - ค. นกยาง
 - ง. ปู
6. ข้อใดตรงกับความเป็นอยู่ของคนสวน
 - ก. มั่งมี
 - ข. ขากจน
 - ค. อยู่ดีกินดี
 - ง. พอมีพอกิน
7. เจ้าของร่องสวนมีพริกเกลือ
จุนเจือแลกปลาเป็นน้ำใจ
ตรงกับสำนวนในข้อใด
 - ก. จับปลาสองมือ
 - ข. ยื่นหมูยื่นแมว
 - ค. หมูไปไก่มา
 - ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก
8. ครอบครัวคนสวนเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด
 - ก. การหาเช้ากินค่ำ
 - ข. การมีครอบครัวที่อบอุ่น
 - ค. การพวยเรือ
 - ง. การทำอาหาร

9. เสียงสนทนาเรื่องปราชัย คำที่ขีดเส้น

ได้ตรงกับข้อใด

- ก. การอยู่ในที่จำกัด มีอันตราย
- ข. การถูกขังอยู่ในคาน้ำย
- ค. การอยู่ในที่จำกัด แต่ปลอดภัย
- ง. การมีที่อยู่กว้างขวาง

10. แต่เบ็ดแต่อวน ล้วนมากมาย คำในข้อ

ใดมีลักษณะแตกต่างกับคำที่ขีดเส้นได้

- ก. สวิง
- ข. แห
- ค. ยอ
- ง. กระบุง

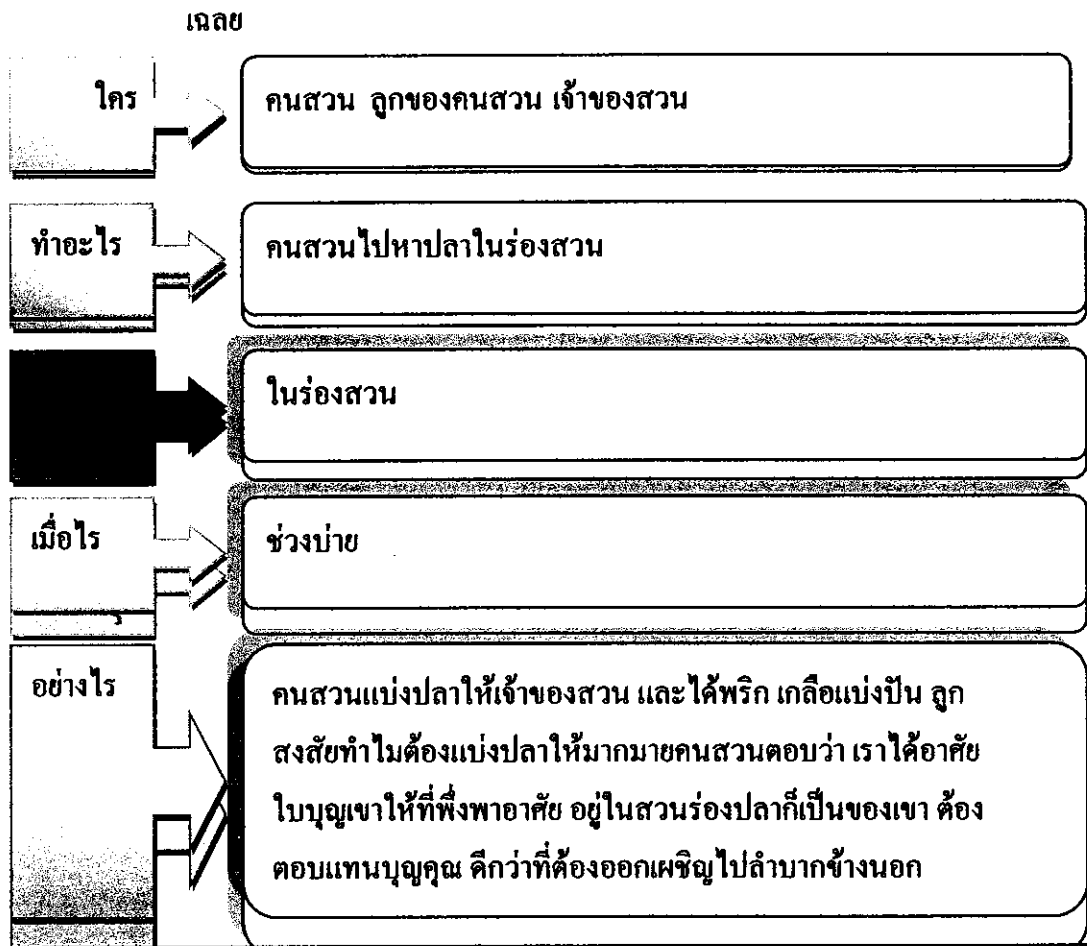
11. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. การมีชีวิตในชนบท
- ข. การตอบแทนผู้มีคุณเป็นสิ่งที่ควรกระทำ
- ค. การมีชีวิตที่ลำบากขัดสน
- ง. การมีชีวิตในฐานะลูกจ้าง

12. แต่เบ็ดแต่อวนล้วนมากมาย คำที่ขีด

เส้นได้ตรงกับข้อใด

- ก. ฉมวก- ยอ
- ข. มีด- สวิง
- ค. แห - ไซ
- ง. ยอ - แห

คนสวนกับลูกได้หาปลาในร่องสวน ได้ปลาปลามากมาย จึงแบ่งให้เจ้าของ ลูกสงสัยทำไมต้องแบ่งปลาให้ทั้งที่เราหาได้ คนสวนบอกว่าเราก็ได้พริกเกลือที่เขาให้และอาศัยในที่ของเขา ปลาที่หาได้ก็อยู่ในร่องสวน ต้องตอบแทนบุญคุณที่มีที่อยู่อาศัย ดีกว่าที่ต้องไปดิ้นรนลำบากกับโลกภายนอก การมีครอบครัวอบอุ่นอยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ลูกก็เพียงพอแล้ว

1. ก	7. ค
2. ค	8. ข
3. ข	9. ค
4. ข	10. ง
5. ก	11. ข
6. ข	12. ก

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 9

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ บทความ

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 กาคคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ

สาระสำคัญ

การปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักอ่านข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และพิจารณานำส่วนที่ดีมีคุณค่าไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์บทความที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล
2. เขียนย่อความเรื่องที่อ่านได้
3. มีนิสัยรักการอ่าน

สาระการเรียนรู้

- การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความเรื่อง “คุณค่าของผักพื้นบ้าน”
- การเขียนย่อความ จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ครูแจกบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” ให้นักเรียนทุกคน
2. นักเรียนจับคู่กันตามความสนใจ
3. นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามจากบทความที่กำหนดให้ เช่น
 - บอกชื่อผักพื้นบ้านที่รู้จัก
4. ครูสุ่มนักเรียน 1 คู่ เป็นผู้เริ่มถามคำถาม คู่ของใครตอบได้จะเป็นผู้ถามคำถามต่อไป

ขั้นวิเคราะห์

5. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการอ่านนักเรียนอยากรู้อะไรบ้าง เช่นอยากรู้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน มีข้อความว่าอย่างไร เป็นต้น
6. จากบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้
 - ผักพื้นบ้านมีประโยชน์อย่างไร

- จงอธิบาย คุณค่าทางยาของผักพื้นบ้าน
 - นักเรียนคิดว่า “ผักปลอดสารพิษ” มีความเป็นไปได้ มากน้อยเพียงใด ในสภาพสังคมปัจจุบัน
7. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนย่อความแล้วใบความรู้เรื่องการเขียนย่อความพร้อมตัวอย่างย่อความให้นักเรียนดู จากนั้นช่วยกันอภิปราย

ขั้นสรุป

8. นักเรียนร่วมกันสรุป
- การอ่านบทความ ต้องตั้งคำถาม โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามของตัวเอง และหาคำตอบจากการอ่านเนื้อหาของบทความ รู้ว่าใคร ทำอะไร อย่างไร ได้ผลอะไร เพื่อจับประเด็นหรือสาระที่ผู้เขียนนำเสนอให้ได้ หรือสรุปเป็นข้อๆสั้นๆ
 - การเขียนย่อความ ต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องให้ครบว่าใครทำอะไรที่ไหน เมื่อไร อย่างไร นำมาเรียบเรียงเป็นคำธรรมดาที่ผู้อื่นเข้าใจได้

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากการอ่านบทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน” จำนวน 10 ข้อ
10. นักเรียนเขียนย่อความ จากบทความคุณค่าของผักพื้นบ้าน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- บทความ “คุณค่าของผักพื้นบ้าน”
- อินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน
 - 1.2. ทำแบบฝึกหัดการเขียนย่อความ
2. เครื่องมือวัด
 - แบบฝึกหัดจากการอ่านบทความ 10 ข้อ
 - แบบฝึกหัดการเขียนย่อความ
3. เกณฑ์การวัด
 - ทำได้คะแนน ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

ผักพื้นบ้าน คือ พืชพื้นบ้านในท้องถิ่น ชาวบ้านนำมาบริโภคเป็นอาหาร เป็นยารักษาโรค หรือนำมาทำเป็นของใช้สอยในครัวเรือน ผักพื้นบ้านนอกจากจะมีคุณค่าทางโภชนาการแล้ว ยังมีสรรพคุณเป็นยาสมุนไพร เนื่องจากมีรสยาที่หลากหลายอยู่ในผักพื้นบ้าน ดังนี้

1. รสฝาด มีสรรพคุณทางยา คือ ช่วยสมานแผล แก้ท้องร่วง บำรุงธาตุในร่างกาย เช่น ยอดมะม่วง ยอดมะกอก ยอดจิก ยอดกระโดน ฯลฯ
2. รสหวาน มีสรรพคุณทางยา คือ ช่วยให้มีการดูดซึมได้ดีขึ้น ทำให้ชุ่มชื้น บำรุงกำลัง แก้อ่อนเพลีย เช่น เห็ด ผักหวานป่า ผักขี้หูด บวบ น้ำเต้า ฯลฯ
3. รสเผ็ดร้อน มีสรรพคุณทางยา คือ แก้ท้องอืด แก้ลมจุกเสียด ขับลม บำรุงธาตุ เช่น ดอกกระทือ กระเทียม ดอกกระเจียวแดง คีปรี๊น พริกไทย ใบชะพลู จิง ข่า ขมิ้น กระชาย ฯลฯ
4. รสเปรี้ยว มีสรรพคุณทางยา คือ ขับเสมหะ ช่วยระบาย เช่น ยอดมะขามอ่อน มะนาว ยอดชะมวง มะดัน ยอดมะกอก ยอดผักคี้
5. รสหอมเย็น มีสรรพคุณทางยา คือ บำรุงหัวใจ ทำให้สดชื่น แก้อ่อนเพลีย เช่น เคยหอม โสน ดอกขจร บัว ผักบุ้งไทย เป็นต้น
6. รสมัน มีสรรพคุณทางยา คือ บำรุงเส้นเอ็น เป็นยาอายุวัฒนะ เช่น สะตอ เมียง ขนุนอ่อน ถั่วพู ฟักทอง กระจับปี่ ชะอม
7. รสขม มีสรรพคุณทางยา คือ บำรุงโลหิต เจริญอาหาร ช่วยระบาย เช่น มะระจีนก ขอกหวาย ดอกขี้เหล็ก ใบขมิ้น สะเดา เพกา ผักโขม

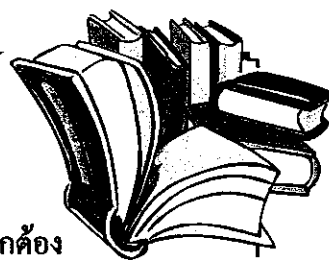
ผักพื้นบ้าน มีสารแอนติออกซิแดนซ์ช่วยป้องกันการเกิดโรคต่างๆ ได้ เช่น โรคมะเร็ง โรคความดันโลหิตสูง มีสารสำคัญที่สามารถป้องกันการเกิดโรค สารเบต้าแคโรทีน จะพบในผักใบเขียวจัดอย่าง ใบขมิ้น ใบย่านาง ใบบัวบก ใบแมงลักและผลไม้ที่มีสีเหลือง เช่น มะละกอสุก ฟักทอง ในผักสดพบว่ามียูตามินซีสูง สร้างภูมิคุ้มกันมะเร็งเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของเม็ดเลือดขาว

การดูแลสุขภาพของตนเองด้วยการรับประทานผักพื้นบ้านที่ปลอดสารพิษ หรือปลูกเองจะช่วยป้องกันการเกิดโรค และช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชนควรส่งเสริมให้มีการปลูกผักริมรั้ว เพื่อนำมาประกอบเป็นอาหารแทนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับแม้ว่าเราจะไม่มียุทธศาสตร์ที่จะปลูกต้นไม้ หรือผักไว้กินได้มากนักจะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาดั้งเดิมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทย ในสมัยโบราณที่อยู่แบบอบอุ่นพึ่งตนเองได้ เป็นประเด็นที่น่าสนใจ ที่คนไทยควรเห็นความสำคัญ และเพื่อความอยู่รอด

(ที่มา : ข่าวสารการแพทย์แผนไทย ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม 2542 - มกราคม 2543 หน้า 4-5)

ใบความรู้เรื่องการเขียนย่อความ

หลักการเขียนย่อความ

1. เก็บใจความสำคัญให้ครบแล้วเรียบเรียงโดยใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง
2. การเก็บใจความสำคัญต้องคำนึงถึงสาระว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ใจความสำคัญคืออะไร นำมาเขียนเป็นสำนวนตนเอง เน้นการใช้คำที่กระชับไม่ใช่ อักษรย่อ
3. ข้อความที่มีเนื้อหาเป็นข้อ ๆ ต้องเรียบเรียงเป็นความเรียง
4. เปลี่ยนสรรพนามในเรื่อง ฉัน ผม คุณ เธอ ข้าพเจ้า เป็น ท่าน เขา ฯลฯ
5. คำศัพท์เฉพาะเปลี่ยนเป็นคำธรรมดาที่ผู้อื่นเข้าใจ

ตัวอย่าง

ย่อบทความเรื่อง ย่อบทความเรื่อง ภาษาพاجر ของ นิตยา
กาญจนะวรรณ จากหนังสือสตรีสาร ปีที่ 45 ฉบับที่ 47 ลงวันที่ 12
กรกฎาคม 2535 ความว่า

มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยไทยที่พบเห็นได้จากท้องถนน
ซึ่งมีความน่าสนใจ หลายประการ ได้แก่ ประการแรกมีการยืมคำจาก
ภาษาต่างประเทศมาใช้ เช่นคำว่า วิน ประการที่สอง มีการมีการ
เปลี่ยนแปลงความหมายไปจากเดิม เช่น ทางลัด เดิมหมายถึง ย่นระยะทาง
แต่ปัจจุบันหมายถึง ย่นเวลา ประการสุดท้ายมีการใช้ภาษาอย่างมีภาพพจน์
เช่น รถขุมมาก สะพานลอย ทางม้าลาย เป็นต้น

แบบประเมินการเขียนย่อความ

คำชี้แจง ให้ประเมินผลงานตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน แล้วเขียนระดับ

คะแนนที่ต้องการ ดังนี้

คะแนนที่ได้ 3 = ระดับคุณภาพดี

คะแนนที่ได้ 2 = ระดับคุณภาพพอใช้

คะแนนที่ได้ 1 = ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เลขที่	รายการประเมิน				รวม คะแนน (12)	ระดับ คุณภาพ
	การจับ ประเด็น ของเรื่อง	รูปแบบ	อักขรวิธี	คุณลักษณะ ในการ ทำงาน		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

หมายเหตุ ให้นำคะแนนรวมที่ได้หารด้วย 5 คะแนนที่ได้จะเป็นระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 3	ระดับคุณภาพ 2	ระดับคุณภาพ 1
การจับประเด็น ของเรื่อง	จับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ครบทุกประเด็น	จับประเด็น สำคัญของเรื่อง ได้ไม่ครบ ประเด็น	จับประเด็น สำคัญของเรื่อง ไม่ได้
รูปแบบ	ใช้รูปแบบได้ถูกต้อง คือมี ส่วนที่เป็นคำนำ และส่วนที่ เป็นเนื้อเรื่อง	ใช้รูปแบบ ถูกต้องบางส่วน คือมีส่วนที่เป็น คำนำหรือส่วนที่ เป็นเนื้อเรื่อง	ไม่มีรูปแบบ ของการเขียนย่อ ความ
อักขรวิธี	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ เครื่องหมายวรรคตอน ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ ภาษาไทยทั้งหมด	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ เครื่องหมายวรรค ตอน หลักเกณฑ์การใช้ ภาษาไทยเป็น บางส่วน	สะกดคำ ใช้อักษร ย่อ เครื่องหมาย วรรคตอน ไม่ ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การใช้ ภาษาไทย
คุณลักษณะในการทำงาน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน ส่ง งานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่ กำหนด ผลงานมีความ ถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาในการ ทำงานได้ และทำงานเอง โดยครูไม่ต้องเตือน	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงาน ก่อนเวลาหรือตาม เวลาที่กำหนด ผลงาน มีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมีปัญหา ปรึกษาครูเป็น บางครั้ง	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงาน ก่อนเวลาหรือตาม เวลาที่กำหนด ผลงานมีความ ถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมี ปัญหาปรึกษาครูทุก ครั้ง และต้องให้ครู เตือนในการทำงาน

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่ผักพื้นบ้าน
 - ก. ผักหวานป่า
 - ข. แครอท
 - ค. ผักโขม
 - ง. สะตอ
2. พืชชนิดใดสามารถปลูกในกระถางได้
 - ก. แคน
 - ข. กระจับปี่
 - ค. พริก
 - ง. ชะอม
3. ผักพื้นบ้านประเภทใดที่เป็นยาอายุวัฒนะ
 - ก. มะนาว ข่า
 - ข. ชะอม บวบ
 - ค. ฟักทอง สะตอ
 - ง. เห็ด ผักหวานป่า
4. สารสำคัญในผักพื้นบ้าน คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงข้อใด
 - ก. แอนตีออกซิแดนท์
 - ข. เบต้าแคโรทีน
 - ค. กลูโคซิโกลิไซด์
 - ง. ยาสมนไพร
5. การเกิดท้องผูก ควรจะกินผักพื้นบ้าน ชนิดใด ที่จะทำให้อาการท้องผูกหายได้
 - ก. ยอดผักตบชวา
 - ข. มะระขี้นก
 - ค. โสน
 - ง. ใบยอ
6. ลินดา ต้องการกินผักปลอดสารพิษ วิธีการใดที่จะทำให้ความต้องการของ ลินดาเป็นไปได้
 - ก. ซื้อจากชาวสวนโดยตรง
 - ข. ซื้อผักจากแม่ค้าขาประจำ
 - ค. ปลูกผักกินเอง
 - ง. นำมาล้างด้วยน้ำสะอาดหลายๆ ครั้ง
7. สารเบต้าแคโรทีนมักจะมีพบในผักชนิดใด
 - ก. ผักที่มีใบสีเขียวอ่อน ๆ
 - ข. ผักที่มีใบเขียวจัด
 - ค. ผักที่ไม่ต้องการแสงแดดมาก
 - ง. ผักที่ขึ้นในที่ร่ม

8. ดอกชี่เหล็กมีสรรพคุณทางยาอย่างไร
- ก. บำรุงกำลัง
ข. ขับลม
ค. ขับเสมหะ
ง. ช่วยให้เจริญอาหาร
9. ในปัจจุบันผักที่มีขายตามท้องตลาดเต็มไปด้วยสารเคมี แสดงว่าผู้ผลิตขาดคุณธรรมในข้อใด
- ก. ความขยัน
ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความรับผิดชอบ
ง. ความอดทน
10. ข้อใดไม่เป็นจริง
- ก. เบต้าแคโรทีนพบในผักใบเขียวและผลไม้สีเหลือง
ข. ผักสดมีวิตามินซีสูง
ค. ผักพื้นบ้านช่วยป้องกันการเกิดโรคได้
- ง. ผักพื้นบ้านที่มีรสหวานมีสรรพคุณทางยาคือแก้อาการท้องร่วง
11. ข้อใดไม่ใช่เจ้าพวก
- ก. ใบบัวบก
ข. ใบย่านาง
ค. มะละกอ
ง. ชะอม
12. ข้อใดไม่เป็นจริง
- ก. ผักพื้นบ้านเป็นยารักษาโรค
ข. การปลูกผักเป็นสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
ค. ผักไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
ง. ผลไม้สีเหลืองมีวิตามินซี

เฉลย

1. ข
2. ค
3. ค
4. ข
5. ก
6. ค

7. ข
8. ง
9. ค
10. ง
11. ง
12. ค

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 10

รหัสวิชา ท 21101

ชื่อวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ สารคดีเรื่อง ปลวก

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ 6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความคิดรวบยอด การวิเคราะห์เรื่องจะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระประเด็นสำคัญของเรื่องและเรียงลำดับความของเรื่องได้อย่างถูกต้องสามารถนำไปทำแผนที่ความคิดได้
อย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามเรื่องที่อ่านได้
2. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี “ปลวก : แมลงที่ว้าวร้าย”
2. การเขียนย่อความจากสารคดี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกม “แข่งขันอ่านเรื่อง”

ขั้นวิเคราะห์

2. ให้นักเรียนอ่านสารคดีเรื่อง “ปลวก : แมลงที่ว้าวร้าย” (ใช้เวลา 10 นาที)
3. ตั้งประเด็นคำถามเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้
 - เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องใด
 - อะไรคือใจความสำคัญของเรื่อง
 - เรื่องนี้เกิดขึ้น ที่ไหน
 - ทำไมปลวกจึงทำลายบ้านเรือนได้
4. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์สารคดีตามประเด็นต่อไปนี้

- ทำไมปลวกจึงชอบอยู่รวมกัน จงอธิบาย
- นักเรียนคิดว่าปลวกมีประโยชน์อย่างไร จงให้เหตุผล
- ปลวกดำรงชีวิตอยู่อย่างไร จงอธิบาย

5. ทบทวนหลักการเขียนย่อความที่เรียนมาในชั่วโมงก่อน
ขั้นสรุป

6. ทำแบบฝึกหัดการเขียนย่อความ

7. ทำแบบฝึกหัดการอ่าน

ขั้นประยุกต์และนำไปใช้

8. ให้นักเรียนวาดภาพจากการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์เรื่อง ปลวก : แมลงที่ร้ายแล้วเขียนบรรยายได้ภาพ
9. นักเรียนนำผลงานของตนให้เพื่อนประเมินแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรับปรุงงานให้มีคุณภาพ
10. นักเรียนจัดแสดงผลงานในรูปแบบการจัดป้ายนิเทศ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สารคดี “ปลวก : แมลงที่ร้าย”
2. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่ม 1

การประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - เขียนย่อความ
 - ทำแบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. เครื่องมือวัด
 - แบบฝึกหัดการเขียนย่อความ
 - แบบฝึกหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์ 10 ข้อ
3. เกณฑ์
 - ทำได้คะแนนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดหัดการอ่านเชิงวิเคราะห์สาระคดีเรื่อง ปลวก : แมลงที่วร้ายนัก

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ข้อใดไม่ได้เป็นอาหารปลวก
 - ก. ต้นไม้
 - ข. กอนกรีต
 - ค. บ้าน
 - ง. หนังสือ
2. ข้อใดมีความสัมพันธ์กัน
 - ก. หาอาหาร : ปลวกแม่รัง
 - ข. ผสมพันธุ์ : ปลวกกรรมกร
 - ค. ป้องกันอันตราย : ปลวกทหาร
 - ง. ซ่อมแซมรัง : ปลวกทหาร
3. ที่อยู่อาศัยของปลวกคือที่ใด
 - ก. บ้าน
 - ข. อุโมงค์
 - ค. จอมปลวก
 - ง. หลังคาบ้าน
4. สัตว์ในข้อใดจัดเป็นประเภทเดียวกับปลวก
 - ก. มด
 - ข. ลูกอ๊อด
 - ค. ปลาหางนกยูง
 - ง. ม้าน้ำ
5. ปลวกชนิดใดมีปริมาณมากที่สุด
 - ก. ปลวกตัวผู้
 - ข. ปลวกทหาร
 - ค. ปลวกกรรมกร
 - ง. ปลวกราชินี
6. แมลงมาเป็นปลวกชนิดใด
 - ก. ปลวกกรรมกร
 - ข. ปลวกทหาร
 - ค. ปลวกราชินี
 - ง. ปลวกตัวผู้
7. ข้อใดไม่เป็นการป้องกันการทำลายของปลวก
 - ก. ราดน้ำยาบนพื้นก่อนการสร้างบ้าน
 - ข. ขุดรูรอบ ๆ บ้าน
 - ค. ปลุกต้นไม้ที่ปลวกไม่ชอบ
 - ง. ยกพื้นบ้านสูงจากพื้น
8. ปลวกมีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร
 - ก. ช่วยย่อยสลายไม้เศษไม้
 - ข. เป็นอาหารของนกและสัตว์
 - ค. ทำให้ดินมีปุ๋ย
 - ง. กำจัดวัชพืชที่มีในดิน
9. ข้อใดไม่ได้เป็นแหล่งที่อยู่ของปลวก
 - ก. ไม้แห้ง
 - ข. ดอไม้
 - ค. ก้อนอิฐ
 - ง. ในดิน
10. ทำไมจึงเรียกว่าปลวกเป็นสัตว์สังคม
 - ก. เป็นแมลงที่คนนำมาเลี้ยงไว้ในบ้าน
 - ข. มีการอยู่ร่วมกัน
 - ค. สร้างที่อยู่เองได้
 - ง. หาอาหารได้โดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่น

11. การกำจัดปลวกข้อใดควรคำนึงมากที่สุด

- ก. ปริมาณปลวก
- ข. ปริมาณสารเคมี
- ค. ความปลอดภัยในการใช้สารเคมี
- ง. สถานที่ใช้

12. ข้อใดไม่ได้เป็นจริง

- ก. ปลวกคือแมลงเม่า
- ข. ปลวกแพร่พันธุ์ได้ดีในฤดูหนาว
- ค. มดคือศัตรูของปลวก
- ง. การยกพื้นให้สูงเป็นการป้องกัน
ปลวก

เฉลยแบบฝึกหัด

1. ข	7. ค
2. ค	8. ก
3. ค	9. ค
4. ก	10. ข
5. ค	11. ค
6. ง	12. ข

แบบประเมินการเขียนย่อความ

คำชี้แจง ให้ประเมินผลงานตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน แล้วเขียนระดับคะแนนที่ต้องการ ดังนี้

คะแนนที่ได้ 3 = ระดับคุณภาพดี

คะแนนที่ได้ 2 = ระดับคุณภาพพอใช้

คะแนนที่ได้ 1 = ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เลขที่	รายการประเมิน			คุณลักษณะ ในการ ทำงาน	รวมคะแนน (12)	ระดับ คุณภาพ
	การจับ ประเด็นของเรื่อง	รูปแบบ	อักษรวิธี			
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

หมายเหตุ ให้นำคะแนนรวมที่ได้หารด้วย 4 คะแนนที่ได้จะเป็นระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 3	ระดับคุณภาพ 2	ระดับคุณภาพ 1
การจับประเด็นของเรื่อง	จับประเด็นสำคัญของเรื่อง ได้ครบทุกประเด็น	จับประเด็นสำคัญของเรื่อง ได้ไม่ครบประเด็น	จับประเด็นสำคัญของเรื่อง ไม่ได้
รูปแบบ	ใช้รูปแบบได้ถูกต้อง คือมีส่วนที่เป็นคำนำ และส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง	ใช้รูปแบบถูกต้อง บางส่วน คือมีส่วนที่เป็นคำนำหรือส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง	ไม่มีรูปแบบของการเขียนย่อความ
อักขรวิธี	สะกดคำ ใช้อักษรย่อเครื่องหมายวรรคตอน ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทยทั้งหมด	สะกดคำ ใช้อักษรย่อเครื่องหมายวรรคตอน หลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทยเป็นบางส่วน	สะกดคำ ใช้อักษรย่อเครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย
คุณลักษณะในการทำงาน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน ส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้ และทำงานเอง โดยครูไม่ต้องเตือน	เอาใจใส่ต่อการทำงาน และส่งงานก่อนเวลา หรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูเป็นบางครั้ง	เอาใจใส่ต่อการทำงานและส่งงานก่อนเวลาหรือตามเวลาที่กำหนด ผลงานมีความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ เมื่อมีปัญหาปรึกษาครูทุกครั้ง และต้องให้ครูเตือนในการทำงาน

ภาคผนวก ค

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์
- แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์
- ตารางออกแบบเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์การวิจัย

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แบบทดสอบนี้ มีอยู่ 2 ตอน คือ
 - 2.1. ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่เป็นข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
 - 2.2. ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย 6 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ ให้เข้าใจ แล้วเขียนตอบคำถาม ใช้เวลาทำ 1 ชั่วโมง โดยประเมินจากคำตอบของนักเรียน ดังนี้
 2. การตอบคำถาม (3 คะแนน)

ตอบคำถามได้ตรงประเด็น	ได้ 1 คะแนน
ตอบคำถามได้ไม่ตรงประเด็น	ได้ 0 คะแนน
 3. การเขียน (2 คะแนน)

เขียนได้ชัดเจนอ่านเข้าใจได้ง่าย	ได้ 2 คะแนน
เขียนอธิบายไม่ชัดเจน	ได้ 1 คะแนน
 - 2.3. คะแนนเต็มทั้งฉบับ 60 คะแนน

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คะแนนเต็ม 50 คะแนน เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ในข้อที่ถูกต้องที่สุด
 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 3

สามีภรรยาคนหนึ่งขายหมูสะเต๊ะเป็นอาชีพ จะมีลูกค้าเป็นระยะ ๆ ช่วงที่สามีเป็นคนขาย เมื่อไม่มีลูกค้าเขาจะปล่อยให้ด่านในเตาแทบมอดหมด เมื่อมีลูกค้ามาสั่งซื้อ การทำให้ด่านในเตาสูงขึ้นใหม่ ก็ยากและเสียเวลา ลูกค้าต้องคอยนานจนบางคนขาดความอดทน ส่วนเมื่อยามภรรยาเป็นผู้ขายนั้น เธอจะพยายามเลี้ยงไฟไว้อย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าต้นทุนรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่ก็ทำให้ลูกค้าไม่ต้อง คอยนาน ทำให้ขายดีขึ้น

1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ (เข้าใจ)
 - ก. การดำเนินชีวิตของผู้คน
 - ข. การรับประทานอาหาร
 - ค. การทำมาหากิน
 - ง. การเสนอสินค้า
2. คำว่า “เลี้ยงไฟ” หมายความว่าอย่างไร (เข้าใจ)
 - ก. คับไฟให้สนิท
 - ข. ทำให้ไฟลุกโชนขึ้นมาอีก
 - ค. คอยดูแลไม่ให้ไฟดับ
 - ง. จุดไฟขึ้นใหม่
3. การกระทำของภรรยาแสดงว่าเป็นคนอย่างไร (รู้-จำ)
 - ก. มีความขยันขันแข็ง
 - ข. มีความมุนานะ
 - ค. มีความซื่อสัตย์
 - ง. มีความตั้งใจทำงาน

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 4-6

วิชาเหมือนสินค้า	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป	จึงจะได้สินค้านำ
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเนาอันโสกา
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

4. จากบทร้อยกรองข้างต้นต้องการเปรียบเทียบความรู้กับสิ่งใด (รู้-จำ)
- ทรัพย์ที่มีค่า
 - เมืองที่ห่างไกล
 - สินค้า
 - เรือสำเภา
5. บทร้อยกรองนี้ต้องการสอนเรื่องอะไร(เข้าใจ)
- คนที่มีร่างกายแข็งแรงเท่านั้นจึงจะเสาะหาความรู้ได้
 - ความรู้ได้มาด้วยการซื้อ
 - ความรู้เป็นสิ่งที่มีความค่าและอยู่ไกลมาก
 - การจะได้มาซึ่งความรู้ต้องยอมทนลำบากและมีความพากเพียร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 6-7

การร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาสังคม ทำให้ทุกคนเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน จะทำให้สังคมหรือท้องถิ่นดีขึ้นเป็นอย่างมาก

6. ท้องถิ่นดีขึ้น หมายความว่าอย่างไร (วิเคราะห์)
- ร่ำรวยขึ้น
 - เจริญก้าวหน้าขึ้น
 - มีระเบียบวินัยมากขึ้น
 - มีความสามัคคีมากขึ้น

7. ใครควรมีส่วนร่วมในเรื่องนี้ (วิเคราะห์)
- ผู้นำท้องถิ่น
 - เจ้าหน้าที่รัฐ
 - นักเรียน
 - ประชาชนทุกคน
8. “สิ่งปฏิภูลต่าง ๆ ที่มีผู้มักง่ายทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง จะส่งผลร้ายต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของมนุษย์” ปัญหานี้ควรแก้ไขเรื่องอะไร (สร้างสรรค์)
- การหาแหล่งน้ำกินน้ำใช้
 - การฝึกลักษณะนิสัย
 - การสร้างที่อยู่อาศัย
 - การทำงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9 -10

ขึ้นชื่อว่าน้ำทะเลย่อมมีแต่ความเค็ม การที่น้ำทะเลเค็มเนื่องมาจากน้ำฝนได้ชะล้างสารละลายจำพวกเกลือ และแร่ธาตุต่างๆ โดยไหลไปตามแม่น้ำลำธารแล้วไหลลงสู่ทะเล เวลา น้ำทะเลระเหย ไม่ได้นำเอาสารละลายขึ้นไปด้วย สารละลายจำพวกเกลือจึงสะสมมากขึ้น คาดกันว่าในอนาคตน้ำทะเลจะต้องมีความเค็มเพิ่มมากขึ้น เพราะเหตุแห่งการสะสมสารละลายจำพวกเกลือแร่เพิ่มมากขึ้น ส่วนการที่ลำคลอง หนอง บึง น้ำไม่เต็ม เพราะว่ามีพื้นดิน ที่คอยกรองสารละลายเกลือแร่ไว้ ทำให้สารละลายเกลือแร่ติดตามชั้นดิน ไม่ปะปนไปกับน้ำ จนถึงกับทำให้เค็ม (โลกมหัศจรรย์)

9. ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม (รู้-จำ)
- มีเกลือแร่ติดมากับฝน
 - มีการสะสมของสารละลายหลาย
 - มีบริเวณกว้างใหญ่แหล่งน้ำจึงไหลไปรวมกัน
 - เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

10. สาเหตุใดที่ทำให้น้ำใน แม่น้ำลำคลอง ไม่เต็ม (เข้าใจ)
- ไม่ได้เป็นแหล่งรวมของสายน้ำ
 - มีพื้นดินดูดซับสารละลาย
 - มนุษย์ใช้ในการอุปโภค บริโภคมาก
 - อยู่ไกลจากทะเล

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 11 -12

มลพิษที่เลวร้ายที่สุดอย่างหนึ่งคือไอเสียจากรถยนต์ซึ่งมักมีอันตรายมาก ในปัจจุบันทั่วโลกมีรถยนต์มากกว่า หกแสนล้านคันที่กำลังก่อให้เกิดภาวะเป็นพิษขึ้นทุกวินาที รถยนต์ที่ใช้น้ำมันที่มีสารตะกั่ว จะปล่อยสารตะกั่วออกมาในอากาศจะเข้าสู่เส้นเลือด และเข้าสู่สมองอย่างรวดเร็วหากมีสารตะกั่วอยู่ในร่างกายเป็นจำนวนมากจะเกิดอันตรายได้ ในเมืองใหญ่รถยนต์ทำให้เกิดมลพิษมากจนกลายเป็นหมอกควันพิษได้

11. เรามีวิธีลดปริมาณสารตะกั่วในอากาศได้อย่างไร (วิเคราะห์)
- ใช้น้ำแทนน้ำมัน
 - ใช้น้ำมันที่มีส่วนประกอบของสารตะกั่ว
 - ขับรถยนต์ด้วยความเร็ว 120 กิโลเมตร / ชั่วโมง
 - ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว
12. จากข้อความที่อ่านคำว่า “มลพิษ” หมายความว่าอย่างไร (สร้างสรรค์)
- ความหมองคล้ำ
 - สิ่งที่มีอันตราย
 - ความเลวร้าย
 - ความไม่บริสุทธิ์
13. สาเหตุใดที่ก่อให้เกิดมลพิษมากที่สุด (รู้-จำ)
- สารตะกั่ว
 - ทินเนอร์
 - แอลกอฮอล์
 - ไฮโดรเจน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14 –15

บ้านเมืองของเราเป็นประเทศเกษตรกรรม และที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาก็เป็นอยู่
ข้าวที่สำคัญของประเทศ ถ้าหากว่าแม่น้ำเจ้าพระยาเน่าเสียแล้ว เราก็คงจะนำน้ำจาก
เจ้าพระยาไปใช้เพาะปลูกทางการเกษตรไม่ได้สัตว์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในน้ำก็จะขาด
ออกซิเจน สำหรับหายใจ ชีวิตปู ปลา กุ้ง หอย และสัตว์น้ำอื่นก็คงจะตายลงอย่างน่า
สงสาร

14. อะไรคือความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยา (วิเคราะห์)
- เป็นแหล่งผลิตออกซิเจน
 - เป็นที่อาศัย กุ้ง หอย ปู ปลา
 - ใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก
 - ใช้เป็นที่ราบลุ่มของประเทศ
15. ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาคือข้าวที่สำคัญของประเทศหมายความว่าอย่างไร (วิเคราะห์)
- ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งซื้อขายข้าวมาก
 - ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีการซื้อขายสินค้า
 - ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งเกษตรกรรม
 - อุ้ข้าวของประเทศมักจะอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 16 – 18

คนเป็นจำนวนไม่น้อยคิดว่า นกเพนกวิน อยู่ในแถบขั้วโลกเหนือแหล่งเดียว
แท้จริงแล้วนกเพนกวินยังมีในออสเตรเลียและอเมริกาใต้ นกเพนกวินบินไม่ได้แต่มันใช้
ปีกแทนครีบสำหรับว่ายน้ำ มันกินกุ้งและปลา เป็นอาหาร ขา มันสั้นและเดินบนพื้นดินได้
ช้า ๆ เมื่อต้องการไปเร็วๆ มันจะใช้หน้าท้องไถลและใช้ปีกและเท้าช่วยดันอีกต่อหนึ่ง
นกเพนกวินใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในน้ำ มันมีเครื่องป้องกันความหนาว คือมีขนหนาและมี
ไขมันใต้ผิวหนัง มันสร้างรังด้วยกวาดหรือหญ้า นกเพนกวินบางชนิดอาศัยอยู่ในรู

16. ใจความสำคัญของเรื่องกล่าวถึงอะไร (เข้าใจ)
- ทวีปที่มีนกเพนกวิน
 - ลักษณะเด่นของนกเพนกวิน
 - ความเป็นอยู่ของนกเพนกวิน
 - ลักษณะและความเป็นอยู่ของนกเพนกวิน
17. นกเพนกวินแตกต่างจากนกอื่นในเรื่องใดมากที่สุด (รู้จำ)
- อาหาร
 - การเคลื่อนไหว
 - การสร้างรัง
 - การออกลูก
18. ทวีปใดไม่มีนกเพนกวินอาศัยอยู่ (รู้จำ)
- ยุโรป
 - เอเชีย
 - แอฟริกา
 - ออสเตรเลีย

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 19 – 20

“มีข่าวว่า ประเทศไทยติดอันดับของโลกในเรื่องความสกปรก ฉันได้ฟังแล้วรู้สึกใจหาย แต่ก็คงเป็นดั่งที่ข่าวว่าไว้ เพราะเวลาฉันไปโรงเรียน ยังพบเห็นเศษกระดาษ กล่องนม ซองขนม เต็มถนนหนทาง ไปหมด เห็นควรที่เราควรจะหันมาร่วมมือกันอย่างจริงจังเสียที”

19. หลังจากที่ได้ฟังข่าวแล้ว “ฉัน” มีความรู้สึกเป็นอย่างไร (วิเคราะห์)
- ประหลาดใจ
 - เสียใจ
 - เหลือเชื่อ
 - ทนไม่ได้
20. จากข้อความ “ฉัน” มีลักษณะอย่างไร (ประยุกต์ใช้)
- รู้สึกอายประเทศเพื่อนบ้าน
 - มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
 - มีจิตสำนึกในหน้าที่
 - สนใจในความเป็นไปของผู้อื่น

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 21 – 22

งู เป็นสัตว์ที่ไม่มีใครอยากเข้าใกล้ พอเห็นก็อยากจะวิ่งหนีไปให้ไกล ๆ ซึ่งที่จริงแล้ว งู เป็นสัตว์ที่น่าสนใจหลายอย่าง เช่น ไม่มีขาแต่ใช้เกล็ดผลักตัวให้เลื้อยได้รวดเร็ว ใช้ลิ้นดม กลิ่นและฟังเสียง และยังมีความสามารถในการอ้าปากกินอาหารที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าตัวของมันได้ เป็นเพราะว่างูมีกระดูกขากรรไกรที่ไม่ได้ยึดติดแน่นกับหัวกะโหลกนั่นเอง

21. การที่งูมีกระดูกขากรรไกรที่ไม่ได้ยึดติดแน่นกับหัวกะโหลก งูจึงมีความสามารถในการทำอะไรได้ (รู้-จำ)
- กินอาหารได้โดยไม่ต้องใช้ฟันเคี้ยว
 - เคี้ยวอาหารได้ละเอียด
 - กินสัตว์ขนาดใหญ่ได้
 - อ้าปากกรอเหยื่อได้ในเวลานาน
22. คนใช้ขาในการเคลื่อนไหว งูใช้ส่วนไหนของร่างกายที่จะเคลื่อนไหว (วิเคราะห์)
- หาง
 - หัว
 - เกล็ด
 - ลำตัว

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 23 – 24

โลมาเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นสัตว์ที่ฉลาด เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว มีนิสัยรักสนุก ร่าเริง ชอบช่วยเหลือเพื่อนปลาอื่น ๆ ที่อ่อนแอกว่า มันจะไม่รังแก หรือก่อกวนสัตว์อื่น ๆ เลย จะมีก็แต่ปลาฉลามซึ่งเป็นศัตรูกันมาช้านาน โลมาเป็นปลาที่มีอวัยวะภายใน เช่น ลำไส้ กระเพาะอาหารที่คล้ายกับสัตว์บกมาก มันจะพักผ่อนวันละ 2 – 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยที่สมองและตา จะหลับเพียงครึ่งเดียว เช่นเดียวกับวัวและควาย

23. ปลาโลมาเหมือนกับคน ตามข้อใด(เข้าใจ)
- มือช่วยภายในบางชนิดที่คล้ายกัน
 - มีความซื่อสัตย์
 - นิสัยร่าเริง
 - เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
24. สัตว์ชนิดใดเป็นสัตว์เลือดอุ่นและเลี้ยงลูกด้วยนมเหมือนปลาโลมา(เข้าใจ)
- ปลาฉลาม
 - ปลาวาฬ
 - ปลาหมึก
 - ปลาทู

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 25 – 26

มดตัวหนึ่งกระหายน้ำมาก จึงเดินลงไปกินน้ำที่ลำธาร กระแสน้ำได้พัดพามันออกไปจากฝั่ง นกเขาเห็นว่ามดกำลังจะจมน้ำตาย จึงหักกิ่งไม้เล็ก ๆ โยนลงไปในน้ำ มดเกาะกิ่งไม้ได้จึงรอดพ้นจากความตาย ต่อมาวันหนึ่ง นายพรานกำลังใช้แร้วดักจับนกเขา มดเห็นดังนั้นจึงต่อที่เท้าของนายพราน ทำให้นายพรานเจ็บปวดจนต้องทิ้งแร้วลง นกเขาได้ยินเสียงนายพรานจึงบินหนีไป

25. มดเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด (วิเคราะห์)
- ความสามัคคี
 - ความอุตสาหะ
 - ความกตัญญู
 - ความซื่อสัตย์
26. นกรอดชีวิตเพราะสาเหตุใด (รู้-จำ)
- นายพรานไม่มีเจตนาที่จะยิงนก
 - มดช่วยเหลือไว้
 - นกบินหนีได้ทัน
 - นกร้องให้ช่วยเหลือ

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 27 – 28

ไข่เป็นอาหารที่มีประโยชน์มาก เด็ก ๆ จึงควรรับประทานไข่เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต เหมือนคำที่กล่าวกันว่า ทานไข่วันละฟองไม่ต้องไปหาหมอ

27. ข้อความนี้เน้นในเรื่องอะไร(รู้-จำ)

- ก. การดูแลร่างกาย
- ข. ไข่เป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
- ค. การรับประทานอาหารให้ถูกหลัก
- ง. ไข่เป็นอาหารที่ทุกคนควรกินทุกวัน

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 28

ผักคะน้าเป็นผักที่ปลูกได้ทุกที่ ใช้พื้นที่ในการปลูกน้อย ข้อเสียผักคะน้าจะถูกศัตรูพืชทำลายได้ง่าย ผู้ปลูกจึงใช้ยาฆ่าแมลงและสารเคมีหลายอย่าง จึงเป็นเหตุให้ผักคะน้าไม่ปลอดภัย แต่ในปัจจุบันมีการปลูกผักปลอดภัยกันมาก ผู้ซื้อก่อนจะซื้อมารับริโภคก็ควรเลือกที่ไว้ใจได้ ถ้าพอมือที่มีทางก็มาลองปลูกคะน้าไว้กินเองก็จะเป็นการดี ไม่ต้องพะวงว่าผักที่กินจะไม่ปลอดภัย

28. ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น (วิเคราะห์)

- ก. การปลูกคะน้าไว้กินเอง
- ข. ผักคะน้าไม่ค่อยปลอดภัย
- ค. ปัจจุบันมีการปลูกผักปลอดภัย
- ง. ผักคะน้าถูกศัตรูพืชทำลายง่าย

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 29

อันคนดีมิได้ดีด้วยที่ทรัพย์	มิใช่ นับญาติวงศ์เผ่าพงศา
อันคนดีนี้ด้วยการงานนานา	ที่อุตสาหกรรมตั้งใจใฝ่ต้องงาน

29. บทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์อย่างไร (วิเคราะห์)

- ก. ขันทำมาหากิน
- ข. ตั้งใจเรียน
- ค. คบเพื่อนที่มีฐานะร่ำรวย
- ง. รักญาติพี่น้อง

อ่านข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถาม ข้อ 30

ในการซื้อสินค้านั้น เราควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ต้องเลือกสินค้าที่มีคุณภาพดี แต่ราคาไม่แพง ไม่ซื้อเพราะคำโฆษณา หรือการไต่ร่ตรง การเลือกซื้อสินค้า ไม่เกินฐานะและความจำเป็น

30. ข้อความนี้ต้องการกล่าวถึงเรื่องใดมากที่สุด (วิเคราะห์)

- ก. การโฆษณาสินค้า
- ข. ความรอบคอบ
- ค. คุณภาพและราคาสินค้า
- ง. ความจำเป็นในการซื้อสินค้า

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากข้อความที่กำหนดให้

ชายคนหนึ่งซึ่งมีฐานะค่อนข้างดี ได้ขับรถเยี่ยมเพื่อนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งขณะเดินทางได้พบกับชายคนหนึ่งเดินสวนทางมา พร้อมกับแบกถุงสัมภาระอันหนักอึ้งบนบ่า นายเจ้าของรถเกิดความสงสาร จึงหยุดรถแล้วก็ชวนขึ้นรถกลับบ้านด้วยกัน ชายคนนั้นได้ขึ้นนั่งบนกระบะด้านหลัง รถก็เริ่มเคลื่อน เวลาผ่านไปครู่หนึ่ง นายเจ้าของรถได้หันกลับไปดูความเรียบร้อยด้านหลังรถ และสิ่งที่เขาไม่คาดฝันว่าจะได้เห็นในชีวิตก็เกิดขึ้น นั่นคือชายคนนั้นแม้จะนั่งบนรถแล้ว ก็ยังแบกกระสอบสัมภาระอันหนักอึ้งอยู่เช่นเดิม เขาร้องบอกด้วยความหวังดีว่าวางของลงก็ได้ ชายผู้นั้นก็ไม่วาง เพราะคิดว่าตนเองทำถูกแล้ว เพราะขนาดคนสองคนนั่งรถก็หนักจะแถมอยู่แล้ว ถ้าเอาของวางลงรถก็จะยิ่งหนัก และเปลืองน้ำมัน นายเจ้าของรถก็ทำหน้าที่แบบไม่เคยสงสัยอะไรมาก่อนในชีวิต พร้อมกับขับรถเข้าหมู่บ้านด้วยความพิศวงในคำตอบของชายเพื่อนบ้าน

(เรียบเรียงจาก ชุดปัญญา 2551 :72)

1. ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทำไมนายเจ้าของรถต้องหยุดรถรับชายแบกของ

.....

2. นักเรียนคิดว่าชายที่แบกของเป็นคนอย่างไร

.....

3. นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

.....

2. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 โทรทัศน์ได้นำเสนอข่าวเรื่องหญิงชราคนหนึ่งกำลังนั่งทำกับข้าวมีผึ้ง 2-3 ตัว บินมาตอมบนหัวทำที่จะต่อย หญิงชราผู้นี้จึงใช้มีดลับ ๆ จนผึ้งตาย สักครู่มีฝูงผึ้งบินมาจำนวนมากบินมาหาหญิงชรา หญิงชราเลยวิ่งหนีลงน้ำ คำนำ ผึ้งจึงกรูกันเข้าต่อย แม่เพื่อนบ้านจะพาส่งโรงพยาบาลแล้ว ผึ้งผึ้งยังตามไปโรงพยาบาล เพื่อตามไปต่อยอีก

1. อะไรคือสาเหตุที่ผึ้งต้องรุมทำร้ายหญิงชราไม่เลิก

.....

.....

.....

2. อะไรคือผลที่หญิงชราต้องได้รับจากผึ้ง

.....

.....

.....

3. หญิงชรา มีนิสัยอย่างไร

.....

.....

.....

3. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนตอบคำถาม

คนเรามีกระจกไว้ส่องหน้า เพราะจะได้รู้จักหน้าตาของตนเอง แต่จะมีกระจกอะไรที่สามารถส่องใจเราได้ มีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้จักตนเอง สิ่งสำคัญคนเราต้องรู้จักใจตนเองก่อน ก่อนจะรู้จักคนอื่น และต้องไม่ทำตามใจตนเอง ไม่ปล่อยให้ใจทำให้ตนเองและคนอื่นเสียหาย คนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ไม่รู้จักตนเอง จึงควบคุมตนเองไม่ได้ จึงปล่อยให้ตนเองทำตามใจ จึงเกิดปัญหามากมาย เช่น การลักขโมยของผู้อื่น การโลภมากอยากได้ของคนอื่น อยากโกรธใครเกลียดใครก็ปล่อยให้ทำตามใจ จึงทำให้เกิดปัญหาของสังคมตามมา ซึ่งมาจากสาเหตุจากการทำตามใจตนเอง ดังนั้นกระจกส่องใจที่ดีคือเราต้องรู้จักดูความคิดและการกระทำของตนเอง ถ้าสิ่งใดไม่ดีก็รีบกลับตัวกลับใจ ความชั่วก็จะไม่เกิดขึ้น เมื่อทำได้จิตใจก็เป็นสุข

(เรียบเรียงจาก สาลี รักสุทธิ การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน หน้า 25)

1. สังคมวุ่นวายเนื่องมาจากสาเหตุใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าเราจะมีส่วนทำให้สังคมสงบสุขได้อย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าความนี้ต้องการสื่อสารให้เราทราบเรื่องอะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนตอบคำถาม

ลุงคำสาเป็นคนอีสาน เคยบวชเรียนมาแล้ว จึงมีความรู้เรื่องศาสนา และพิธีการต่าง ๆ เป็นอย่างดี จึงได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้นำด้านพิธีกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งที่ทำหน้าที่ ลุงคำสาก็จะแทรกคำสอนทางศาสนาและข้อคิดในการดำเนินชีวิตให้คนในหมู่บ้านทราบ และยังทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย ด้วยการประพฤติตัวดี เมื่อมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ลุงคำสาลงสมัครรับเลือกตั้ง ผลปรากฏว่าได้รับการลงคะแนนอย่างท่วมท้น

(เรียบเรียงจาก สาลี รักสุทธิ “การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ” หน้า 90)

1. นักเรียนคิดว่าลุงคำสาเป็นคนอย่างไร

.....

.....

.....

2. นักเรียนถ้าในชุมชนมีคนอย่างลุงคำสา มาก ๆ จะเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

.....

.....

.....

5. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนตอบคำถาม

สุนัขตัวหนึ่ง คาบชิ้นเนื้อมาจากตลาด มุ่งหน้าข้ามสะพาน มุ่งหน้าข้ามสะพานเพื่อจะ ไปยังที่พักของมัน ขณะเดินมาถึงกลางสะพาน ได้หยุดเดิน มองลงไปใต้น้ำเห็นเงาสุนัขใต้น้ำอีกตัวหนึ่งคาบเนื้อชิ้นโตกว่าของมัน สุนัขอยากได้เนื้อชิ้นโตกว่าคิดจะแย่งเนื้อมาจากสุนัขใต้น้ำ มันจึงเห่าด้วยเสียงดัง ทำให้เนื้อชิ้นที่คาบอยู่ที่ปากหลุดลงไปใต้น้ำ สุนัขจึงอดกินเนื้อที่คาบมา และเนื้อที่อยากได้

2. เพราะเหตุใดสุนัขที่อยู่กลางสะพานจึงอยากได้เนื้อที่อยู่ในปากของสุนัขใต้น้ำ

.....

.....

.....

3. นิสัยของสุนัขที่อยากได้เนื้อของสุนัขใต้น้ำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. เมื่อชิ้นเนื้อตกลงใต้น้ำสุนัขตัวนี้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนตอบคำถาม

คนไทยนี้มีความคิอยู่มาก ขยัน เข้มแข็ง ยึดเข้มแจ่มใส ใจกว้างแต่เสียขูอย่างหนึ่ง คือชอบตามใจตนเอง จนมีคำเปรียบเปรยว่า “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้” นี่แหละที่ทำให้ประเทศชาติไม่เจริญ

1. นักเรียนคิดว่าคนไทยมีนิสัยอย่างไร

.....
.....
.....

2. ถ้าจะแก้นิสัยชอบทำอะไรที่ตามใจตนเองควรทำอย่างไร

.....
.....
.....

3. สาเหตุที่ประเทศไทยไม่เจริญเท่าประเทศอื่น ๆ เป็นเพราะสาเหตุอะไร

.....
.....
.....

เฉลย ตอนที่ 1

1) ค	29) ก
2) ค	30) ค
3) ค	
4) ก	
5) ง	
6) ข	
7) ง	
8) ง	
9) ค	
10) ค	
11) ค	
12) ก	
13) ก	
14) ค	
15) ค	
16) ง	
17) ข	
18) ข	
19) ข	
20) ค	
21) ค	
22) ค	
23) ง	
24) ข	
25) ค	
26) ข	
27) ข	
28) ข	

เฉลย ตอนที่ 2

ข้อที่ 1

1. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
2. แนวตอบ
 - 2.1. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
 - 2.2. มีความคิดไม่เหมือนใคร
3. แนวตอบ
 - 3.1. การช่วยเหลือในสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องช่วย ย่อมไม่เกิดประโยชน์
 - 3.2. คนมีความคิดต่างกัน

ข้อที่ 2

1. หญิงชราฆ่าผึ้งตายก่อนทำให้ผึ้งโกรธ
2. ถูกผึ้งต่อยหน้าตาบวม
3. ชอบทำร้ายผู้อื่น

ข้อ 3

1. คนดี มีน้ำใจช่วยเหลือสังคม ไม่เห็นแก่ตัว
2. สังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะไม่มีคนเห็นแก่ตัว
3. ทำดีได้ดี

ข้อ 4

1. มีคนเห็นแก่ตัว ไม่อยากให้คนอื่นได้ดี ความโลภ
2. มีน้ำใจ ให้อภัย ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. การรู้จักใจตนเอง การมองเห็นข้อบกพร่องตนเอง

ข้อ 5

1. เพราะ อยากได้ชิ้นเนื้อที่โตกว่า
2. โลกมากไม่รู้จักพอ
3. ผีวน้ำจะเกิดการกระเพื่อม

ข้อ 6

1. เพราะ อยากได้ชิ้นเนื้อที่โตกว่า
2. โลกมากไม่รู้จักพอ
3. ผีวน้ำจะเกิดการกระเพื่อม

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและข้ออย่างละเอียดและพิจารณาอย่างรอบคอบ แล้วเลือกคำตอบ
ที่ตรงกับความรู้สึกจริง ๆ ของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เลือก

- 5 หมายถึงพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึงพึงพอใจมาก
3 หมายถึงพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึงพึงพอใจน้อย
1 หมายถึงพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
1.	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์					
2.	กิจกรรมในชั่วโมงเรียนทำให้ฉันสนุก					
3.	กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์เป็นกิจกรรมที่ไม่ยาก					
4.	ก่อนถึงชั่วโมงเรียนกิจกรรมการอ่าน ฉันมีความรู้สึกดีใจ					
5.	ฉันมีความรู้สึกขอบคุณผู้สอนกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์					
6.	จากการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ทำให้ฉันอ่านเก่งมากขึ้น					
7.	ฉันมีความรู้สึกอยากอ่านหนังสือมากขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์					
8.	หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ทำให้ฉันมีความมั่นใจในการทำแบบทดสอบมากขึ้น					
9.	ฉันมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์					
10.	ฉันอยากเรียนรู้จากกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ต่อไปอีก					
รวม						

ตารางออกแบบเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์การวิจัย

จุดประสงค์การวิจัย	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	สถิติ
1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ทดสอบ	แบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ อดนัย 6 ข้อ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เพื่อศึกษาอัตราการพัฒนาการทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	แบบฝึกหัด	- ค่าเฉลี่ย - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย	ประเมินความพึงพอใจของนักเรียน	แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาไทย	- ค่าเฉลี่ย

ภาคผนวก ง

- คะแนนประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางแสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก

ตารางแสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน
และการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการความสอดคล้อง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง			ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. เนื้อหาของแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับทักษะการและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
2. ลักษณะของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
5. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. เวลาที่ใช้ในการทดสอบมีความเหมาะสม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
7. ลักษณะแบบทดสอบมีการวัดตามระดับพฤติกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8. ตัวอักษรของแบบทดสอบ ชัดเจน อ่านได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
9. แบบทดสอบมีความเหมาะสมกับชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
10. การใช้คำถามในแบบทดสอบ ชัดเจน ตรงประเด็น	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
รวม	8	9	10	9	ใช้ได้
เฉลี่ย	0.8	0.9	1	0.9	ใช้ได้
ร้อยละ	90.00	100.00	90.00	0.90	ใช้ได้

ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IO	แปลผล
		1	2	3			
1.	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2.	กิจกรรมในชั่วโมงเรียนทำให้ฉันสนุก	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3.	กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์เป็นกิจกรรมที่ไม่ยาก	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4.	ก่อนถึงชั่วโมงเรียนกิจกรรมการอ่าน ฉันมีความรู้สึกดีใจ	+1	0	+1	2	0.6	ใช้ได้
5.	ฉันมีความรู้สึกขอบคุณครูผู้สอนกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6.	จากการเรียนรู้กิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ทำให้ฉันอ่านเก่งมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7.	ฉันมีความรู้สึกอยากอ่านหนังสือมากขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	3	+1	ใช้ได้
8.	หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ทำให้ฉันมีความมั่นใจในการทบทวนทดสอบ	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
9.	ฉันมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	3	+1	ใช้ได้
10.	ฉันอยากเรียนรู้จากกิจกรรมการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ต่อไปอีก	0	+1	+1	2	0.6	ใช้ได้
	รวม	9	8	9	9	9	ใช้ได้
	เฉลี่ย	0.90	0.80	0.90	0.87	0.87	ใช้ได้

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของ
แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ค่า(p)	ค่า (r)	การแปลผล
1.	0.80	0.13	ง่ายมาก จำแนกได้ไม่ดี
2.	0.63	0.75	ค่อนข้างง่าย จำแนกดีมาก
3.	0.03	0.38	ยากมาก จำแนกได้ไม่ดี
4.	0.43	0.38	ยากพอเหมาะ จำแนกดี
5.	0.67	0.50	ค่อนข้างง่าย จำแนกดีมาก
6.	0.43	0.38	ยากพอเหมาะ จำแนกดี
7.	0.97	0.00	ง่ายมาก จำแนกได้ไม่ดี
8.	0.20	-0.25	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
9.	0.27	0.13	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
10.	0.00	0.00	ยากพอเหมาะ จำแนกดี
11.	0.20	0.38	ค่อนข้างยาก จำแนกดี
12.	0.20	0.25	ค่อนข้างยาก จำแนกพอใช้
13.	0.80	0.25	ง่ายมาก จำแนกพอใช้
14.	0.30	0.00	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
15.	0.63	0.00	ค่อนข้างง่าย จำแนกได้ไม่ดี
16.	0.53	0.25	ยากพอเหมาะ จำแนกพอใช้
17.	0.73	0.38	ค่อนข้างง่าย จำแนกดี
18.	0.23	0.00	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
19.	0.37	0.00	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
20.	0.47	0.25	ยากพอเหมาะ จำแนกพอใช้
21.	0.57	0.50	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
22.	0.50	0.50	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
23.	0.43	0.13	ยากพอเหมาะ จำแนกได้ไม่ดี
24.	0.50	0.38	ยากพอเหมาะ จำแนกดี
25.	0.50	0.63	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
26.	0.73	0.50	ค่อนข้างง่าย จำแนกดีมาก

ข้อที่	ค่า(p)	ค่า (r)	การแปลผล
27.	0.67	0.38	ค่อนข้างง่าย จำแนกดี
28.	0.10	0.13	ยากมาก จำแนกได้ไม่ดี
29.	0.67	0.25	ค่อนข้างง่าย จำแนกพอใช้
30.	0.33	0.13	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
31.	0.40	0.00	ยากพอเหมาะ จำแนกได้ไม่ดี
32.	0.43	0.38	ยากพอเหมาะ จำแนกดี
33.	0.60	0.50	ค่อนข้างง่าย จำแนกดีมาก
34.	0.30	-0.13	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
35.	0.47	0.75	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
36.	0.47	0.75	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
37.	0.43	0.65	ยากพอเหมาะ จำแนกดีมาก
38.	0.27	0.25	ค่อนข้างยาก จำแนกพอใช้
39.	0.30	0.13	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ไม่ดี
40.	0.53	0.00	ยากพอเหมาะ จำแนกได้ไม่ดี
ค่าความเที่ยง = 0.71			

ภาคผนวก ง
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ค่าสถิติพื้นฐาน(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2538:79)

1.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) หาได้โดยสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูล

1.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

x คือ คะแนนแต่ละตัว

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนน

n คือ จำนวนนักเรียน

1.2 หาค่าอัตราพัฒนาการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีวัดอัตราพัฒนาการจากคะแนนการวัดมากกว่า 2 ครั้ง (วิรัช วรรณรัตน์และสมถวิล วิจิตรวรรณ ,2551 :442) จากสูตร ดังนี้

$$\text{Growth Rate} = \frac{\sum (score_{i+1} - score_i)}{N}$$

Growth Rate คือ อัตราพัฒนาการ

\sum คือ ผลรวมตั้งแต่จำนวนที่ 1 จนถึงจำนวนสุดท้าย

Score $i+1$ - score i คือ ผลต่างของคะแนนระหว่างการวัด 2 ครั้งที่ติดต่อกัน

N คือ จำนวนช่วงพัฒนาการ

1.3 สถิติที่ใช้ในการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ใช้สูตร (อนูวัติ คุณแก้ว 2546 : 48)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.4 สถิติที่ใช้ในการหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.5 การหาค่าความยาก (Difficulty) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ 2538 : 210)

$$\text{สูตร } p = \frac{R}{N}$$

R คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
 N คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

1.6 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สูตร(อนูวัติ คุณแก้ว 2546 : 50)

$$\text{สูตร } r = \frac{H - L}{N/2}$$

เมื่อ r แทน ค่าความยากของข้อสอบ
 H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
 L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
 N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.7 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน
(อนุวัติ คุณแก้ว 2546 : 54)

สูตร	r_{KR-20}	=	$\left(\frac{k}{k-1}\right)\left(1 - \frac{\sum pq}{S^2}\right)$
เมื่อ	r_{KR-20}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกในข้อหนึ่งๆ เท่ากับจำนวน คนที่ทำถูกหารด้วยจำนวนคนสอบทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือ 1- p
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางบุปผา มาระวิชัย
วัน เดือน ปี เกิด	24 กรกฎาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ภาษาไทย สถาบัน ราชภัฏเชียงราย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านป่าล้าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ